

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Analytické predikáty s dějovými jmény se sufixem „-ement“

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Autor práce: Bc. Lucie Kramolišová

Studijní obor: Francouzský jazyk

Ročník: 2.

2016

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím také s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/98 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 29. července 2016

.....
Bc. Lucie Kramolišová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. PhDr. Janu Radimskému, Ph.D. za jeho cenné rady, připomínky a vedení v celém průběhu této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině a okolí za trpělivost a vytrvalou podporu.

Anotace

Hlavním tématem této práce jsou analytické predikáty s dějovými jmény končícími na sufix *-ement* ve francouzštině. Je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou. V první, teoretické části, se zabýváme popisem analytického predikátu a také zde uvádíme testy pro jeho identifikaci. Další části jsou věnované jednotlivým složkám tohoto predikátu, a to kategoriálnímu slovesu a predikativnímu jménu se zvláštním důrazem na jména dějová, u nichž se zabýváme jejich možnými typologiemi. Jako další se zaměříme na samotný sufix *-ement*, jeho vlastnosti a vlastnosti jmen, která jsou tvořena pomocí tohoto sufixu. Poslední téma, kterým se zabýváme, je konkurence sufixu *-ement* se sufixem *-age*.

V praktické části práce nejprve popisujeme metody, pomocí kterých jsme získali potřebná data a také používané nástroje. Získaná jména se sufixem *-ement* jsme podle významu rozdělili do několika skupin a následně jsme ověřovali jejich dějový význam. V další části se zaměříme na kolokabilitu vybraných jmen se slovesy a v poslední řadě jsme porovnávali sufixy *-ement* a *-age* z několika hledisek.

Abstract

The main topic of this thesis is the analytic predicate with event nouns with the suffix *-ement* in French. It is divided into two parts, the theoretical and the practical one. In the first theoretical part we concentrate on the description of the analytic predicate and we also introduce some test for its identification. The next parts are dedicated to the particular components of this predicate: to the light verb and the predicative noun with a particular emphasis on event nouns, for which we examine their possible typologies. After this we focus on the suffix *-ement* itself, its characteristics as well as the characteristics of nouns, which are created by this suffix. The last topic which we cover is the concurrence between suffixes *-ement* and *-age*.

In the practical part, we begin by describing used methods thanks to which we received needed data as well as our instruments. Then we divided the extracted nouns with the suffix *-ement* according to their meaning into a few groups and we continued by verifying their eventive meaning. Subsequently we concentrated on the collocability of chosen nouns with verbs and we finished by comparing the suffix *-ement* with suffix *-age*.

Obsah

1	Úvod.....	8
2	Predikát syntetický a predikát analytický	10
2.1	Analytický predikát	11
2.1.1	Syntaktické vlastnosti	12
2.1.2	Možné analýzy analytického predikátu	13
2.1.3	Testy pro rozpoznání analytického predikátu.....	14
3	Kategoriální sloveso	18
3.1	Dělení kategoriálních sloves	20
3.2	Typy konstrukcí s kategoriálním slovesem.....	21
3.2.1	Konverzní kategoriální slovesa.....	22
3.3	Kategoriální slovesa a aspekt	23
3.3.1	Aspekt inchoativní	25
3.3.2	Aspekt terminativní.....	26
3.3.3	Aspekt iterativní.....	26
3.3.4	Aspekt progresivní	27
4	Predikativní jméno	31
4.1	Vlastnosti predikativních jmen	33
4.1.1	Morfologické vlastnosti	33
4.1.2	Syntaktické vlastnosti	33
4.1.3	Sémantické vlastnosti	34
4.2	Dějová jména	34
4.3	Vybraná pojetí dějových jmen	37
4.3.1	Klasifikace dějových jmen podle Gastona Grosse a Ference Kiefera	38
4.3.2	Dějová jména podle Richarda Huyghe	43
4.3.3	Jane Grimshaw – Event nominals.....	44
4.4	Testy dějovosti jmen	45

4.4.1	Testy Jean-Claude Anscombra	46
4.4.2	Test podle Gastona Grosse a Ference Kiefera	47
4.5	Specifika dějových jmen se sufixem <i>-ement</i>	47
4.6	Konkurence se sufixem <i>-age</i>	49
5	Praktická část	52
5.1	Použité nástroje	52
5.1.1	Práce s elektronickou edicí slovníku Le Petit Robert (2012)	52
5.1.2	Úskalí práce se slovníkem Le Petit Robert 2012	55
5.1.3	Práce s korpusem FrWac	55
5.1.4	Úskalí práce s korpusem FrWac	57
5.2	Vyhledávání etymologie jmen na <i>-ement</i>	60
5.3	Rozdělení jmen do skupin podle významu ve slovníku Le Petit Robert	62
5.4	Testy dějovosti jmen ze skupin „ <i>Action de</i> “ a „ <i>Action de et son résultat</i> “	69
5.5	Kolokabilita jednotlivých jmen se slovesy	75
5.6	Srovnání se sufixem <i>-age</i>	90
6	Závěr	99
7	Resumé.....	101
8	Bibliografie	103
9	Seznam tabulek	107
10	Seznam obrázků.....	109
11	Přílohy.....	110

1 Úvod

Na světě existuje nepřeberné množství jazyků, avšak nelze předpokládat, že pro každý z nich můžeme použít stejná kritéria pro rozdělení jeho slov do kategorií slovních druhů. Jelikož se tyto kategorie v různých aspektech prolínají, tak můžeme sledovat, jak například dějová substantiva přebírají určité vlastnosti sloves, ze kterých jsou odvozena (např. valence, sémantické jádro výpovědi atd.). Velké rozdíly jsou i mezi syntaktickou realizací jednotlivých vět, a proto například přísudek v jednom jazyce nemusí nutně odpovídat přísudku v jazyce druhém. A také díky bohatému a nepřetržitému vývoji všech jazyků můžeme zkoumat specifické skupiny navzájem si podobných prvků v jazykových systémech – jako je například tzv. *analytický predikát* nebo také *construction à verbe support*, který se skládá z kategoriálního slovesa a predikativního podstatného jména, o jehož vlastnostech ve francouzštině se dále rozepíšeme v dalších částech této práce. Zatímco v jazyce českém je tento jev spíše opomínaným, věnovalo se problematice tzv. verbonominálních predikátů s kategoriálním slovesem několik významných českých lingvistů, mezi nimiž musíme zmínit zejména Jana Šabršulu, který se věnoval srovnání francouzského a českého systému těchto jevů. U jiných českých autorů spíše z let osmdesátých můžeme při zkoumání víceslovných pojmenování typu verbum-substantivum v češtině sledovat hlavně přístup frazeologický a stylistický. Jedná se o Františka Čermáka, který používá pro výzkum exerci z korpusu, avšak nepracuje s pojmem kategoriální sloveso. Jako další lze zmínit Evu Macháčkovou, jejíž nejobsáhlejší analýzou této oblasti je, kromě dalších následných publikací, její kandidátská práce (Macháčková E., 1979).

V románském prostředí se problematikou *construction à verbe support* zabývá zejména francouzská Lexiko-gramatická škola (fr. *Lexique-Grammaire*), která pro jejich zkoumání vytvořila komplexní metodologii. Jako hlavní zástupce můžeme zmínit francouzského lingvistu Maurice Grosse nebo autora metodologie tzv. objektových tříd (fr. *classes d'objets*) Gastona Grosse.

Nejprve se v této práci budeme zabývat popisem syntaktického a pak zejména analytického predikátu, u něhož se podrobněji zmíníme o jeho vlastnostech syntaktických. Dále zmíníme některé jeho možné analýzy a testy, které nám umožní jeho identifikaci.

Následuje popis pojmu kategoriální sloveso, jinak také „*verbe support*“, kde se zaměříme na jeho typy a na možnosti jeho vlivu na aspekt.

Po uvedení do problematiky kategoriálních sloves a testů pro jejich identifikaci se zaměříme na různá pojetí dějových jmen, jejich vlastností, jejich možné dělení. Poté se zaměříme na roli samotného sufixu *-ement*. To, jak často se vyskytuje, jaký je jeho význam atp. Zvláštní kapitola bude věnovaná také konkurenci tohoto sufixu, tzn. sufixu *-(e)ment* se sufixem *-age*. Zaměříme se na rozdíly ve významu mezi těmito dvěma sufixy a pokusíme se popsat rozdíly v užití.

Pro zkoumání dějových substantiv s příponou *-ement* jsme zvolili postup právě od podstatných jmen, která v těchto konstrukcích působí jako sémantický řídící prvek, stejně jako Jan Radimský (2010), což se rozchází se směrem výzkumu francouzské Lexikogramatické školy, která ve svých výzkumech vycházela od kategoriálních sloves.

V praktické části této práce prozkoumáme jednotlivá dějová jména se sufixem *-ement*, jejich rozdělení do skupin podle jejich sémantických vlastností a jejich kolokabilitu se slovesy, hlavně kategoriálního charakteru. Pokusíme se určit skupinu kategoriálních sloves, která budou společná jménům v jednotlivých námi vybraných skupinách a také ta, která budou společná jménům z více skupin. Pro práci použijeme digitalizovanou verzi slovníku Le Petit Robert z roku 2012 a pak hlavně korpus frWac, který je dostupný přes server českého národního korpusu.

V praktické části provedeme i srovnání se sufixem *-age* v oblastech četnosti výskytů jmen s tímto sufixem v porovnání se jmény se sufixem *-ement* a dále se budeme zabývat problematikou rozdílnosti významu jmen s oběma sufixy. Nakonec srovnáme kolokabilitu jmen s oběma sufixy se slovesy.

2 Predikát syntetický a predikát analytický

Na termín „predikát“ můžeme nahlížet z několika perspektiv, jejichž vztah je často velmi diskutovaný. Pomineme-li jeho význam v logice a zaměříme-li se na lingvistiku, tak jde za prvé o smysl syntaktický (v češtině přísudek), kterým rozumíme syntakticky řídící člen věty, který zajišťuje její fungování a zároveň jsou na něm ostatní větné členy závislé. Ze sémantického hlediska se jedná o jeden prvek ze základních členů věty, jež přisuzuje činnost, stav nebo vlastnost podmětu věty. Je to tedy prvek, který v sobě kumuluje více funkcí – sémantickou a syntaktickou. V této roli vidíme nejčastěji plnovýznamové sloveso nejlépe vyčasované (např. *chanter* nebo *aboyer*) či tzv. *groupe verbal* a je to slovo, nebo slovní spojení, které nelze z věty odstranit, protože by bez něj věta ztratila smysl.

Když se jedná právě o jednoslovnou formu slovesa, která je vyčasovaná a obsahuje v sobě hlavní roli sémantickou i syntaktickou, hovoříme o „syntetickém“ slovesu/predikátu (například slovesa *enseigner*, *financer*). Naproti tomu, když je sloveso například ve spojení s pomocným slovesem (*être* nebo *avoir*), jedná se v tomto případě o složené časy (*temps composés*) nebo se objevuje v kombinaci s jiným slovním druhem (substantivum, adjektivum, adverbium), pokládáme ho za formu analytickou.

Pro nás je ale zásadní analytická forma, kde se vyskytuje kategoriální sloveso a dějové podstatné jméno jako je kombinace *prendre la décision*. Význam tohoto spojení zhruba odpovídá syntetické formě slovesa *décider* a obě formy mají i stejnou valenční strukturu (vyžadují stejné sémantické argumenty):

*décider (Luc, travailler)*¹

décision (Luc, travailler).

Avšak syntetická forma slovesa a substantivum v analytickém tvaru nemusí vždy vycházet ze stejného kořene, jako by se mohlo zdát u velkého množství příkladů (již zmíněné) *prendre une décision – décider*, *effectuer un paiement – payer*. Můžeme sledovat i přibližné synonymické dvojice jako je *poser une question – demander*.

¹ Příklady od Gastona Grosse (1996 (2): 73)

Nás v této práci ale zajímá druhý případ, kde se analytická forma slovesa skládá z kategoriálního (*verbe support*) slovesa a dále z predikativního podstatného jména, v našem případě z dějového substantiva s koncovkou *-ement*, které je v drtivé většině případů odvozené od slovesa plnovýznamového. Takovému podstatnému jménu říkáme deverbativní a jako příklad můžeme zmínit *aboiment* (štěkání), které je odvozeno od slovesa *aboyer*, což v češtině znamená štěkat. U některých autorů je možné najít určité smíchání pojmů „*les constructions à predicats nominaux*“ (pro nás analytický predikát s kategoriálním slovesem neboli s *verbe support*, kde má hlavní sémantickou hodnotu predikativní podstatné jméno a sloveso, kterým se budeme dále zabývat v kapitole kategoriální sloveso, má pouze roli aktualizátoru) a „*les locutions verbales*“ nebo také „*les expressions verbales idiomatiques*“ což jsou celky, které mají jednotnou sémantickou hodnotu, která však nejde odvodit z významů jednotlivých lexikálních jednotek. Gaston Gross (1996: 72 a dál) uvádí pro demonstraci příklady *prendre une décision* a *prendre la tangente* (=esquiver), na kterých ukazuje jejich rozdílné vlastnosti a chování během různých operací (jako je například pronominalizace, relativizace aj.) Analytickým predikátům se budeme podrobně věnovat v následující kapitole.

2.1 Analytický predikát

V této části práce se pokusíme shrnout vlastnosti analytického predikátu, který již byl zmíněn výše. Pod pojmem „analytický predikát“ rozumíme spojení substantiva a slovesa, avšak nelze tímto způsobem označit určitou uzavřenou skupinu prvků v systému jazyka. Také jakákoli přesnější definice je jen velmi přibližná. Podle Jana Radimského (2012: 53) by se „v typickém případě jednalo o syntaktické spojení sloveso – předmět (V-CO), které by bylo syntakticky volné a předmět (nejčastěji přímý) je dějové jméno, zatímco sloveso je zbaveno svého významu.“² Zároveň ve většině případů k takovéto konstrukci existuje synonymní sloveso plnovýznamové, kterým lze tuto konstrukci nahradit, jako můžeme vidět na příkladu: *donner un conseil – conseiller*. Je však třeba mít na paměti existenci jistých „ustálených spojení“ jako například *casser sa pipe* nebo *prendre le taureau par les cornes*³, které jsou idiomatičtějšího charakteru a význam jednotlivých složek těchto slovních spojení je nekompozicionální, tudíž jako

² Radimský, Jan (2012). *Vers une description des prédicats analytiques*. La linguistique, 2012/1 Vol. 48, str. 53, Orig.: „(...) dans le cas prototypique, il s'agirait d'une suite syntaxique verbe – complément d'objet (V-CO) syntaxiquement libre où l'objet (le plus souvent direct) est un nom d'évènement, tandis que le verbe se trouve désémasé dans la construction en question, (...)“

³ Příklady převzaté od Anne Daladier (1999: 103)

celek mají ustálená spojení konvenční význam. Nelze zde tvrdit, že určitá „ustálenost“ nelze sledovat i u námi zkoumaných analytických predikátů.

2.1.1 Syntaktické vlastnosti

V predikátu analytickém, který není ustáleným spojením, můžeme sledovat, že se dějové podstatné jméno chová jako předmět „volný“. Tento předmět může být díky několika operacím přetransformován na podmět v pasivu (1), do formy zájmena (2), anebo může být přesunut do vedlejší věty pomocí relativizace (3).

- (1) *La question a été posée sans réfléchir.*⁴
- (2) *L'investissement dans ce projet, vous l'avez déjà réalisé?*
- (3) *La décision qui a été prise la semaine dernière m'a rendue triste.*

Tyto jednotlivé transformace by ale nefungovaly, pokud by se jednalo již o výše zmíněné ustálené spojení, jak můžeme sledovat na příkladech (4), (5) a (6) s ustáleným spojením *couper les ponts*, které znamená „zpřetrhat vztahy“.

- (4) **Les ponts qui ont été coupés*
- (5) **Les ponts, vous les avez coupés.*
- (6) **Les ponts que vous avez coupés sont détruits.*

Syntaktická volnost verbonominálních predikátů je značná, ale má svá omezení – například když v otázce zmizí z věty dějové substantivum. Tento fakt demonstruje Jan Radimský (2012: 53-54) na příkladech analytických predikátů *prendre une décision* (8) a *poser une question* (7), kde poukazuje na problém, který vzniká ve vztahu otázka a odpověď, který ale zmizí, když použijeme jiné sloveso (7a, 8a), nebo jiné substantivum (8b).

- (7) – *Qu'est-ce qu'elle t'a posé hier, ta collègue?*⁵
– ? *Une question.*
- (8) – *Qu'est-ce que vous avez pris?*
– ? *Une décision.*

⁴ Příklady, u kterých není uvedený autor, byly vytvořeny autorem této práce

⁵ Příklady převzaty od Jana Radimského (2012: 53 - 54).

(7a) – *Qu'est-ce qu'elle a critiqué hier, ta collègue?*

– *Une question.*

(8a) – *Qu'est-ce que vous avez discuté?*

– *Une décision.*

(8b) – *Qu'est-ce que vous avez pris?*

– *Du café et des biscuits.*

Další vlastnosti (jako je pouto mezi slovesem a dějovým podstatným jménem nebo zbavení slovesa sémantické funkce) analytických predikátů jsou popisovány v následující kapitole, která se věnuje kategoriálnímu slovesu.

2.1.2 Možné analýzy analytického predikátu

Existují různé způsoby, modely, jak analyzovat analytické predikáty. V této práci srovnáme několik z nich (Radimský, 2012: 66):

Tabulka 1 – Analýza podle Denise Creisselse

Argument N0 (sujet)	Prédictat	Argument N1	Argument N2
Luc	a	de l'affection	Pour Monique

Tabulka 2 – Analýza podle Lexique-Grammaire

Argument N0 (sujet)	Actualisateur	Prédictat	Argument N1
	Verbe support	Prédication nominal	
Luc	a	de l'affection	Pour Monique

Tabulka 3 – Analýza ve dvourovinné valenční syntaxi (Daneš)

Sujet (N0)	Prédictateur analytique		Complément (N1)
	Centre de valence syntaxique	Prédictat Centre de valence sémantique	
Luc	a	de l'affection	pour Monique

Jak můžeme vidět, tyto modely se v něčem liší, v něčem doplňují. Například pojem *Prédictat* je v první tabulce přiřazen slovesu, zatímco v tabulce druhé jej můžeme najít u podstatného jména a ve třetím případě se objevuje zvláštní termín *Prédicateur* s rozdělením na část syntaktickou a sémantickou.

Jan Radimský (2012: 67) dále navrhuje svou vlastní verzi analýzy analytického predikátu, která vychází z modelu dvourovinné valenční syntaxe, do kterého uvádí pojmy *predikát syntaktický* a *predikát sémantický*, protože sloveso jako *syntaktický predikát* dokáže jako jediné přisoudit nominativ jednomu ze svých aktantů. Toto schéma můžeme porovnat v Tabulce 4:

Tabulka 4 – Upravená verze analýzy dvourovinné valenční syntaxe

Sujet (N0)	Prédictat analytique		Complément (N1)
	Prédictat syntaxique Centre de valence syntaxique (valence sémantique affaiblie)	Prédictat sémantique Centre de valence sémantique (valence syntaxique affaiblie)	
Luc	a	de l'affection	Pour Monique

Díky faktu, že autor poslední tabulky bere v potaz zásadní rozdíl mezi oběma částmi analytického predikátu (predikát syntaktický a analytický) a také díky tomu, že se tento způsob analýzy jeví jako nejlépe srozumitelný, kloníme se k němu i v této práci.

2.1.3 Testy pro rozpoznání analytického predikátu

Dále se pokusíme popsat testy, pomocí kterých bychom měli být schopni určit, zda se skutečně jedná o analytický predikát a původ těchto testů můžeme hledat u autorů *Lexique-Grammaire*. Jako první je třeba zmínit „redukční test“ (*test de l'effacement du verbe support*), o kterém se více zmiňujeme v kapitole pojednávající o kategoriálních slovesech. V zásadě se v tomto testu, díky vypuštění slovesa, přesvědčíme, zda jsme neztratili význam věty. V tom případě se jedná o kategoriální sloveso a jeho odstraněním jsme mohli přijít pouze o určité gramatické kategorie upřesňující například zasazení v čase, způsob atd. Tímto testem tedy můžeme ověřit, že „sémantický invariant mezi oběma sekvencemi zůstává zachován“ (Radimský, 2010: 16):

(9) *Úcta Lukáše k Marii.* *JE* *Úcta, kterou Lukáš chová k Marii.*

V případě, že namísto kategoriálního slovesa použijeme sloveso predikativní, tak by výsledek tohoto testu měl být negativní:

(10) *Úcta Lukáše k Marii.* **JE* *Úcta, kterou Lukáš ztratil*
(?k Marii)⁶

Dalším možným testem, který byl navržen Janem Radimským v jeho článku *Vers une description des prédicats analytiques* (str. 69 - 72), je test „připojením slovesa“ (*test par ajout d'un verbe*). Jedná se v podstatě o modifikovanou verzi testu redukčního, ale probíhá v opačném směru. Autor zde nejprve zasadí syntagma (11) do kontextu (12) – jeho aktualizaci, a až poté přidává sloveso. Pro tento test použil řadu sloves *avoir*, *éprouver*, *catcher*, *déclarer* a *manifester*, která mohou všechna mít podstatné jméno *affection* jako předmět.

(11) *L'affection de Luc pour Monique.⁷*

(12) *L'affection de Luc pour Monique est surprenante.*

(13) *L'affection que Luc a pour Monique est surprenante.*

(14) *L'affection que Luc éprouve pour Monique est surprenante.*

(15) *L'affection que Luc?cache/déclare/manifeste pour Monique est surprenante.*

(16) *L'affection pour Monique que Luc cache/déclare est surprenante.*

Na těchto příkladech můžeme sledovat několik faktů. V první řadě si můžeme všimnout, že příklady (13) a (14) nijakým zásadním způsobem nemění význam úvodní věty. Mohou nám pouze umožnit určité úpravy, jako je změna času, způsobu apod. a můžeme říct, že slovesa *avoir* a *éprouver* jsou kategoriálními slovesy (*verbes support*) predikativního jména *affection*.

Jinak se v těchto příkladech (15) a (16) chovají slovesa *catcher* a *déclarer*. Jak můžeme sledovat, tak jejich přidáním jsme znatelně změnili prvotní význam věty a tudíž je za kategoriální slovesa predikativního podstatného jména *affection* považovat nemůžeme.

⁶ Příklady převzaty od Jana Radimského (2010: 16)

⁷ Všechny příklady převzaty od Jana Radimského (2012: 69 - 70)

Trochu nejednoznačná se může zdát funkce slovesa *manifeste* (15). Za účelem prozkoumání chování tohoto slovesa autor dále navrhuje použití dalšího testu – přidání dvou kategoriálních sloves (*le test d'ajout de deux supports*) do té samé konstrukce za předpokladu, že pokud jsou obě slovesa opravdu kategoriální, měla by být nositeli pouze gramatických informací a jejich současné použití by bylo tudíž nadbytečné (pleonasmus). Autor tento test ukazuje na příkladech (v nichž zkoumané sloveso je vždy ve větě hlavní a slovesa, u nichž víme, že jsou kategoriální ve větě vedlejší):

(17) * *Luc a l'affection qu'il éprouve pour Monique.*

(18) * *Luc éprouve l'affection qu'il a pour Monique.*

V příkladech (17) a (18) můžeme sledovat právě zmíněný pleonasmus a můžeme tvrdit, že se tato dvě slovesa mohou použít pouze jako kategoriální. V porovnání s následujícími příklady, které jsou přijatelné (nevzniká zde pleonasmus), a můžeme tedy tvrdit, že slovesa *manifeste* (19), *déclarer* a *cache* (20) jsou sémantickými predikáty, ne pouze syntaktickými jak bychom očekávali u sloves kategoriálních:

(19) *Luc manifeste l'affection qu'il a/éprouve pour Monique.*

(20) *Luc déclare/cache l'affection qu'il a/éprouve pour Monique.*

Dalším testem je test „koreference subjektů“ (*la coréférence des sujets*), který má svůj původ v *Lexique-Grammaire* konkrétně u Maurice Grosse⁸. Jak tvrdí Jan Radimský, který tento test nazývá „test koreference argumentů“, „je nejvýraznějším rysem společné valenční a intenční struktury povinná koreference subjektů (tj. koreference subjektu kategoriálního slovesa a subjektového argumentu predikativního jména)“ (2010: 168). Jinými slovy je třeba, aby se syntaktický podmět kategoriálního slovesa shodoval se sémantickým podmětem predikativního jména. Tuto koreferenci subjektů lze testovat pomocí výše zmíněného „redukčního testu“ nebo pomocí vložení jiného argumentu do dané valenční pozice (21), který není koreferenční a věta je ve výsledku gramaticky nesprávná. Když ale do věty dosadíme namísto kategoriálního slovesa sloveso predikativní (22), již lze větu interpretovat, protože takové sloveso koreferenci nevyžaduje.

⁸ Gross Maurice (1981). *Les bases empiriques de la notion de prédicat sémantique*. In: *Langages*, 15e année, n°63. Formes syntaxiques et prédicats sémantiques. pp. 7-52.

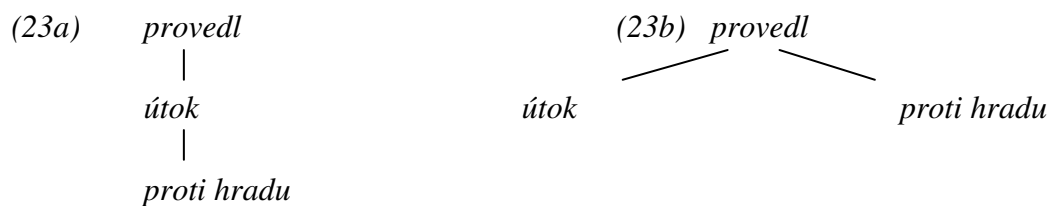
(21) *Luc éprouve l'affection * de Jean pour Monique.*⁹

(22) *Luc critique l'affection de Jean pour Monique.*

Dalším specifickým spojeným s analytickým predikátem, je možnosť dvojí rozdílné syntaktické analýzy, ktorou popsal už Maurice Gross v roce 1976. Jan Radimský tyto dvě možné analýzy ukazuje na českém příkladu:

(23a) $[Generál]_N [[provedl]_V [útok\ proti\ hradu]_{SN}]_{SV}$ ¹⁰

(23b) $[Generál]_N [[provedl]_V [útok]_N [proti\ hradu]_{SP}]_{SV}$

Pro ověření této analýzy lze použít test relativizace, která u tohoto příkladu vypadá takto:

Generál provedl útok proti hradu.

Útok proti hradu, který generál provedl,..... (se nezdařil).

Útok, který generál provedl proti hradu, (se nezdařil).

⁹ Příklady převzaté od Jana Radimského (2012: 73)

¹⁰ Příklady převzaty od Jana Radimského (2010: 17)

3 Kategoriální sloveso

Jak už bylo zmíněno výše, kategoriální slovesa jsou ta, která vstupují do spojení s predikativními podstatnými jmény a tvoří společně analytický predikát. Jedná se o slovesa, která ale v některých situacích mohou plnit i funkci slovesa plnovýznamového, jeho funkce jako kategoriálního slovesa není trvalá. Je proto i velmi složité přesně určit specifickou skupinu takovýchto sloves, vzhledem k faktu, že se jejich role proměňuje. Ve francouzštině se setkáváme s pojmem „*verbe support*“ (česky podpůrné sloveso) a jako první pokus o ucelený seznam nejčastějších kategoriálních sloves můžeme uvést dizertační práci Anne Daladierové z roku 1978. Ve své práci uvedla 14 sloves: *avoir, donner, être, faire, lancer, mettre, passer, porter, poser, pousser, prendre, prêter, tenir a tirer*. (Radimský, 2010: 18) Tento seznam se rozrostl na zhruba sto zástupců kategoriálních sloves a například Amr Helmy Ibrahim jich do skupiny *verbes supports* zařadil 88 a ve svém článku¹¹ uvádí jejich seznam. Tato skupina je však velmi omezená a nedostačující a jak už bylo zmíněno výše, nejedná se o uzavřenou neměnnou skupinu sloves. Jak napsal Jan Radimský (2010: 107): „Pojem *kategoriálního slovesa* tedy neodkazuje primárně k určité skupině konkrétních sloves, ale ke specifickému kategoriálnímu *užití* (teoreticky libovolného) slovesa.“ Taková slovesa jen určitým způsobem „aktualizují“ význam dějového podstatného jména, žádným zásadním způsobem nezasahují do sémantiky spojení a sémanticky řídicím členem je v tomto případě právě dějové substantivum (*faire un investissement*). Na základě toho můžeme tvrdit, že predikativní funkci v takovém syntagmatu plní dějové substantivum a kategoriální slovesa tuto predikativní funkci nemají. Jsou považována za tzv. *syntaktika*.

Avšak nelze také výhradně tvrdit, že podstatné jméno a jeho význam není na kategoriálním slovesu závislé vůbec. V případě, že toto substantivum může mít více významů (je polysémní), tak pro každý tento význam se používá jiné kategoriální sloveso. Jan Radimský (2010: 161) uvádí příklady z češtiny, kde sleduje rozdíl mezi *učinít / udělat rozhodnutí*, kde sledujeme vztah k individuálnímu aktu, a *přijmout rozhodnutí*, kde se jedná o kolektivní akt úředního orgánu. Avšak rozhodně nelze tvrdit, že je podstatné jméno na kategoriálním slovesu závislé, svůj význam si ponechává i v použití s jinými slovesy.

¹¹ Ibrahim Amr Helmy (2001), « Une classification des verbes en six classes asymétriques hiérarchisées. », *Syntaxe et sémantique* 1/2001 (N° 2), p. 89 - 93

Tato takřka synonymní kategoriální slovesa vytváří určité skupiny, ve kterých mohou být mezi sebou navzájem zastupitelné, ale pouze s vybranými podstatnými jmény – pro každé jméno obsahuje tato skupina jiná kategoriální slovesa. Jako příklad zde uvedeme substantivum *conseil*, pro které se vyskytují v kategoriální funkci slovesa *apporter*, *délivrer* a *donner* a dále substantivum *proposition*, kde jako kategoriální sloveso fungují slovesa *faire*, *formuler* a *avancer*. Je však zvláštní a zajímavé sledovat, jak v případech, kdy bychom očekávali, že synonymní slovesa budou ve spojení se jménem fungovat, není tomu tak. Tento fakt nám Jan Radimský (2012: 57) ukazuje na příkladech:

(1) *Jacques a /* possède confiance en Monique.*

(2) *Jacques fait /* effectue confiance à Monique.*

Díky jejich roli aktualizátoru je tedy možné je z věty odstranit a věta si stále ponechá svůj statut věty, pouze její aktualizace (například čas nebo způsob) bude chybět. Mluvíme zde o tzv. „redukčním testu“, který nám ukazuje desémantizaci slovesa a tím pádem predikativnost substantiva. Tuto operaci si demonstrujeme na příkladech Gastona Grosse (1996 (1): 55):

(3) *Luc a donné une réponse à cette question.*

(4) *La réponse que Luc a donné à cette question.*

(5) *La réponse de Luc à cette question.*

Tyto příklady si navzájem téměř odpovídají, co se týká jejich sémantického obsahu. Zatímco kdybychom podobnou operaci provedli u vět se slovesem s predikativní funkcí, tak bychom vlastně větu připravili o sémantický invariant.

Další charakteristikou kategoriálních sloves je nemožnost jejich transformace v jiný slovní druh. Kategoriální slovesa *faire*, *être* a *avoir* ani nemají nominální tvar. Když je sloveso možné transformovat například pomocí nominalizace, nemůže o tomto slovesu platit, že je použito ve funkci kategoriálního slovesa, nýbrž je použito ve funkci predikativní. Ovšem je třeba zmínit, že toto tvrzení neplatí obecně (výjimka sloveso *prendre*, které je zmíněno dále). Tuto vlastnost konkrétně slovesa *donner* zkoumá Gaston Gross (1996 (1): 55) na příkladech *donner une pierre* (6) a *donner conseil* (7):

(6) *Luc a donné une pierre précieuse à Léa. - Le don d'une pierre précieuse est un geste symbolique*

(7) *Luc a donné un conseil à Paul. - * Le don d'un conseil n'est que l'hypocrisie.*

V prvním případě (6) je sloveso *donner* použito ve funkci predikativní s konkrétním předmětem a jako takové ho lze podrobit nominalizaci. Naproti tomu v druhém případě (7) má toto sloveso pouze funkci aktualizátoru a objevuje se s predikativním substantivem *conseil* a tudíž je tato transformace nemožná. Následně Gaston Gross zmiňuje, že mezi zhruba stovkou sloves, která se mohou objevit jako slovesa kategoriální, je pouze sloveso *prendre*, u kterého je nominalizace možná (8):

(8) *Luc a pris la décision de partir – La prise de décision.*

Je ovšem zvláštní, že ve spojení s predikativním substantivem *mesure* tento jev sledovat nemůžeme (9):

(9) *Luc a pris des mesures contre l'absentéisme. - * La prise de mesures contre l'absentéisme.*

3.1 Dělení kategoriálních sloves

K dnešnímu dni není jisté, že lze tvrdit, že počet sloves, která můžeme ve francouzštině použít jako kategoriální, je konečný. Gaston Gross se pokusil kategoriální slovesa rozdělit (1996 (2):75 - 76): pro první skupinu navrhl název *basiques* (neboli „základní“) a zařadil do ní například slovesa *avoir, être, faire* a *donner*¹², která (jak bylo zmíněno výše) mají za úkol pouze „časovat“ podstatné jméno. Jiná skupina těchto sloves přidává substantivu nějaké určení aspektu – iterativní (opětovný: *multiplier les voyages*), inchoativní (počínací: *prendre peur, débiter une conférence*) a podobně. Tato slovesa mají stejné vlastnosti jako slovesa z první skupiny. Jako poslední uvedeme některá substantiva, která sémanticky vyžadují kategoriální sloveso specifické. Tuto skupinu Gross nazval *appropriés* (neboli „přiměřený“, „vhodný“) a tvrdí, že slovesa v této skupině jsou často původu metaforického:

(10) *caresser (un espoir, un projet)*

(11) *nourrir (un sentiment)*

¹² Všechny příklady z této kapitoly jsou převzaty od Gastona Grosse (1996 (2): 75 - 76)

(12) *pousser (cri, hurlement)*.

V dalším svém článku¹³ Gaston Gross zmiňuje ještě tzv. „*verbes supports passifs*“ („kategoriální slovesa pasivní“) a „*verbes supports réciproques*“ („kategoriální slovesa reciproční/vzájemná“). V první zmíněné kategorii se objevuje sloveso „*subir*“ (pro predikativní jména denotující akci, děj), dále pak „*encourir*“ a „*faire l'objet de*“ (pro jména denotující stavy).

3.2 Typy konstrukcí s kategoriálním slovesem

Gaston Gross v roce 1989 rozdělil konstrukce s kategoriálním slovesem do tří skupin: *de base*, *converse* a *causative*. Jan Radimský (2014: 111) k těmto třem skupinám přidává ještě čtvrtou – *non-nominative*. Tato typologie je utvořena na základě jednoho kritéria, a to podle syntaktického podmětu (*sujet syntaxique*). V prvních dvou skupinách (základní - „*de base*“ a konverzní - „*converse(s)*“) můžeme na pozici podmětu pozorovat jeden ze sémantických argumentů predikativního jména. U třetího typu (kauzativní - „*causative*“) se na pozici podmětu objevuje argument (původce děje), který ale není součástí valenčního pole predikativního jména. V poslední skupině můžeme sledovat, že na pozici syntaktického podmětu není argument v nominativu, ale můžeme zde vidět například predikativní jméno, nebo jakýsi „formální podmět“ ve formě neosobní konstrukce. Shrnutí všech čtyř typů můžeme vidět v Tabulce 5, kde jsou příklady s predikativním jménem *côntrole* s argumenty *laboratoire* (argument 1) a *produits* (argument 2) :

Tabulka 5 – Typologie konstrukcí s kategoriálním slovesem¹⁴

Type de construction	Argument en position sujet	Exemple
- base	Argument 1	<u>Le laboratoire</u> effectue le côntrole des produits.
- converse	Argument 2 (ou 3)	<u>Les produits</u> subissent le côntrole par le laboratoire.
- causative	Argument externe (CAUSE)	<u>Les autorités</u> incitent le laboratoire au côntrole des produits.

¹³ Gaston Gross (2004). *Pour un Bescherelle des prédicats nominaux*. Les verbes supports : nouvel état des lieux, John Benjamins Publishing Co, pp.343-358, *Linguisticae Investigationes*, Fascicule spécial, 27(2). Str. 9 a 10

¹⁴ Tabulka převzatá od Jana Radimského (2014: 111)

- non-nominative	Aucun argument au nominatif	<u>Le contrôle</u> (des produits) est effectué (par le laboratoire)
	- sujet = NPréd., ou	<u>Le contrôle</u> (des produits) a lieu .
	- construction impersonnelle	<u>Le contrôle</u> est opéré (par le laboratoire).
		Il y a un contrôle .

Příklady v tabulce nám ukazují použití různých kategoriálních sloves (*effectuer – subir – inciter – avoir lieu* atd.), nebo operace provedené právě na kategoriálním slovese (*effectuer le contrôle – le contrôle est effectué*).

3.2.1 Konverzní kategoriální slovesa

Několik kategoriálních sloves má k sobě do páru tzv. konverzní kategoriální sloveso. Jedná se o „specifická kategoriální slovesa, kdy pro daný nominální predikát vzájemně vyměníme argumenty“¹⁵. Můžeme sledovat, že argumenty si vyměnily pozice, podobně jako tomu je u konstrukcí pasivních. Takových dvojic můžeme u predikativních podstatných jmen sledovat několik:

(13) Donner – recevoir¹⁶

Luc a donné un avertissement à Paul.

Paul a reçu un avertissement de Luc

(14) Faire – recevoir

Luc a fait des compliments à Paul.

Paul a reçu des compliments de Luc.

(15) Infliger – subir

Luc a infligé un échec à Paul.

Paul a subi un échec de la part de Luc.

(16) Procéder à – faire l'objet de

On procède alors au nettoyage complet de la piste.

La piste fait alors l'objet d'un nettoyage complet.

¹⁵ Gross Gaston (1996) (1). *Prédicats nominaux et compatibilité aspectuelle*. In: *Langages*, 30e année, n°121. Les supports. pp. 54-72. str. 61, Orig.: „(...) des verbes supports spécifiques quand, pour un prédicat nominal donné, on permute les arguments.“

¹⁶ Všechny příklady převzaty od Gastona Grosse (1993, str. 20)

3.3 Kategoriální slovesa a aspekt

„Diskuze ohledně aspektu (povahy děje) jsou často nejasné, protože na románské jazyky aplikujeme popis vytvořený pro jazyky slovanské, kde tento jev má morfologický základ.“¹⁷ V češtině máme nedokonavý a dokonavý vid, který sledujeme v první řadě na tvaru sloves a lze ho poznat už z infinitivu slovesa. Avšak ne ve všech případech stačí pouze sloveso, je třeba sledovat i kontext zbytku věty.

Aspekt ve francouzštině je třeba vidět jako dvě kategorie: aspekt gramatický, aspekt lexikální (které popisuje M. Forróová¹⁸ v porovnání se slovenštinou). Gramatický aspekt autorka popisuje jako gramatickou kategorii, která vyjadřuje jistou reprezentaci procesu, jež je vyjádřena slovesem – jedná se o vyjádření průběhu děje nebo děje dokonaného. Taková opozice je ve francouzštině vyjadřována opozicí časů jednoduchých a složených, což autorka ukazuje na příkladech „*je dis que Pierre mangeait*“¹⁹ a „*Pierre avait mangé*“, kde oba dva příklady jsou zasazeny do minulosti, ale v prvním příkladě se jedná o průběh děje, zatímco v druhém případě chápeme akci jako dokončenou. Následně autorka uvádí, že „*je nezbytné prostudovat také roli jiných „indikátorů“ než pouze opozici jednoduchá/složená forma*“²⁰. Mezi tyto „indikátory“ řadí:

- adverbia aspektuální (*déjà, encore, toujours* etc.)
- opisné slovesné konstrukce (*être en train de..., se mettre à ..., commencer à ...* etc.)
- souvětí s vedlejšími větami (*je dis que..., je pense que...,* etc.)
- vztahy mezi jednotlivými výpověďmi na textové úrovni – kontext.

Dalším aspektem je aspekt lexikální, který však nemusí být pro jednotlivé lexémy stejný v každém jazyce. Jako příklad autorka uvádí sloveso „*mourir*“, které může v češtině, angličtině i ve francouzštině mít aspekt durativní, ale v mandarínštině není možné tento

¹⁷ Gross Gaston (1996) (1). *Prédicats nominaux et compatibilité aspectuelle*. In: *Langages*, 30e année, n°121. Les supports. str. 61, Orig.: „*Les discussions sur l’aspect sont souvent obscures car on applique aux langues romanes des descriptions qui ont été faites pour les langues slaves, où les phénomènes ont une base morphologique.*“

¹⁸ FORRÓOVÁ, Martina (2003). *L’aspect verbal dans une approche comparative du français et du slovaque*. In *Etudes françaises en Slovaquie, Colloque international d’études françaises, Volume VII – 2002*. Bratislava : Institut français de Bratislava, s. 17-28.

¹⁹ Příklady převzaté od M. Forróové (2003: 18)

²⁰ Ibid. Str. 18. Orig.: „*(...) il est nécessaire d’étudier aussi le rôle des marqueurs autres que l’opposition formes simple/composée.*“

proces interpretovat jako průběhový – je pro ně jednorázový. Slovesa v jazyce určují aspektuální vlastnosti děje a ty mohou být několika druhů:

- durativní nebo momentální (*manger/exploser*)
- telické nebo atelické (*sécher/rire*)
- statické nebo dynamické (*exister/marcher*)
- sekvenční nebo průběhové (*respirer/dormir*).

Některá kategoriální slovesa dokážou taktéž určit aspekt děje. U základních kategoriálních sloves můžeme sledovat výskyt jakýchsi jejich variant, které jsou schopné uvést do věty nový aspektuální prvek. Tento jev nám ukazuje Maurice Gross na příkladech (17), (18) a (19), u kterých je hlavním rozdílem právě lexikální aspekt. Avšak když porovnáme každý jeden z těchto příkladů s příkladem (20), zjistíme, že v posledním příkladě není *l'argent* podmětem predikativního jména *influence*. Autor dále navrhuje definici pro právě tato možná „rozšíření kategoriálního slovesa“ (*extension de verbe support*): jedná se o „*vlastnost ponechání si vztahu mezi podmětem a predikativním jménem N (...)*“.²¹ Dále ukazuje, že tímto způsobem mohou fungovat mnohá slovesa (20), (21) a (22), ale také fakt, že ne všechna rozšíření kategoriálního slovesa se mohou použít v různých větách.²²

- (17) *L'argent prend de l'influence sur Max.*²³
- (18) *L'argent (conserve + garde) de l'influence sur Max.*
- (19) *L'argent perd de l'influence sur Max.*
- (20) *Max (a + possède + présente) une excellente santé.*
- (21) *Max (dispose + jouit) d'une excellente santé.*
- (22) *Max est en excellente santé.*

Následně prozkoumáme některá z těchto kategoriálních sloves a budeme se zabývat aspektem inchoativním (*inchoatif*), terminativním (*terminatif*), iterativním (*itératif*) a progresivním (*progressif*).

²¹ Gross Maurice (1981). *Les bases empiriques de la notion de prédicat sémantique*. In: *Langages*, 15e année, n°63. Formes syntaxiques et prédicats sémantiques. str. 33, Orig.: „la propriété de conserver la relation entre sujet et N (...)“

²² Více podrobností v článku Gross Maurice (1981). *Les bases empiriques de la notion de prédicat sémantique*. In: *Langages*, 15e année, n°63. Formes syntaxiques et prédicats sémantiques.

²³ Příklady převzaty od Maurice Grosse (1981: 33)

3.3.1 Aspekt inchoativní

Tento aspekt vyjadřuje začátek nějakého děje nebo aktivity, nebo může vyjadřovat dostání se do nějakého stavu. Mezi kategoriální slovesa, která se mohou objevovat s predikativními jmény, řadí Gaston Gross (1996 (1): 62) například *entamer*, *commencer* či *entreprendre* (23).

(23) *Paul (commence, entame, entreprend) une étude sur la vinification.*

Rozdíl mezi významem těchto sloves je velmi malý, ale podle Gastona Grosse je „jejich status syntaktický rozdílný. *Commencer* a *entreprendre* nejsou inchoativními variantami slovesa *faire*, protože nejsou součástí stejného paradigmatu, ale mohou figurovat ve stejné větě:

Paul commence à faire une étude sur la vignification.

Paul entreprend de faire une étude sur la vignification.“²⁴

Na dvou posledních příkladech autor ukazuje, že dvě zmíněná slovesa operují na slovese *faire*, které může být z vět odebrané, zatímco u slovesa *entamer* Gross tuto možnost nepřipouští:

**Paul entame de faire une étude sur la vignification.*²⁵

Autor dále upozorňuje na fakt, že inchoativní aspekt je možný pouze u „durativních“ predikativních jmen (dějového typu), ne u „ponktuelních“ (jednorázových, rezultativních).

Paul fait une réponse interminable. – Paul entame un réponse interminable.

*Pal fait un (saut/pas) - ?Paul entame un saut/*Paul entame un pas.*

Na druhou stranu se některá kategoriální slovesa dají použít pouze u „ponktuelních“ (jednorázových) predikativních jmen, jako například sloveso *donner*, které se objevuje u velkého množství predikativních jmen.

²⁴ Gross Gaston (1996) (1). *Prédicats nominaux et compatibilité aspectuelle*. In: *Langages*, 30e année, n°121. Les supports. pp. 54-72. Str. 62, Orig.: „(...) Leur statut syntaxique est cependant différent. *Commencer* et *entreprendre* ne sont pas des valeurs inchoatives de *faire* puisqu'ils ne font pas partie du même paradigme mais qu'ils peuvent figurer ensemble dans la même phrase:

Paul commence à faire une étude sur la vignification.

Paul entreprend de faire une étude sur la vignification.“

²⁵ Následující příklady převzaty Ibid. str. 62 a dále

*Luc (donne, *entame, *attaque) une bise à Léa.*

*Luc (donne, *débute, *ébauche) un conseil à Léa.*

Uvedeme ještě několik příkladů „durativních“ predikativních jmen, která vyjadřují pohyby, gesta nebo chování, která se objevují s kategoriálním slovesem *faire* a se slovesy „inchoativními“ *esquisser* a *ébaucher*:

Luc (fait/esquisse) un geste de protestation.

Luc (fait/esquisse) une grimace.

Dále autor nabízí několik příkladů inchoativních variant různých sloves:

Cette pratique (est, tombe) en désuétude.

Luc (traite, aborde) sujet délicat.

3.3.2 Aspekt terminativní

Stejně tak, jako jsme pro inchoativní aspekt uvedli začátek děje, tak terminativní aspekt vyjadřuje zakončení nějakého děje nebo stavu. Avšak klasicky uváděná slovesa *achever*, *finir* a *cesser* nelze takto vnímat v tomto případě, protože neoperují na predikativním jméně, ale na kategoriálním slovesu (24), (25), (26).

(24) *Luc fait son travail.*

(25) *Luc finit son travail. – Luc finit de faire son travail.*

(26) *Luc achève son travail. – Luc achève de faire son travail.*

Naproti tomu autor uvádí jako „terminativní“ kategoriální slovesa *interrompre* a *suspendre* (27) a (28).

(27) *Luc a interrompu son travail.*

(28) *Luc a suspendu les hostilités contre ses voisins.*

3.3.3 Aspekt iterativní

Iterativní aspekt naznačuje opakování děje, procesu. U slovesného predikátu se může projevit mnohými prostředky, jako jsou například afixy (prefix jako *re-*, nebo sufix *-ailler*, *-eler*, *-iller*) nebo určitá adverbia (*souvent*, *fois* nebo *coup*). U některých kategoriálních sloves lze použít prefix *re-* (29), (30), což autor popisuje jako vlastnost

sloves aktualizujících predikativní jména pro děje. Ale jedná se pouze o malé množství takových příkladů.

(29) *Je te redonne l'autorisation de sortir.*

(30) *Il faut refaire cette demande.*

Ve většině případů tento aspekt vyjadřují přímo specifická kategoriální slovesa. Autor popisuje i existenci kategoriálních sloves s prefixem re-, která se ale právě bez tohoto prefixu samostatně nemohou použít (31), (32) a u některých sloves ani o prefixu hovořit nemůžeme (33), (34).

(31) *Luc a (réitéré, *itéré) son appel à Paul.*

(32) *Luc a (renouvelé, *nouvelé)sa demande au ministère.*

(33) *Luc a rabâché son avertissement à Paul.*

(34) *Luc a multiplié les mises en garde à Paul.*

Iterativně můžeme chápat i přítomnost přídavných jmen, jako například *fréquent* a *continuel*, ve jmenné predikativní skupině (35), (36).

(35) *Luc a fait de fréquents voyages en Asie.*

(36) *Luc pousse de continuels soupirs.*

3.3.4 Aspekt progresivní

Tento aspekt vyjadřuje děj, který probíhá. V porovnání se slovesy se predikativní jména vyznačují menší nejednoznačností. Jako příklad Maurice Gross uvádí podstatné jméno *coup*, které může být chápáno buď jako semelfaktivní (jednorázové) nebo iterativní v závislosti na determinantu, se kterým se vyskytuje (37).

(37) *Luc a donné (un, des) coup(s) dans la porte.*

Jako kategoriální sloveso vyjadřující progresivnost u predikativních podstatných jmen autor uvádí sloveso *poursuivre* (38) a zvrtné *se poursuivre* pro progresivní aspekt dějů (39).

(38) *Luc poursuit (la, son) ascension du mont Blanc.*

(39) *Le conflit entre ces deux personnes se poursuit.*

Problematice aspektu se věnuje Gaston Gross v další své práci ²⁶, kde uvádí možná kategoriální slovesa pro různá predikativní jména. My zde uvedeme jeho příklad pro skupinu jmen *Actions, Etats a Evénements*:

Actions : ²⁷

Classe des <combats>: combat bataille, guerre

Verbe support basique : *faire*

Verbes supports appropriés : *mener, livrer*

Verbes supports passifs : *subir*

Verbes supports réciproques : *se faire, se livrer*

Verbes supports aspectuels :

Inchoatif : *engager, entreprendre, entamer, lancer*

Intensif :

Itératif : *renouveler, reprendre, relancer*

Progressif : *continuer, poursuivre, prolonger*

Terminatif : *cesser, interrompre, suspendre, terminer, abandonner, arrêter, mettre fin à, rompre,*

Constructions événementielles : *avoir lieu, se livrer, faire rage, éclater, survenir, s'intensifier*

Classe des <disputes> : dispute, altercation, prise de bec, querelle

Verbes supports basiques : *avoir, faire*

Verbes supports appropriés :

Verbes supports passifs : *subir*

²⁶ Gaston Gross (2004). *Pour un Bescherelle des prédicats nominaux*. Les verbes supports : nouvel état des lieux, John Benjamins Publishing Co, pp.343-358, *Linguisticae Investigationes*, Fascicule spécial, 27(2).

²⁷ Příklady převzaty z článku Gastona Grosse (2004: 10 - 11)

Verbes supports réciproques :

Verbes supports aspectuels :

Inchoatif : *engager, entamer, entrer dans, lancer,*

Intensif : *nourrir, épouser, alimenter,*

Itératif : *reprendre, relancer, raviver, ranimer, réveiller, rallumer,*

Itératif-intensif :

Progressif : *poursuivre, entretenir, prolonger, apaiser,*

Terminatif : *terminer, interrompre, abandonner, mettre fin à, vider, mettre un terme à, cesser, faire taire, clore, éteindre, arrêter,*

Construction événementielles : *s'élever, éclater, rebondit*

Etats :

Classe des <sentiments envers autrui>: admiration, amour, haine, jalousie

Verbe support basique : *avoir*

Verbes supports appropriés : *porter, éprouver, ressentir, nourrir*

Verbes supports réciproques : *se porter, se vouer*

Verbes supports passifs : *encourir, faire l'objet de*

Verbes supports aspectuels :

Inchoatif : *concevoir*

Intensif : *vouer à*

Itératif : *nourrir*

Itératif-intensif : *baver (d'admiration), brûler (d'amour), pâlir (d'envie), crever (de haine, de jalousie)*

Progressif : *accroître*

Terminatif :

Construction événementielles : *Il y a chez Nhum de l'admiration pour*

Événements :

Classe des <épidémies>:: épidémie (de Nmaladie contagieuse), pandémie

Verbes supports basiques : *avoir lieu, y avoir*

Verbes supports appropriés : *se manifester*

Verbes supports aspectuels :

Inchoatif : *se déclarer, éclater, apparaître, se manifester,*

Intensif : *faire rage, sévir*

Itératif : *revenir*

Itératif-intensif : *faire rage*

Progressif : *se poursuivre, se propager, durer, continuer*

Augmentatif : *s'intensifier*

Diminutif : *reculer, régresser*

Terminatif : *disparaître, cesser*

4 Predikativní jméno

Druhou složkou analytického predikátu je predikativní jméno, jehož nejdůležitější vlastností je fakt, že je nositelem lexikálně-sémantické složky takového predikátu. Na rozdíl od kategoriálního slovesa, které, jak už víme, je nositelem gramatických kategorií predikátu (čas, způsob atd), což naopak predikativní jméno nedokáže. Mezi predikativní jména lze řadit jména „deverbální“ (vzniklé „nominalizací“), deadjektivní ale i jiná.

Jména odvozená ze sloves – „deverbální“ jsou formována na základě schématu, které ve svém článku uvádí Ramadan Alfared s kolegy²⁸ :

$$\text{BASE} + \text{TERMINAISON} \Rightarrow \text{var}(\text{BASE}) + \text{SUFFIXE}$$

kde $\text{var}(\text{BASE})$ je variací báze a SUFFIXEM se rozumí přípona (například *-ement*, *-ation*, *-age* atp.), která se zde ale občas nevyskytuje. Avšak variace bází je něčím velmi nepravidelným a je těžké najít jejich systematický popis. Ale autoři článku se zabývají hlavně slovesy první třídy, u nichž jsou tyto variace jen velmi řídké, a proto je pro ně jednodušší je nebrat v úvahu. Na tuto první třídu sloves autoři aplikují zjednodušené schéma, které nazývají „*proto-déverb*“:

$$\text{BASE} + \text{TERMINAISON} \Leftrightarrow \text{BASE} + \text{SUFFIXE}$$

Po použití 17ti sufixů do tohoto algoritmu autoři narazili na několik problémů. V první řadě hovoří o existenci tzv. „*faux déverbaux*“ (neboli nepravých deverbativ), která mohou také vzniknout při použití daného algoritmu (například pro sufix *-ence*: *scier – science*²⁹). Dalším úskalím je podle autorů přítomnost tzv. „*fausse origine*“ (nepravý původ), protože výsledkem algoritmu může být deverbativum, které však pochází z jiné báze (například u sufixu *-ant*: *garer – garant*, zatímco slovo *garant* je odvozeno od slovesa *garantir*). Posledním problémem, který autoři zmiňují, je tzv. „*fausse direction*“, v tomto hovoří o jménech zformovaných pomocí výše zmíněného algoritmu, u nichž je ale naopak sloveso odvozeno právě z těchto jmen (například u sufixu *-euse*:

²⁸ Ramadan Alfared, Denis Bechet et Alexander Dikovskiy. *Calcul des cadres de sous catégorisation des noms déverbaux* fran- 4 Chapitre 1. Introduction çais (le cas du génitif). (on computing subcategorization frames of french deverbals nouns (case of genitive)) [in french]. Dans Actes de la conférence conjointe JEP-TALN-RECITAL 2012, volume 2 : TALN, pages 71-84, Grenoble, France, June 2012. ATALA/AFCP. URL <http://www.aclweb.org/anthology/F/F12/F12-2006>. str. 73

²⁹ Všechny příklady ze stejného článku (viz. poznámka č. 28)

mitrailler – mitrailleuse mají ve skutečnosti opačné pořadí vzniku: *mitrailleuse – mitrailler*).

Otázkou je také jak predikativní jména dělit, tedy podle jakého kritéria. Gaston Gross v článku *Prédicats nominaux et compatibilité aspectuelle* (1996 (1): 56) dává jako příklad třídění podle významu, jehož autorkou je Martine Emorine (1992) a které navrhla za účelem předvídání kategoriálního slovesa, se kterým se jméno vyskytne. Autorka ve své klasifikaci navrhla rozdělení jmen na dvě třídy, a to statickou a dynamickou („*statique*“ a „*dynamique*“), každá z těchto tříd se následně dělí na další čtyři skupiny. V kategorii statických jmen dále rozlišuje jména kvalitativní („*substantifs de qualité*“), jména pro emoční stavy („*les états émotionnels*“), pro stavy intelektuální („*les états intellectuels*“) a stavy fyzické („*les états physiques*“). Skupina dynamických jmen se dále dělí na podstatná jména aktivity (nebo také dějová, „*substantifs d'activité*“), výsledativa („*résultatifs*“), performativa („*performatifs*“) a zbytkovou třídu („*classe résiduelle*“).

Avšak Gross nadále tvrdí, že „*takto obecné třídění je pouze přibližností, protože neumožňuje jistě předpovědět ani kategoriální sloveso ani jeho synonymní varianty, které jsou v tomto případě nejdůležitější.*“³⁰ Pro jednotlivé kategorie proto navrhuje vytvořit podkategorie a pro ně hledat konkrétní kategoriální slovesa. Přímou dějová jména nelze vždy použít sloveso *faire*, Gross uvádí podkategorii tzv. industriálních operací („*les opérations industrielles*“), pro které se víc než sloveso *faire* (1) hodí použití slovesa *procéder à* (2), naopak toto sloveso se nedá použít u všech dějových jmen (3), stejně jako například u chirurgických operací se lépe hodí sloveso *pratiquer* (4) než *faire*, i když se může také použít atp.:

- (1) ? *Alors on a fait le démoulage de la statue.*³¹
- (2) *Alors on a procédé au démoulage de la statue.*
- (3) **Luc a procédé à la prise de sa voiture.*
- (4) *Le chirurgien a (fait, pratiqué) une amputation à Paul.*

³⁰ Gross Gaston (1996) (1). *Prédicats nominaux et compatibilité aspectuelle*. In: *Langages*, 30e année, n°121. Les supports. str. 57, Orig.: „*cette classification très générale n'est qu'une approximation car elle ne permet pas de prédire à coup sûr la forme recherchée ni les paraphrases synonymiques (ou les variantes) qui, dans ce domaine, sont d'une importance capitale.*“

³¹ Všechny příklady pochází od Gastona Grosse (1996 (1): 57)

4.1 Vlastnosti predikativních jmen

V této kapitole uvedeme několik vlastností predikativních jmen, jak je specifikoval Jan Radimský (2010: 58). Autor charakteristiky jmen rozděluje do tří skupin. V první řadě se zabývá morfologickými vlastnostmi jmen, druhou skupinu tvoří jejich syntaktické vlastnosti a jako poslední se zajímá o jejich vlastnosti sémantické.

4.1.1 Morfologické vlastnosti

Jak už bylo zmíněno výše, predikativními jmény jsou z velké části jména odvozená od sloves. S čímž nesouhlasí Gaston Gross, který tvrdí, že „*existuje asi dvakrát tolik autonomních predikativních jmen, než jmen deverbativních.*“³² Tedy můžeme tvrdit, že jako predikativní jména se kromě deverbativních a deadjektivních objevují i neodvozená jména a jména, jejichž báze neodpovídá bázi slovesa, z něhož jsou odvozena (viz. kapitola 4 Predikativní jména). Pro deadjektivní jména, Radimský uvádí, že „*Společným jmenovatelem této skupiny deadjektivních jmen je jejich charakteristika sémantická (označují vlastnost), případně aspektová (vyjadřují stav.*“ (Radimský, 2010: 71).

4.1.2 Syntaktické vlastnosti

Nejdůležitější syntaktickou vlastností predikativních jmen je fakt, že mají své vlastní intenční a valenční pole, tzn. mají vlastní aktanty a argumenty. Přesněji je určuje právě Jan Radimský, když tvrdí, že „*jedno z valenčních doplnění jména (chápané jako „sémantický podmět“)* se realizuje v pozici syntaktického podmětu kategoriálního slovesa, zatímco ostatní aktanty zůstávají v pozici komplementů predikativního jména (přívlastků).“ (Radimský 2010, str. 72 a 73). Některá jména dějů však nepředpokládají žádné další účastníky děje (například přírodní nebo fyzikální děje či stavy), proto u nich chybí aktant v roli podmětu a o takových konstrukcích jsme se zmínili už výše pod názvem „non-nominative“³³ (neboli nenominativní). Dále autor uvádí, že právě i predikativní jména můžeme rozdělit do skupin, podle jejich počtu valencí na avalenční, jednovalenční, dvouvalenční a třívalenční.

³² Gross Gaston (1996) (1). *Prédicats nominaux et compatibilité aspectuelle*. In: Langages, 30e année, n°121. Les supports. str. 56, Orig.: „*il existe à peu près deux fois plus de prédicats autonomes qu'il n'y en a de déverbaux.*“

³³ viz. kapitola 3.2 Typy konstrukcí s kategoriálním slovesem

4.1.3 Sémantické vlastnosti

Podle Jana Radimského (2010:90), „*predikativní jména vstupující do VNP (verbonominálních predikátů) jsou abstraktními substantivy, která vyjadřují děje či stavy.*“ Dále upozorňuje na některé paradoxní případy.

4.2 Dějová jména

V této kapitole se stručně zmíníme o některých vlastnostech dějových jmen. Budou zde zmíněné i některé kategorie, které jsou však typické pro sloveso. Podle Šabršuly (1986: 325) jsou dějová jména „*útvary neslovesné, které mají sémantické vlastnosti společné s některými třídami sloves a i po stránce syntaktické mají někdy některé vlastnosti sloves.*“ Ve francouzštině se dějová jména odvozují pomocí sufixů *-age, -ade, -ison, -ment, -t/s/it/at/ion*. Milan Jelínek (1967) se zabývá otázkou, zda či do jaké míry si dějová jména ponechávají či přicházejí o vlastnosti, které mělo sloveso, ze kterého jsou odvozena. Vlastně se zabývá tím, jak vyjadřujeme vztahy, které jsou vlastní slovesným kategoriím, když se namísto slovesného pojmenování objeví pojmenování substantivní. Tvrdí, že „*rozdíl mezi slovesným a substantivním vyjádřením děje tkví v tom, zdali se děj chápe jako proces vycházející z nějakého původce nebo vázaný na nějakého nositele, či zda se pojímá jako osamostatněná substance.*“³⁴

V první řadě se zajímá o slovesné kategorie osoby a čísla, ty se však při nominalizaci vytráčí, ale pokud je to vyžadováno, lze tyto kategorie vyjádřit i při substantivní predikaci. To autor ukazuje na příkladu *letadla hučí*³⁵, což v substantivní verzi bude vypadat jako *hukot letadel* a pro vyjádření původce děje použijeme slovesné adjektivum, které syntagma upřesní: *hukot způsobený* nebo *vydáváný letadly*. Pro český jazyk se můžeme setkat i s dalšími prostředky (instrumentál – *vydávání knih státním nakladatelstvím*; genitiv s přeložkou *od* – *schvalování práce ode všech recenzentů*).

Záporně autor odpovídá na otázku, zda si substantiva ponechávají slovesnou kategorii rodu, což vysvětluje tak, že jednotlivá substantiva lze v různých kontextech chápat buď aktivně, nebo pasivně a tudíž jméno není nositelem rodu, ale rozhoduje o něm celý kontext. U některých jmen můžeme přijmout jen pojetí činné, ale o tom rozhoduje právě povaha samotného děje (*smích – smát se, běh – běžet*).

³⁴ Jelínek, Milan (1967), *Jména dějová*. In: Dokulil Miloš, Kuchař Jaroslav, Daneš František, Tvoření slov v češtině 2, Odvozování podstatných jmen. Praha, Academia, s. 562 - 653.; str. 562

³⁵ Ibid. Str. 562, odtud i další příklady v této kapitole

I ve francouzštině lze najít příklady stejného druhu:

(5) *formation des jeunes*³⁶

(6) *recherche pétrolière*.

Pro příklad (5) jsou možné dvě interpretace významu; první je „*les jeunes forment*“ („mladíci školí“, tedy mladíci jsou agensem), a druhý je „*les jeunes sont formés*“ („mladíci jsou školeni“, tedy agens je upozaděn). V druhém případě Alena Suchá (2013) poukazuje na nejednoznačnost rodu, jelikož výraz (6) by mohl být chápán jako „*ils cherchent du pétrole*“ („hledají naftu“) anebo „*du pétrole est recherché*“ („nafta je zkoumána“).

Ani další slovesná kategorie není obsažená v dějovém jméně, ale vyplývá z kontextu – je to kategorie času. Můžeme ho však vyjádřit různými prostředky, například syntaktickými – předložkovým pádem, kterým můžeme vyjádřit současnost („při čem“), předčasnost („po čem“) a následnost („před čím“). Podobné prostředky existují i ve francouzštině.

Další kategorií typickou pro slovesa je kategorie způsobu. Ani tuto kategorii si substantiva neuchovávají, což potvrzuje i Jelínek (1967): „*Při substančním zpracování děje se také abstrahuje od způsobu děje*.“ Je ale opět možné ho pomocí některých prostředků vyjádřit. Jako příklad Jelínek uvádí rozkaz „*Nechod' tam!*“, který po odejmutí osoby a čísla lze vyjádřit větou „*chůze zakázána*“, kde právě díky lexikálnímu prostředku – sloveso zakázat – lze rozkaz vyjádřit.

Poněkud problematičtější je kategorie aspektu (pro češtinu vidu), za což může jeho pomezí postavení a nejen slovesa, ale „*také dějová substantiva mají tendenci vyjadřovat vidové odstíny*.“³⁷ Pro francouzštinu je však, jako pro jazyk izolační, složitější určit aspekt ve větě, protože nelze poznat pouze z infinitivu slovesa, jako je tomu v češtině, ale musíme brát zřetel na sloveso a jeho čas a také na jeho kontext. Lze tedy tvrdit, že lze brát aspekt ze dvou úhlů pohledu: aspekt jako gramatická kategorie a aspekt jako kategorie lexikální. Některá dějová substantiva si ponechávají právě aspekt lexikální. Pauline Haasová ve své práci tvrdí, že „*aby jméno mohlo vyjadřovat*

³⁶ Příklady převzaty od Aleny Suché (2013; 7)

³⁷ Jelínek, Milan (1967), *Jména dějová*. In: Dokulil Miloš, Kuchař Jaroslav, Daneš František, Tvoření slov v češtině 2, Odvozování podstatných jmen. Praha, Academia, s. 562 - 653. Str. 564

aspekt, musí být použito jako jméno predikativní.“³⁸ Mezi nejčastější aspektuální vlastnosti řadí „dynamičnost“ a „statičnost“.

Pro kategorii jmen navrhuje Richard Huyghe³⁹ několik ukazatelů, které poukazují na jejich dynamický aspekt. První z těchto ukazatelů je kompatibilnost jmen s činitelem děje v trpném rodě, který je uveden předložkou *par*. Přítomnost činitele děje odkazuje na dynamičnost predikativního jména, jak autor ukazuje na příkladě *L'utilisation de cet outil par les informaticiens*. Dále autor tvrdí, že pro jména odvozená od *verbes d'activité* („děje“), *d'accomplissement* („dokonání“) nebo *d'achèvement* („dokončení“) platí, že si, alespoň v některých užitích, zachovávají dynamický význam z jejich základu.

Dalším ukazatelem je podle autora možnost některých jmen fungovat s kategoriálními slovesy jako *effectuer* a *procéder à*, která předpokládají dynamičnost svých doplnění. Avšak tato dvě kritéria podle autora nestačí a jako další z možných ukazatelů uvádí zasazení jména do času.

Pauline Haasová navrhuje pro jména distribuční testy (Tabulka 6), kde rozhoduje přítomnost určitých kategoriálních sloves, která vypovídají o dynamičnosti, či naopak o statičnosti jmen a také zmiňuje předložku *pendant* jako další možný ukazatel.

³⁸ HAAS, Pauline (2009). *Comment l'aspect vient aux noms. Les propriétés aspectuelles des noms à l'épreuve des restrictions de sélection imposées par certaines prépositions*. Thèse de doctorat, Lille, Université de Lille III – Charles de Gaulle, Ecole doctorale – Sciences de l'homme et de la société. str. 47. Orig.: „Pour qu'un nom puisse exprimer l'aspect il faut qu'il ait un emploi prédicatif.“

³⁹ Huyghe, Richard (2014). *La sémantique des noms d'action: quelques repères*. Cahiers de Lexicologie, Centre National de la Recherche Scientifique. str. 94

Tabulka 6 - Distribuční testy podle Pauline Haasové⁴⁰

Tests		Domaine nominal
Vebres supports révélateurs de dynamicité	faire	Si un nom morphologiquement lié à un adjectif ou à un verbe entre dans la structure <i>faire Det N</i> il est, au moins dans cet emploi, dynamique. S'il s'agit d'un déverbal, la locution <i>faire Det N</i> doit être quasi-synonyme du verbe apparenté. Le rejet de la structure ne permet pas de conclure.
	effectuer procéder accomplir réaliser commettre	Un nom pouvant suivre les verbes supports <i>effectuer</i> ou <i>réaliser</i> a un emploi dynamique si la séquence <i>V Det N</i> dans laquelle il prend place est quasi-synonyme du verbe morphologiquement lié au nom Si un nom peut suivre les verbes supports <i>accomplir</i> , <i>procéder à</i> ou <i>commettre</i> , alors il a un emploi dynamique
Vebres supports révélateurs de stativité	éprouver ressentir	Si un nom peut suivre <i>éprouver et/ou ressentir</i> , alors il est statif, sinon, on ne peut pas conclure.
	avoir	Si un nom abstrait peut entrer dans la structure (i) <i>avoir Det N</i> , où avoir signifie « posséder », et/ou la structure (ii) <i>avoir en soi un(e) grand(e) N</i> , alors ce nom dénote une situation stative, sinon, on ne peut pas conclure.
Préposition temporelle : <i>Pendant</i>		Si un nom prédicatif peut servir d'argument interne à la préposition temporelle <i>pendant</i> , alors ce nom est télique (la majorité des noms téliques sont dynamiques).
Prédicats événementiels: <i>avoir lieu, se produire</i>		Si un nom peut être sujet des prédicats <i>avoir lieu</i> ou <i>se produire</i> , alors il dénote un événement. Les noms pouvant dénoter des événements sont presque tous dynamiques.

4.3 Vybraná pojetí dějových jmen

V této kapitole stručně popíšeme jednotlivá pojetí dějových vybraných autorů. Jako první zmíníme klasifikaci dějových jmen autorů Gastona Grosse a Ference Kiefera, kteří pro dějová jména používají označení „*noms d'événements*“. Ve svém článku popisují parametry pro definici těchto jmen a navrhují jejich klasifikaci.

⁴⁰ Tabulka převzatá od Pauline Haasové (2009:149), kde jsou také testy popsány podrobněji

4.3.1 Klasifikace dějových jmen podle Gastona Grosse a Ference Kiefera

Gaston Gross a Ferenc Kiefer (1995) popisují ve svém článku dějová jména a zároveň je dělí do několika skupin. Právě jimi zkoumaná jména plní ve větách funkci predikátu a autoři na začátku představují několik parametrů⁴¹, jejichž pomocí poté definují a také zkoumají jednotlivé děje. Jedná se především o sémantické parametry:

- a) Děj má pokaždé nějakého *svědka* (vizuálního nebo sluchového), který je garantem pravdivosti sdělené informace.
- b) Další charakteristikou je přítomnost aspektu.
- c) Deverbativní dějová jména přejímají („dědí“) argumentovou strukturu od základového slovesa. *„Tato argumentová struktura může hrát zásadní roli v syntaktickém chování těchto substantiv, ...“*.⁴²
- d) *„Děj může být činnost lidského subjektu, který jedná vědomě. Máme zde tedy přítomnost agensu.“*⁴³ Každý děj však podmět jako agens mít nemusí, naopak může mít podmět kauzativní, *„vyjádření této příčiny je lingvisticky velmi různé: předložková doplnění (à cause de, du fait de, pour); kauzativní slovesa (provoquer, occasionner,...); substantiva (être la cause de) nebo adjektiva (être responsable de).“*⁴⁴
- e) Děj také implikuje místo, kde se odehrává.
- f) Dále je také děj zakotven v čase (poslední dvě kritéria nemusí být v textu nutně vyjádřena).
- g) Děj může podléhat spekulacím o jeho pravděpodobnosti, k čemuž slouží řada ukazatelů v lexiku: *imprévu, inattendu, surprenant, précu, attendu* apod.
- h) Způsob percepcie děje je buď vizuální, akustický nebo participační.

⁴¹ GROSS Gaston, KIEFER Ferenc (1995), *La structure événementielle des substantifs*. Folia linguistica, XXIX 1/2. Berlin, Mouton de Gruyter, s. 43-65; s. 52

⁴² Ibid. Str. 52. Orig.: *„Cette structure argumentale peut jouer un rôle important dans le comportement syntaxique de ces substantifs, ...“*

⁴³ Ibid. Str. 52. Orig.: *„Un événement peut être le fait d'un sujet humain qui agit consciemment. Nous sommes alors en présence d'un agentif.“*

⁴⁴ Ibid. Str. 53. Orig.: *„L'expression de cette cause est très diverse linguistiquement: compléments prépositionnels (à cause de, du fait de, pour); verbes causatifs (provoquer, occasionner, ...); substantifs (être la cause de) ou adjectifs (être responsable de).“*

- i) „Konečně děje odvolávají k různým oblastem, jako jsou různé technické oblasti (meteorologická, geologická, fyzická, chemická, demografická), nebo oblasti běžného života (nehody, různé zprávy, etc.).“⁴⁵

Na základě těchto a dalších kritérií se autoři pokusili sestavit jakousi typologii dějových jmen. Uvádějí tyto kategorie: *les Événements fortuits* („Náhodné děje“), *les Événements créés* („Vytvořené děje“) a *les Événements cyclique* („Cyklické děje“).

4.3.1.1 Les événements fortuits („Náhodné děje“)

V této první skupině jsou dějová jména, která se vyznačují poněkud specifickými syntaktickými vlastnostmi. Tyto náhodné děje autoři dávají do opozice vůči dějům organizované nebo plánované člověkem. Uvádějí také příklady, kde právě náhodná dějová jména jsou ta, která nepřijímají podmět v roli agens:

(7) a. **Luc a fait un accident.*⁴⁶

b. *Luc a eu un accident.*

(8) a. **Les ouvriers ont fait une explosion.*

b. *Les ouvriers ont provoqué une explosion.*

Můžeme vidět, že náhodné děje *accident* a *explosion* nepřipouští ve větě aktivní podmět. Jako nejčastější sloveso, které se s takovými jmény objevuje, autoři uvádějí sloveso *se produire*, které svým významem vylučuje lidský zásah do děje.

Role svědka se může objevovat na pozici podmětu, potom budou kategoriální slovesa typu *assister à*, *être sur le lieu de*, *être témoin de*, *être surpris par*, *constater*, *observer* (9) a. – c., nebo ho můžeme najít na pozici doplňku (10) se slovesem *surprendre*, či po spojeních jako *sous les yeux de*, *en présence de*, *devant*, etc. (11).

(9) a. *Nous avons assisté à un crash.*

b. *Nous avons été les témoins d'un défillement.*

c. *Nous avons été surpris pas ce coup de vent.*

(10) *L'orage nous a surpris au moment ou nous traversions la rivière.*

(11) *L'accident a eu lieu sous nos yeux.*

⁴⁵ Ibid. Str. 53. Orig.: „Enfin, les événements relèvent de domaines variés comme les diverses techniques (météorologie, géologie, physique, chimie, démographie) ou de la vie courante (accidents, faits divers, etc.).“

⁴⁶ Všechny příklady v této kapitole převzaté od Gastona Grosse a Ference Kiefera (1995: 54), pokud není uvedeno jinak

V případě, že má jméno význam fyzikálního jevu, se svědkem stává (metonymií) měřicí přístroj tohoto jevu (12), (13).

(12) *Le baromètre a enregistré une chute de la pression atmosphérique.*

(13) *L'oscillographe a noté un tremblement de terre.*

Jelikož se jedná o děje náhodné, nenáleží lidské vůli a tudíž místo a čas jejich odehrávání je čistě náhodný. Tato jména mohou, ale nemusí, být doprovázena přídatnými jmény vyjadřujícími eventualitu, jako jsou *inattendu*, *imprévu*, *accidentel* apod.

Náhodné děje jsou autory dále rozděleny na „*les événements fortuits ponctuels*“ („náhodné děje momentální“) a „*les événements fortuits duratifs*“ („náhodné děje durativní“).

4.3.1.1.1 Les événements fortuits ponctuels („náhodné děje momentální“)

Momentálními ději jsou taková jména, která se nemohou objevit společně „*s některými adverbii, která implikují průběh nějakého děje jako petit à petit, progressivement, lentement, pas à pas, etc.*“⁴⁷ Zároveň autoři popisují kategoriální slovesa, která vyjadřují momentální děj, a to například *advenir*, *arriver*, *éclater*, *intervenir*, *se faire*, *surgir* nebo *survenir* (14).

(14) *Un court-circuit est survenu dans ce dispositif.*

4.3.1.1.2 Les événements fortuits duratifs („náhodné děje durativní“)

Děje náhodné durativní se vyskytují společně se specifickými aktualizátory. Na rozdíl od předchozí skupiny mohou vyjadřovat aspekt inchoativní, durativní a terminativní. „*Avšak stejné sloveso může být interpretováno několika způsoby, podle toho, jestli aktualizuje jméno momentální, nebo durativní.*“⁴⁸ Toto autoři demonstrují na příkladu slovesa *éclater*, které ve spojení *coup de feu* aktualizuje děj momentální, ale ve spojení s durativními jmény, jako například *incendie* nebo *orage*, označuje aspekt inchoativní.

Náhodné děje durativní nemohou mít agentivní podmět, ale přijímají různé kauzativní operátory a ty mohou nabývat různých syntaktických forem – například příslovečná

⁴⁷ Ibid. Str. 56. Orig.: „(...) *aves des adverbiaux qui impliquent le déroulement comme petit à petit, progressivement, lentement, pas à pas, etc*“

⁴⁸ Ibid. Str. 56. Orig.: „(...) *car un même verbe peut avoir plusieurs interprétations selon qu'il actualise un ponctuel ou un duratif.*“

určení příčiny uvedené předložkovými souslovími typu *à cause de, en raison de*; nebo kauzativní slovesa, ale některá z nich nijakým způsobem nerozlišují mezi ději momentálními a durativními (*produire, provoquer, entraîner*, atp.).

Autoři článku se rozhodně nesnažili vymezit vyčerpávající typologii dějových jmen, naopak se snaží poukázat na jejich diverzitu. V článku uvádí u náhodných dějů několik typů, kde ale nerozeznávají momentální a durativní děje. Jedná se o:

a, Přírodní katastrofy („*les catastrophes naturelles*“): *tremblement de terre, éruption volcanique, raz de marré*; pro tuto skupinu je charakteristická důležitost místa, momentu a svědka. V jejich společnosti se objevuje například sloveso *dévaster*.

b, Technické nehody („*les incidents techniques*“): *fuite d'eau, coupure de courant, panne de moteur*; tato jména se objevují v průběhu nějakého procesu, který přerušují, tím, že se do něj vloží. Pro tuto skupinu jsou častá slovesa jako *intervenir, survenir*.

c, Meteorologické jevy („*les phénomènes météorologiques*“): *pluie, neige, tempête, ouragan*; Tyto jevy fungují agentivně, jsou díky tomu často předmětem personifikace nebo alegorie. Objevují se v kolokacích se slovesy pohybu (*s'approcher, s'éloigner, s'installer*), dále se slovesy *menacer, se déchaîner*. Každý typ děje má také své specifické kategoriální sloveso: *la pluie tombe, le vent souffle*.

d, Akustické jevy („*les phénomènes acoustiques*“): *bruit, clac, déclic, bruissement, grondement*; tato jména společně s vizuálními jmény jsou nominálními predikáty, které přijímají sloveso *faire*. „*Na druhé straně, vybírají jména, která nedenotují agenta nějakého jevu, ale jeho „sídlo“: les feuilles font un bruissement, la branche fait un craquement.*“⁴⁹ Skupina akustických jevů se od skupiny jevů vizuálních liší slovesy jejich vnímání, jsou pro ni typická slovesa jako *entendre, enregistrer*. Dále je obvyklé, že se akustické jevy vyskytují společně se svým podmětem, se zdrojem děje („*On entend (le grondement de tonnerre, le craquement des murs, le ronflement du moteur, etc*“). Zároveň toto valenční doplnění může z věty zmizet, aniž by byla narušena struktura a sémantika věty („*Est-ce que tu entends le tonnerre?*“), jedná se totiž o zvuky, které jsou prototypicky spojeny s určitými zvuky.

⁴⁹ Ibid. Str. 58. Orig.: „*D'autre part, ils sélectionnent des noms qui dénotent non pas l'agent d'un phénomène mais son „siège“: (...), les feuilles font un bruissement, la branche fait un craquement.*“

e, Vizuální jevy („*les phénomènes visuels*“): *flash, éclair, reflet*; tato jména se pojí se slovesem *voir*, avšak toto sloveso se nepojí pouze s dějovými jmény, ale i se jmény konkrétními. Aby autoři eliminovali tato konkrétní jména, navrhuje ke slovesu *voir* přidat ještě slovesa *se produire, avoir lieu* a následně ještě *assister à* (*Nous avons vu un éclair. – Il s’est produit un éclair. v porovnání s Nous avons vu une table. – *Il s’est produit une table. – *Une table a eu lieu.*).

f, Epidemie a přenosné nemoci („*les épidémies et maladies contagieuses*“): *choléra, peste, grippe*; Pro tuto skupinu jmen existuje skupina sloves, která s nimi je, podle autorů, kompaktní: *se déclarer, évoluer, regresser, se transmettre, attraper* atd.

g, Změny stavu („*les changements d’états*“): *accroissement, appauvrissement, augmentation, diminution*; „*fungují lingvisticky jako náhodné děje v tom smyslu, že mají pouze kauzativní podměty*“⁵⁰ („*Il s’est produit un accroissement du taux du chômage.*“). Mezi přirozená slovesa pro tuto kategorii patří například sloveso *intervenir* nebo *survenir*.

4.3.1.2 Les événements créés („Vytvořené děje“)

V této kapitole přistoupíme k dějům, u nichž je podmětem nějaký člověk a má roli agenta. S takovými jmény se objevují slovesa jako *assister*, která implikují přítomnost svědků. Agentivní podměty bychom mohli označit za příčinu přítomnosti adjektiv jako *improvisé, réussi, planifié* nebo *préparé* („*Le défilé a été préparé avec soin à la Préfecture*“). Ze stejného důvodu lze s těmito jmény použít i slovesa *annuler* či *supprimer* („*Le gouvernement a supprimé le défilé du 14 Juillet, cette année.*“). Tato substantiva je také možné modifikovat či upřesnit, a to pomocí sloves a příslovečných určení („*Le défilé est remis à dimanche prochain. Le défilé est rallongé d’une demi-heure*“). K těmto charakteristikám autoři dále přidávají také přítomnost specifických kauzativních operátorů, jako *donner lieu à* nebo *occasionner*.

I v této skupině se autoři pokusili o rozdělení do skupin, ale nejedná se o pokus o vyčerpávající popis.

⁵⁰ Ibid. Str. 60. Orig.: „*fonctionnent linguistiquement comme des événements fortuits au sens où ils n’ont que des sujets causatifs.*“

a, Politické a diplomatické děje („*les événements politiques et diplomatiques*“): *élections, guerre, armistice, traité, état d'urgence*; tato jména jsou charakterizována symetrickými predikáty („*la paix entre A et B*“), které jsou aktualizované slovesy jako *proclamer, établir, conclure* apod.

b, Sociální události („*les événements sociaux*“): *grève, manifestation, émeute*; U těchto jmen je zvláštní, že se vždy dějí pro nebo proti někomu či něčemu („*il y a eu une grève contre la diminution des salaires*“). Také k těmto jménům existují i specifická kauzativní slovesa: *déclencher*.

c, Svátky a ceremonie („*les fêtes et les cérémonies*“) jsou charakterizovány slovesy jako je *organiser* nebo *assister à*.

d, Představení („*les spectacles*“): *pièce de théâtre, film, concert, audition*; tato jména se objevují se slovesy *donner* a *assister à*, zároveň každé jméno má specifické sloveso, se kterým se vyskytuje a vyskytují se i se složenými slovesy („*faire une réservation, avoir une place pour*“).

4.3.1.3 Les événements cycliques („Cyklické děje“).

V poslední skupině jsou dějová jména, která se pravidelně opakují – jsou cyklická. Autoři zmiňují například státní svátky („*le 14 Juillet*“), náboženské svátky („*Noël*“) a některé sociální či soukromé události (narozeniny). Pro tato slovesa autoři nedoporučují použití sloves *se produire* a *intervenir*, naopak se podle nich více hodí sloveso *tomber* nebo *avoir lieu* („*Noël tombe le 25 Décembre*“). Děje s konkrétními daty nefungují se specifickými kauzativy jako je *provoquer, causer, entraîner*, podle autorů by mohlo být jediným přijatelným kauzativním slovesem sloveso *fixer*.

4.3.2 Dějová jména podle Richarda Huyghe

Další z autorů studií na téma dějových jmen („*noms d'action*“ v tomto případě) nám dává definici dějových jmen jako „*souhrn jmen, které označují děje, to je dynamické časové situace, které způsobují změnu*“⁵¹. Autor dále pokračuje tvrzením, že většina dějových jmen je odvozena ze sloves, a to díky použití různých konstrukčních procesů. Některá jsou tvořena pomocí sufixace, zejména pomocí sufixů *-ade, -age, -ance, -erie*,

⁵¹ Richard Huyghe (2014). *La sémantique des noms d'action: quelques repères*. Cahiers de Lexicologie, Centre National de la Recherche Scientifique. Str. 2, Orig.: „(...) *L'ensemble des noms qui dénotent des actions, i.e. des situations temporelles dynamiques, causant un changement.*“

-ion, -ment, -ure. Prostředky morfologického odvozování dějových jmen mohou zároveň vstupovat do tvorby jiných druhů jmen, například pomocí sufixů *-ion* a *-ment* můžeme tvořit jména stavů („*resignation, dévouement*“). Jiná jména se objevují pomocí verbo-nominální konverze.

4.3.3 Jane Grimshaw – Event nominals

Jane Grimshaw se rovněž zabývá dějovými jmény, ale v angličtině (*event nominals*), a to z pohledu argumentové struktury (dále a-struktura), což je reprezentace uspořádání argumentů slovesa s přihlédnutím k různé míře jejich důležitosti. Stejně jako slovesa tuto strukturu mohou mít i dějová jména. Autorka ukazuje hierarchii mezi jednotlivými vnitřními argumenty:

(Agent(Experiencer(Goal/Source/Location(Theme))))⁵²

Jako příklad autorka uvádí agentivní sloveso *murder* („zavraždit“), pro které je a-struktura následující:

(15) *Murder* (x (y))
Agent Theme

Dějová jména rozděluje do tří kategorií: „*result nominals*“ (rezultativní jména), „*simple event nominals*“ (jména jednoduchých dějů) a „*complex event nominals*“ (jména komplexních dějů). První kategorie obsahuje jména denotující výsledek děje nebo aktivity a druhé dvě kategorie popisují děje. Resultativa společně s „*simple event nominals*“ jsou jména, která a-strukturu nemají. Zatímco „*complex event nominals*“ ji mají, a proto vyžadují argumenty podobně jako slovesa.

Následně autorka zavádí pojmy „*complements*“ (komplementy) a „*modifiers*“ (modifikátory). „(...) *komplementy se objevují s simple event nominals. Odpovídají argumentům lexiko-sémantické struktury, a tudíž jsou řízeny požadavky takovýchto argumentů.*“⁵³ Na druhé straně „*modifiers*“ neodpovídají lexiko-sémantické struktuře (pouze nepřímou), pokud argumenty, které jsou jimi modifikovány, jsou svázány

⁵² Grimshaw, Jane (1990), *Argument structure*. Cambridge (Mass.) - London, The MIT Press. Str. 8

⁵³ Grimshaw, Jane (1990), *Argument structure*. Cambridge (Mass.) - London, The MIT Press. str.46. Orig.: „(...) *complements are found with simple event nominals. They correspond to lcs arguments and hence obey selectional requirements of these arguments.*“

s lexiko-sémantickou pozicí. Lze tedy říct, že modifikátory jsou cirkumstanty a komplementy se rozumí aktanty slovesa.

Další rozdíly mezi „*complex event nominals*“ a „*simple event nominals*“, které autorka uvádí, spočívají v rozdílném používání determinantů. Ve své práci poukazuje na fakt, že některé determinanty (*one/that*) se dají použít pouze s rezultativy (*a*), zatímco určitý člen *the* se dá použít i u „*complex event nominals*“. Dalším jejím poznatkem je, že „*complex event nominals*“ nelze přechýlit do plurálu (*d*), zatímco u rezultativ to možné je (*c*). Pro ukázkou použila slovo *assignment*, které se v případě (*b*) pojí s a-strukturou a tím pádem se může pojit jen s určitým členem:

(a) *They studied the/an/one/that assignment.*

(b) *The observed the/*an/*one/*that assignment of the problem.*

(c) *The assignments were long.*

(d) **The asignments of the problems took a long time.*

Alena Suchá (2013) se ve své diplomové práci snaží prokázat, zda i pro francouzštinu platí podobné zákonitosti, které Jane Grimshaw uvádí pro angličtinu, což se jí nakonec nepotvrdilo.

4.4 Testy dějovosti jmen

V předchozích kapitolách jsme stručně popsali dějová jména jako taková a jejich vlastnosti, v této kapitole popíšeme několik možných testů, jak poznat právě dějový charakter substantiva, nebo zda se naopak jedná o význam rezultativní (rezultativním jménem je takové dějové jméno, které označuje výsledek akce). Ve francouzštině však „*není nijak vzácné mít dvě rozdílná slova pro akci (děj) a pro výsledek děje: poli, cuvée, solution, facture, filtrat jsou jmény pro výsledek děje odpovídajícím dějům ve stejném pořadí polissage, cuvage, résolution, facturation a filtrage.*“⁵⁴. Uvedeme si zde testy, které navrhuje Jean-Claude Anscombre v práci *L'article zéro en français: Un imparfait du substantif?* z roku 1986.

⁵⁴ ANSCOMBRE, Jean-Claude (1986), *L'article zéro en français : un imparfait du substantif ?* Langue française, Volume 72, Numéro 1, str. 11, Orig.: „*Il n'est pas cependant rare d'avoir deux mots différents pour une action et son résultat: poli, cuvée, solution, facture, filtrat, sont les noms de résultat correspondant respectivement aux actions de polissage, cuvage, résolution, facturation et filtrage.*“

4.4.1 Testy Jean-Claude Anscombra

a, V prvním testu tvrdí, že právě substantiva s dějovým významem můžeme vložit do konstrukcí typu *méthode de N, une opération de N, un mode de N, une règle de N, un effort de N, une volonté de N, un acte de N, le résultat de N, l'arrêt de N, la cessation de N*. (N je jméno s dějovým významem); příklady (16) a (17), v kontrastu s příklady (18) a (19):

- (16) *Le résultat de forage a été décevant.*⁵⁵
- (17) *Max a mis au point une nouvelle méthode de cuvage du Pomerol.*
- (18) **L'effort de solution n'aboutit à rien.*
- (19) **Le résultat du filtrat n'est guère encourageant.*

b, Stejná substantiva se také objevují v konstrukcích typu *N (par + avec) A*, kde A představuje způsobové či činitelské doplnění (20) a (21) opět ve srovnání s příklady (22) a (23):

- (20) *Le calcul en a déjà été fait par la méthode des moindres carrés.*
- (21) *Le filtrage par nos laboratoires a permis d'isoler une toxine.*
- (22) **Le fini par nos soins est garanti sur facture.*
- (23) **La facture par le service comptable gagnerait à être automatisée.*

c, Další z možností je použít některá slovesa, pomocí kterých je možné tyto dvě skupiny jmen rozeznat (24) a (24a), (25) a (25a) :

- (24) *Nous allons procéder à la facturation des frais.*
- (24a) ** Nous allons procéder à la facture des frais.*
- (25) *Le filtrat ne montrait aucune trace de précipité.*
- (25a) ** Le filtrage ne montrait aucune trace de précipité.*

⁵⁵ Příklady v této kapitole pochází od Jean-Clauda Anscombra (1986: 11 – 13)

d, Díky kombinaci s určitými adjektivy – adjektiva *hâtif, formel, maladroït, difficile* se vyskytují jména popisující průběh děje, zatímco s adjektivy *prometteur, illisible* a *exact* se většinou jedná o výsledky děje (26), (27), (28) a (29):

- (26) *Ce jugement est hâtif.*
- (27) *Cet arbitrage est maladroït.*
- (28) *Le jugement du tribunal est illisible.*
- (29) * *L'arbitrage du tribunal est illisible.*

e, V případě že se výsledek akce opírá o určitý základ materiální, je pro něj přirozené mít rezultativní jméno (30), (31):

- (30) *Une signature à l'encre rouge figurait au bas de la page.*
- (31) *Un paragraphe à l'encre rouge figurait au bas de la page.*

f, U některých jmen můžeme sledovat, že nabývají pouze dočasné šíře trvání – jedná se o tzv. „*accomplissements*“ („dokonání“) a k nim v opozici existují tzv. „*achèvements*“ („dokončení“), které v sobě neobsahují vyjádření trvání, ačkoli tomu tak může být v reálném světě (32), (33):

- (32) *Le cuvage du vin a pris plusieurs années.*
- (33) * *Le cuvée du vin a pris plusieurs années.*

4.4.2 Test podle Gastona Grosse a Ference Kiefera

Podle Kiefera a Grosse (1995) jsou dějovými substantivy taková, která mohou být doprovázena „apektuálními“ slovesy jako například *commencer, durer, terminer, se produire* apod. (*Le tremblement de terre a commencé à trois heures.*)

4.5 Specifika dějových jmen se sufixem –ement

Jak už jsme zmínili, pro tvorbu dějových jmen se používá specifických sufixů - nejčastěji *-ement, -age, -tion*. Tyto sufixy mohou mít některé varianty (*-ment; -issement, etc.*). Hélène Huot (2001: 54) uvádí tabulku se srovnáním četnosti slov pro jednotlivé sufixy. Pro naše potřeby jsme vybrali pouze srovnání právě sufixů *-ion, -ment, a -age* (Tabulka 7). Autorka uvádí sufix *-ment*, spolu se sufixem *-té*, jako problematický, pokud se přidává k základům končícím na jednu nebo dvě souhlásky. V takovém případě se často objevuje samohláska právě mezi základem a sufixem:

règlem - e - ment

Tabulka 7 - Srovnání četnosti sufixů *-ion*, *-ment* a *-age* podle Hélène Huot⁵⁶

Suffixes		Nombre de mots (chiffres indicatifs)
- ion	N	2400
- ment	N	1200
- age	N	1400

Z tabulky můžeme vidět, že je podle autorčiných zjištění sufix *-ment* nejméně se vyskytující v porovnání se sufixy *-ion* a *-age*. Jako další autorka nabízí tabulku s informacemi o slovech, která jsou základem pro slova odvozená pomocí sufixů. Ukazuje nám, u kterých sufixů jsou pro tvoření používána slovesa, pro která jména a také nám prezentuje, zda se jedná o tvar z jazyka lidového (*forme populaire*) nebo zda pochází z latiny (*forme savante*). K těmto informacím ještě přidává příklady slov vytvořených pomocí jednotlivých sufixů. Pro naše účely jsme opět vybrali pouze tři sufixy *-ion*, *-age* a *-ment* (Tabulka 8).

Tabulka 8 - Suffixy pro tvoření jmen.⁵⁷

Suffixe		Radical			Exemples
Forme	Catégorie	Catégorie	Forme		
			Pop.	Sav.	
-age	N m	V (p. prés)	+		Régl+age, rempliss+age
		N	+		Feuill+age, ombr+age
-ion	N f	V		+	Format+ion, constitut+ion
-ment	N m	V (p. prés)	+		Siffl+e+ment, frémiss+e+ment

⁵⁶ Tabulka převzatá od Hélène Huot (2001: 54)

⁵⁷ Ibid. str. 55

V této tabulce si můžeme všimnout, že sufix *-ment* tvoří jména mužského rodu připojením ke slovesnému základu. Podobně je tento sufix definován i na Le Trésor de la Langue Française Informatisé⁵⁸ (dále Tlfi): jedná se o sufix, který tvoří podstatná jména přidáním ke kořenu slovesa, někdy také adjektiva či jiného substantiva. Na Tlfi je však sufix popisován ve formě *-ement*. Velké množství takto vytvořených substantiv je polysémní. Taková substantiva mohou vyjadřovat například akci nebo proces (*acheminement, débarquement*⁵⁹); dále to může být stav jako výsledek akce nebo procesu vývoje - tato jména odpovídají pasivnímu užití slovesa (*ensoleillement, étonnement*); takto vytvořená jména mohou ale vyjadřovat i konkrétní nebo abstraktní věc. Jména se slovesným základem mohou být výsledky akce (*placement, bâtiment*), určitým aktem nebo skupinou aktů (*acquisement, consentement*) nebo se může jednat o zvuk nebo křik (*clapotement, aboiement*). Jména se sufixem *-ement* se jmenným původem se objevují obyčejně s prefixem (*embranchement, empiècement*), ale existuje jich jen málo.

Další charakteristikou na Tlfi je už zmíněná polysémie substantiv se sufixem *-ement*. U substantiv s tímto sufixem se často objevuje zároveň vícero možných významů u jednoho slova. Mohou vyjadřovat akci a stav, nebo akci a věc, nebo může odpovídat transitivity a netransitivity významu slovesa. Vedle substantiv vytvořených od sloves, existují taky slova vypůjčená z latiny ze substantiv končících na *-mentum* (*argument, détriment*), což je zároveň i původní tvar, ze kterého se vytvořil právě sufix *-ement*. Některá jména jsou výpůjčkami z italštiny (*appartement, compartiment*), z angličtiny (*désappointement*) a z aranštiny (*truchement*).

Sufix *-ement* postupně ztrácí svou vitalitu ve prospěch sufixu *-age*, když se jedná o vyjadřování technických operací (kromě domény ekonomické). Tuto vitalitu si uchovává v jiných oblastech: mezi nově vytvořenými slovy uvádí Tlfi například několik slov vzniklých ve 20. století (*actionnement, défoulement*).

4.6 Konkurence se sufixem -age

Společně se sufixem *-ement* se i tento sufix přidává ke slovům lidového základu, narozdíl od *-ion*, který se přidává ke slovům pocházejícím z latiny (viz. Tabulka 8). Pro naši práci je ale podstatnější rozdíl mezi sufixem *-age* a *-ement* co do významu. Podle

⁵⁸ Dostupný na <http://atilf.atilf.fr/tlf.htm>

⁵⁹ Všechny příklady převzaty z Le Trésor de la Langue Française Informatisé [online] Ibid.

Hélène Huot (2001: 62) „*suffix –age odkazuje spíše na vykonání akce, na kterou odkazuje slovesný základ, narozdíl od suffixu –ement, který by měl spíš vyjadřovat dosažený výsledek.*“⁶⁰ Podobný rozdíl ve významu předkládá i Tlfi, kde slova odvozená se sufixem *–age* vyjadřují děj jako takový, zatímco slova se sufixem *–ement* vyjadřují spíše stav, podmět nebo předmět děje. Slova se sufixem *–age* také častěji náležejí k odbornému jazyku, nebo ke speciálním technickým činnostem, výrobě apod.

Dále zmiňuje dvě velké tendence ve vztahu těchto dvou sufixů. Sufix *–ement* obvykle odpovídá netranzitivním slovesům (*déplacement, rougissement...*) a pokud se tento sufix přidá k základnímu slovesu tranzitivnímu, může mít (narozdíl od jmen s *–age*) doplnění odpovídající slovesnému předmětu:

*apprivoisement (d'un enfant farouche)*⁶¹
dénigrement (de quelqu'un).

Sufix *–age* odpovídá slovesům tranzitivním s významem spíše konkrétním nebo technickým (*balayage, dégraisage*). Pokud se tento sufix připojí ke slovesnému základu netranzitivnímu, jedná se ve většině případů o netranzitivní slovesa s pejorativním významem (*barbouillage, cafouillage*).

Druhou takovou tendencí je fakt, že pouze slova se sufixem *–ement* mohou nabývat významu stavu (*bouleversement, détachement*), zatímco slova se sufixem *–age* mohou denotovat jen výsledek činnosti nebo její předmět (*assemblage, embouteillage*). Tyto tendence se zde dále diskutují za pomoci slov s oběma sufixy utvořených od jednoho základu. Na následujících příkladech lze vidět, že slova se sufixem *–age* odpovídají tranzitivnímu použití a konkrétnímu smyslu („*sens concret*“), sufix *–ement* odkazuje spíš na přenesený/abstraktní („*sens figuré*“) význam :

(34) *battage (on bat le blé) / battement (le cœur bat)*

(35) *craquage (le craquage d'un produit pétrolier) / craquement (une poutre craque)*

(36) *emballage (on emballe des marchandises) / emballement (le moteur s'emballé).*

⁶⁰ H HUOT, Hélène (2001). *Morphologie: forme et sens des mots du français*. Paris: Armand Colin, str. 62. Orig.: „*Le suffixe –age implique davantage l'effectuation de ce qu'exprime le radical verbal, à la différence du suffixe –ment, qui indiquerait plutôt un résultat acquis.*“

⁶¹ Příklady převzaty z Tlfi, který je dostupný na <http://atilf.atilf.fr/tlf.htm>

Rozdíly mezi těmito dvěma sufixy se ve své práci zabývá také Fabienne Martin (2010), která shrnuje dosavadní poznatky tvrzením, že „*suffix –age je vybírán tranzitivními slovesy a –ment netranzitivními.*“⁶² a také uvádí příklady, které to potvrzují (37), (38), avšak uvádí i příklady vyvracející předchozí tvrzení (39):

(37) *L'arbitre a sifflé le joueur. – Le sifflage/*le sifflement du joueur par l'arbitre.*

(38) *Pierre siffle en travaillant. – Le sifflement/*le sifflage de Pierre.*

(39) *J'ai froissé ma jupe. – Le froissement de la jupe.*

Avšak slovo „*sifflage*“ v příkladu (37) jsme v tomto významu ve slovníku nenašli, objevuje se pouze ve významu „**Vétér. Cornage.**“⁶³ Pozastavuje se nad faktem, že poznatky předchozích autorů jsou správné, avšak je nemožné podchytit rozdíly mezi těmito dvěma sufixy pouze za pomoci jedné jejich vlastnosti. Sama autorka dále navrhuje analýzu, která spočívá ve zkoumání hned několika faktorů. Definuje tyto 4 vlastnosti (4 Properties): P1 – délka řetezu událostí („*the length of the eventive chain*“), P2 – stupeň agentivnosti podmětu („*the degree of agentivity of the subject*“), P3 – postupný vztah mezi událostí a tématem („*the incremental relation between the event and the Theme*“), P4 – ontologická oblast, ke které se vztahuje řetěz událostí („*the ontological domain to which the denoted eventive chain pertains*“). Své poznatky shrnuje do tabulky (Tabulka 9):

Tabulka 9 - Shrnutí rozdílů mezi sufixy na základě 4 vlastností od Fabienne Martin⁶⁴

	-age	-ment
P1	Long reading with underspecified verbal bases	Short reading with underspecified verbal bases
P2	[+AGENTIVITY]	[±AGENTIVITY]
P3	Incrementality between event and Theme	Unmarked
P4	Physical domain	All domains

⁶² MARTIN, Fabienne, (2010), *The Semantics of Eventive Suffixes in French*, The Semantics of Nominalizations across Languages and Frameworks, de Gruyter. Str. 151. Orig.: „*–age is selected by transitive verbs, and –ment by intransitive ones.*“

⁶³ Převzato ze slovníku Le Petit Robert (2012)

⁶⁴ Ibid. str. 169

5 Praktická část

5.1 Použité nástroje

5.1.1 Práce s elektronickou edicí slovníku Le Petit Robert (2012)

Tento slovník je velice jednoduchý pro běžné uživatele, ale po naší práci se nezdá být příliš vhodným pro získání prokazatelného množství empirických dat. Existuje v něm několik kritérií, podle kterých lze vyhledávat. Těmito kritérii jsou slovníkové heslo (*entrée*), výslovnost slova (*phonétique*), etymologie (*étymologie*), citace (*citations*) a plnotextové vyhledávání (*texte intégral*).⁶⁵

Při prvním vyhledávání ve slovníku Le Petit Robert 2012 jsme do okna pro vyhledávání zadali pouze námi vyhledávaný řetězec znaků **ement*, abychom získali seznam podstatných jmen s tímto sufixem, která se ve slovníku vyskytují. Tímto způsobem jsme získali 2 364 výsledků, ale seznam byl protkán i příslovci, která mají často stejnou koncovku. Pro ilustraci uvedeme příklad jména, ale i příslovce z výsledného seznamu výsledků:

abattement [abatmã] nom masculin

ÉTYM. XIIIe ◊ de *abattre*

I. Action d'abattre.

1. Vx (Concret) → **abat, abattage.**

2. (1259) Diminution; spécialt Rabais sur une somme à payer. → **déduction.**

▫ (1932) **Dr. fisc.** Fraction de la matière imposable* exemptée de l'impôt. *Abattement à la base. Un abattement de dix pour cent.*

II. État d'une personne abattue.

⁶⁵ V první skupině lze vyhledávat slova podle určitých písmen nebo jejich skupin, můžeme zde najít i možnost omezit výsledný seznam slov zadáním určité gramatické kategorie (například slovního druhu), avšak s tímto nástrojem se práce ukázala nepříliš účinnou viz. kapitola o úskalích v práci se slovníkem Le Petit Robert. Záložku *phonétique* lze k vyhledávání použít, pokud znáte pouze fonetickou transkripci slova a etymologie slouží k vyhledávání slov podle původu nebo období, ve kterém bylo či začalo být používáno. V citacích lze dohledat několik určitých užití slov v literárních dílech apod. a v poslední řadě v popisu slova je možné slova hledat podle popisu, která je ve slovníku k dispozici – tzn. podle jejich definice, antonym, synonym či podle příkladů užití.

1. Grande diminution des forces physiques. → **affaiblissement, épuisement, faiblesse, fatigue, lassitude, prostration, torpeur.** 🗣️ « *L'abattement amortit la douleur physique et morale* » (Constant).

2. Dépression morale, désespoir calme. → **accablement, affliction, découragement, dépression, désespoir, écœurement, effondrement, neurasthénie.** *Être dans un état d'abattement profond.*

■ **CONTRAIRES** : Énergie, excitation. Exaltation, joie.

abominablement [abɔminabləmã] adverbe

ÉTYM. XIVe ◊ de *abominable*

■ D'une manière abominable. → **affreusement, horriblement.** *Abominablement laid.*

Vzhledem k velkému množství adverbií v seznamu, jsme byli nuceni seznam projít slovo po slovu a využili jsme ho pro sledování možných definicí pro jednotlivá podstatná jména s daným sufixem. Podle našeho pozorování se pro většinu ze jmen nevyskytuje pouze jedna definice (jsou polysémní), a tak jména vyjadřující děj („*action de*“) mohou zároveň vyjadřovat například stav („*état*“) nebo výsledek děje („*résultat d'action*“), či čin („*fait*“). Vedle takových jmen stála jména, jejichž význam byl velmi specifický. Pro ilustraci uvedeme několik příkladů polysémních jmen. Jako první je zde jméno „*établissement*“, pro které je v definici zároveň „*action de*“, „*fait de*“ a „*lieu*“. Další příklad je substantivum „*désenchantement*“, kde můžeme vidět zároveň „*action de*“ a „*état de*“. Jako poslední jsme vybrali příklad ze skupiny specifických jmen.

établissement [etablismã] nom masculin

(...)

I. ACTION, FAIT D'ÉTABLIR

1. **Vieilli** ou **didact.** Action de fonder, d'établir. *L'établissement d'un empire. L'établissement d'un tribunal.* → **création, constitution, érection, fondation, instauration, institution.**

▫ **Mod.** *L'établissement d'une religion, d'un régime. L'établissement d'un impôt. « ces réminiscences du passé qui troublaient si profondément l'établissement d'un ordre nouveau »* (Renan).

2. (1681) Action d'établir (des personnes), de s'établir (quelque part). *L'établissement de l'ennemi dans une position fortifiée.*
3. (avant 1678) Le fait d'établir (II, 3°, 4°). *L'établissement d'un fait. Procéder à l'établissement d'un devis.*

II. LIEU OÙ EST ÉTABLI QQCH., QQN

1. (1698) **Hist. (au plur.)** Colonie, comptoir. *Les établissements français de l'Inde.*
2. (1606, répandu XIXe) **Cour.** Ensemble des installations établies pour l'exploitation, le fonctionnement d'une entreprise (siège social, usine, atelier, dépôt).

désenchantement [dezãfãtmã] nom masculin

(...)

1. vx Action de désenchanter, de faire cesser le charme.
2. (1803) **Mod.** État d'une personne qui a perdu ses illusions, qui a été déçue. → **déception, dégoût, désillusion.** « *Un goût d'amertume, une sensation de désenchantement* » (Maupassant).

tremblement [trãblãmã] nom masculin

(...)

1. **Littér.** État de peur ou d'angoisse intense. « *Se mortifier, jeûner, prier avec tremblement* » (Taine).
2. (1361) Suite d'oscillations, de secousses répétées qui agitent une chose solide jusque-là immobile (→ **trembler, 3°**). *Tremblement des vitres, du sol après une explosion.* → **ébranlement.** (...)

Na základě práce s tímto slovníkem, jsme se rozhodli pro vyhledávání jmen se sufixem *-ement* v korpusu FrWac a následně pro opětovnou práci se slovníkem, kde jsme vyhledávali významy jednotlivých jmen.

5.1.2 Úskalí práce se slovníkem Le Petit Robert 2012

Při práci se slovníkem Le Petit Robert z roku 2012 jsme narazili na určité problémy, které činily naši práci složitější. Prvním problémem v naší práci byl problém se zadáváním více kritérií najednou. Snažili jsme se ze slovníku získat seznam podstatných jmen se sufixem *-ement*, a proto jsme měli v úmyslu zadat do vyhledávání ještě kritérium, které by naše vyhledávání omezilo pouze na podstatná jména. Avšak po přidání tohoto požadavku k vyhledávání sufixu *-ement* nám slovník neposkytl k dispozici žádný výsledek. Proto jsme byli nuceni z výsledného seznamu vybírat podstatná jména, která byla promíchána s adverbii.

Dalším problémem je fakt, že seznam s výsledky vyhledávání nelze z programu žádným způsobem vyexportovat například do jiného programu (Microsoft Word nebo excel), což následně výrazně zpomalilo prohledávání jednotlivých slov.

5.1.3 Práce s korpusem FrWac

Korpus FrWac je francouzský korpus o velikosti 1,6 miliard slov, který byl vytvořen na základě dat získaných z internetu a byl pos-taggovaný a lematizovaný pomocí Tree Taggeru. Je dostupný pomocí programu Sketch Engine, ale i přes Český národní korpus⁶⁶, který k vyhledávání v korpusech používá rozhraní KonText, s nímž jsme pracovali i my.

Po práci se slovníkem Le Petit Robert jsme přikročili k vyhledávání v korpusu. Prvním úkolem bylo pokusit se vyhledat podstatná jména se sufixem *-ement*, která se v korpusu vyskytují nejčastěji. Vytvořili jsme dotaz pomocí dotazovacího jazyka využívaného Českým národním korpusem CQL (corpus query language) ve znění:

```
[tag="N.*"&word=".*ement"]
```

Na základě tohoto dotazu jsme v korpusu získali 7 618 000 výskytů zobrazených v kontextu „KWIC“⁶⁷ se zdrojem uvedeným nalevo. Ukázkou tohoto úkonu lze sledovat v příloze této práce (Příloha č. 1).

⁶⁶ Který lze bezplatně používat po registraci na odkazu <http://www.korpus.cz>

⁶⁷ „KWIC“ znamená „key word in context“ neboli „klíčové slovo v kontextu“, což označuje námi hledaný výraz

Následně jsme tyto výsledky seřadili podle frekvence lemmat podstatných jmen na „-ement“ v korpusu (těchto lemmat bylo 26 173) a v Tabulce 10 uvádíme vzorek 50 jmen z tohoto seznamu.

Tabulka 10 - Ukázka 50 nejčastějších jmen se sufixem -ement v korpusu FrWac (vyhledáno 23. 1. 2016)

Pořadí	Substantivum	Frekvence
1	développement	635685
2	environnement	392545
3	enseignement	327171
4	gouvernement	260610
5	traitement	244182
6	établissement	225563
7	département	194696
8	fonctionnement	188516
9	mouvement	187889
10	logement	159389
11	changement	132053
12	financement	126464
13	aménagement	125734
14	engagement	106726
15	règlement	103974
16	paiement	96482
17	investissement	94601
18	accompagnement	92873
19	recrutement	90076
20	management	89460
21	événement	86779
22	parlement	81991
23	comportement	78062
24	équipement	73626
25	classement	65773
26	enregistrement	62333
27	lancement	57995
28	hébergement	55786
29	appartement	52543
30	déplacement	51563
31	jugement	49282
32	renouvellement	46472
33	encadrement	41832
34	remboursement	38623
35	Développement	38132
36	abonnement	38046
37	arrondissement	37752

38	remplacement	36859
39	renforcement	35464
40	déroulement	34930
41	téléchargement	34779
42	amendement	33766
43	rassemblement	32812
44	entraînement	32264
45	référencement	32179
46	groupement	32069
47	assainissement	29571
48	versement	28852
49	emplacement	28017
50	renseignement	27394

5.1.4 Úskalí práce s korpusem FrWac

Ani práce s korpusem FrWac se neobešla bez jistých obtíží. V první řadě je třeba zmínit, že díky velkému objemu dat v tomto korpusu (1,6 miliard slov) je vyhledávání v něm časově poměrně náročné a i exerpce souborů s frekvenčními seznamy je někdy problematická – neúplné uložení všech slov.

Druhým a zásadním problémem se zdá být fakt, že tento korpus není zcela správně lemmatizován, tzn. není určen jeden slovníkový tvar pro dané podstatné jméno a ve výsledném frekvenčním seznamu bylo možné najít několik variant jednotlivých jmen ať už s rozdílným akcentem, nebo jednou s velkým a jednou s malým počátečním písmenem, s neznámými znaky a dokonce jsme našli i neexistující tvary či slova. Jako příklad můžeme uvést slovo „*développement*“, které se v ukázce našeho seznamu (Tabulka 10 - Ukázka 50 nejčastějších jmen se sufixem *-ement* v korpusu FrWac (vyhledáno 23. 1. 2016)) vyskytuje na první příčce a následně ho můžeme najít i na příčce č. 35, ale v podobě „*Développement*“ (s velkým písmenem). Navíc se s tímto slovem můžeme dále setkat na pozicích č. 176, 524, 719 a 1189 v jeho různých podobách – „*developpement*“, „*Developpement*“, „*développement*“ a „*developement*“. Ve frekvenčním seznamu jsme také narazili na velké množství slov s různými předponami i jejich kombinacemi – „*co-développement*“, „*cofinancement*“, „*codéveloppement*“, „*réinvestissement*“, „*microfinancement*“ atd. Našla se i slova, která slovník Le Petit Robert nezná jako například slovo „*le galement*“.

Těmto problémům jsme se nevyhnuli ani po změně zadávaného dotazu, kde jsme namísto parametru „word“ zadali „lemma“⁶⁸ a celý postup, včetně seřazení výsledků podle frekvence, jsme opakovali. Jak můžeme vidět na vzorku z výsledného frekvenčního seznamu, chyby se opakují (viz. Tabulka 11).

Tabulka 11 - Ukázka 50 nejčastějších jmen se sufixem *-ement* v korpusu FrWac po změně vyhledávacích parametrů

Pořadí	Substantivum	Frekvence
1	développement	657241
2	établissement	429616
3	environnement	409960
4	enseignement	392024
5	traitement	294077
6	gouvernement	286726
7	département	265040
8	mouvement	258215
9	logement	242873
10	changement	191331
11	fonctionnement	191099
12	événement	189290
13	équipement	171363
14	engagement	155358
15	aménagement	152995
16	investissement	151430
17	financement	151085
18	règlement	123824

⁶⁸ [tag="N.*"&lemma="*.ement"]

19	comportement	118525
20	renseignement	117217
21	paiement	111164
22	recrutement	101287
23	accompagnement	95313
24	déplacement	94657
25	management	89825
26	parlement	86116
27	appartement	77400
28	enregistrement	76779
29	classement	71381
30	hébergement	61663
31	lancement	59607
32	jugement	59026
33	groupement	51788
34	prélèvement	48563
35	abonnement	48402
36	amendement	48222
37	renouvellement	48095
38	remboursement	46986
39	arrondissement	43706
40	encadrement	43420
41	vêtement	41427
42	remplacement	39259

43	versement	39175
44	fondement	38799
45	Développement	38132
46	rassemblement	37670
47	emplacement	37560
48	entraînement	37321
49	renforcement	36028
50	déroulement	35353

5.2 Vyhledávání etymologie jmen na *-ement*

Další fází bylo vyhledání významů třiceti prvních jmen ze seznamu, společně s jejich původem (etymologie) a orientační dobou vzniku. K tomuto úkonu jsme opět použili elektronický slovník Le Petit Robert 2012. Výsledkem je Tabulka 12, kde můžeme vidět tyto informace o právě třiceti nejfrekventovanějších jménech v korpusu FrWac.

Tabulka 12 - Etymologie nejfrekventovanějších slov se sufixem *-ement* podle slovníku Le Petit Robert 2012

Podstatné jméno	Doba vzniku	Odvozeno z
développement	15. století, rozšířeno v 17. a 18. století	développer
environnement	r. 1300	environner
enseignement	12. století	enseigner
gouvernement	konec 12. století	gouverner
traitement	začátek 16. století	traiter
établissement	konec 12. století (r. 1155)	établir
département	16. století	départir
fonctionnement	r. 1838	fonctionner

mouvement	konec 12. století	mouvoir
logement	r. 1690	loger
changement	12. století	changer
financement	r. 1916	financer
aménagement	r. 1327	aménager
engagement	r. 1183	engager
règlement	r. 1538	régler
paiement	r. 1165	payer
investissement	r. 1704	investir
accompagnement	12. století	accompagner
recrutement	r. 1790	recruter
management	r. 1921	z angličtiny
événement	r. 1461	z latiny - <i>envenire</i>
parlement	r. 1200	parler
comportement	r. 1582, opět používáno na konci 19. stol.	comporter
équipement	r. 1671	équiper
classement	r. 1784	classer
enregistrement	r. 1310	enregistrer
lancement	r. 1306, opět používáno v 19. století	lancer
hébergement	16. století	héberger
appartement	r. 1559	z italštiny (<i>appartamento</i>)
déplacement	16. století	déplacer

Z předchozí tabulky můžeme vidět, že většina slov byla odvozena ze slovesa připojením sufixu *-ement* a pouze tři z nich pocházejí z jiných jazyků („*management*“, „*événement*“, „*appartement*“). Zároveň je vidět, že dvacet dva slov vzniklo v rozmezí 12. a 16. století.

5.3 Rozdělení jmen do skupin podle významu ve slovníku Le Petit Robert

Jako další krok jsme začali s vyhledáváním významu jednotlivých jmen pro jejich zařazení do skupin pro lepší vzájemné porovnání. Jak už bylo zmíněno výše, jednotlivá substantiva mají ve slovníku Le Petit Robert ve velkém množství případů několik možných významů, jak je ukázáno v tabulce (pro prvních třicet jmen), která je vzhledem ke své velikosti k dispozici v příloze (Příloha č. 2). Pokračovali jsme ve vyhledávání jmen, která by měla jen jeden význam, abychom je mohli zařadit do skupin.

Výsledkem je pět skupin jmen s příponou *-ement* podle jejich významu:

- 1, jména s významem „*Action de*“ (Tabulka 13)
- 2, jména s významem „*État de*“ (Tabulka 14)
- 3, jména s významem „*Fait de*“ (Tabulka 15)
- 4, jména s významem „*Action de et son résultat*“ (Tabulka 16)
- 5, a jména se Specifickým významem (Tabulka 17)⁶⁹

Tabulka 13 - Skupina jmen se sufixem *-ement* a výhradně s významem „*Action de*“, s českým překladem a počtem jejich výskytů

	Jméno na -ement	Překlad	Počet výskytů v korpusu FrWac
1.	acquittement	zaplacení, úhrada, vyrovnání	1 585
2.	basculement	(roz)houpání, převrácení	3 692
3.	boisement	zalesnění	1 553

⁶⁹ Do této skupiny jsme jmén zařadili v případě, že jeho definice ve slovníku Le Petit Robert 2012 neobsahovala ani jeden význam z významů stanovené pro předešlé skupiny

4.	bombardement	bombardování, ostřelování	9 332
5.	contournement	obejití, vyhnutí se	6 667
6.	creusement	(vy)hloubení, (vy)kopání, výkop	2 121
7.	dégrèvement	snížení, očištění (od břemen)	2 610
8.	déchiffrement	rozluštění	860
9.	désabonnement	odhlášení předplatného	1 407
10.	désarmement	odzbrojení	3 238
11.	désengagement	zbavení se závazku	3 914
12.	détournement	odvedení, zneužití	8 711
13.	déversement	vylití, přelití, odvádění vody	2 670
14.	dévoilement	odhalení, prozrazení	1 125
15.	embarquement	nalodění, naložení	5 450
16.	enlèvement	únos, unesení	11 433
17.	franchissement	překročení, překonání (překážky)	4 757
18.	harcèlement	дорážení, obtěžování	6 575
19.	intéressement	hmotná zainteresovanost	4 556
20.	lancement	hození, vržení	63 255
21.	licenciement	prop(o)uštění	29 051
22.	mouvement	pohyb	269 567
23.	nivellement	srovnávání, vyrovnávání	1 757
24.	percement	proražení, prokopání	1 187
25.	plafonnement	dosažení max. výše	3 421

26.	rapatriement	navrácení do vlasti	4 925
27.	réarmement	znovuvyzbrojení	762
28.	reboisement	(opětovné) zalesnění	1 136
29.	recouvrement	vymáhání	15 889
30.	regroupement	přeskupení	28 123
31.	rechargement	dobití (baterie, pušky), nakládání (vozu)	1 433
32.	réchauffement	(opětovné) ohřátí	21 050
33.	reversement	převod	2 401

Tabulka 14 - Skupina jmen se sufixem *-ement* a výhradně s významem „*Fait de*“, jejich překladem a počtem jejich výskytů

	Jméno na -ement	Překlad	Počet výskytů v korpusu FrWac
1.	accroissement	zvětšení, růst	20 425
2.	alourdissement	těžkost, ztěžknutí	681
3.	amaigrissement	(z)hubnutí	1 330
4.	apaisement	uklidnění	3 149
5.	comblement	vyplnění, zasypání	1 085
6.	éclatement	roztríštění	5 753
7.	écroulement	zboření, zhroucení	1 008
8.	endettement	zadlužení	9 062
9.	enfermement	uvěznění	4 667
10.	enlissement	zapadnutí	739
11.	épaississement	(z)houstnutí	1 090

12.	événement	událost, příhoda	20 673
13.	changement	změna, výměna	194 179
14.	manquement	zanedbávání	8 614
15.	ralliement	shromažďování	4 955
16.	ruissellement	stékání, řinutí	3 534
17.	surgissement	rychlé objevení	1 017

Tabulka 15 - Skupina jmen se sufixem *-ement* a výhradně s významem „État de“, jejich překladem a počtem jejich výskytů

	Jméno na -ement	Překlad	Počet výskytů v korpusu FrWac
1.	éblouissement	oslnění, oslepení	1 153
2.	énervement	rozčilení	1 185
3.	contentement	spokojenost, uspokojení	1 119
4.	délabrement	zchátralost	809
5.	dénuement	nouze, bída, nedostatek	1 277
6.	dépérissement	hynutí, odumírání	962

Tabulka 16 - Skupina jmen se sufixem *-ement* a výhradně s významem „Action de et son résultat“, jejich překladem a počtem jejich výskytů a poněkud rozdílné jméno „jugement“ a „dédoublement“

	Jméno na -ement	Překlad	Počet výskytů v korpusu FrWac
1.	approfondissement	prohloubení	12 464
2.	arrachement	vytahování	1 113
3.	arrangement	úprava, uspořádání	10 567
4.	assainissement	ozdravění	33 113
5.	bannissement	vyhoštění, vyhnání	1 505
6.	bouleversement	převrat, rozvrácení	9 785
7.	déclassement	přeřazení, vyloučení	2 625
8.	décloisonnement	odstranění bariér	1 707
9.	dédouanement	proclení, celní odbavení	1 402

10.	dédoublement	zdvojení, rozdvojení	1 804
11.	déferlement	běsnění	1 336
12.	démantèlement	zbourání, rozbití	7 612
13.	démembrement	rozkouskování, rozdělení země	1 398
14.	déménagement	(od)stěhování, vystěhování	18 316
15.	dénombrément	vypočítávání	1 910
16.	déplacement	přemístění, přesunutí	96 362
17.	durcissement	ztuhnutí, ztvrdnutí	2 873
18.	effacement	vymazání, odstranění	4 511
19.	endommagement	poškození	1 872
20.	enfouissement	zahrabání, zakopání	4 023
21.	engraissement	(vy)krmení, (z)tloustnutí	954
22.	investissement	investice, investování	153 270
23.	jugement	rozsudek, rozhodnutí	59 876
24.	perfectionnement	zdokonalení	12 600
25.	rationnement	přidělování, přiděl	1 372
26.	remaniement	předělání, přepracování	3 447
27.	remplacement	nahrazení	39 674

Tabulka 17 - Skupina jmen se sufixem *-ement* a se specifickým významem, jejich překladem a počtem jejich výskytů

	Jméno na -ement	Překlad	Počet výskytů v korpusu FrWac
1.	agacement	(po)dráždění, vzrušení	1 312
2.	acharnement	náruživost	4 158
3.	amendement	pozměňovací návrh	49 352
4.	anéantissement	zničení, vyhlazení, vyhubení	1 808
5.	appartement	byt	87 427
6.	apurement	revize, kontrola	1 177
7.	autofinancement	financování z vlastních zdrojů	2 721
8.	avènement	nástup na trůn	9 897
9.	défilement	posuv, rolování	2 391
10.	dénouement	rozřešení, rozuzlení	4 009
11.	département	obvod, úsek, okres	288 843
12.	éclaircissement	vysvětlení, objasnění	2 893
13.	échappement	výfuk	6 329
14.	étonnement	údiv, překvapení	6 319
15.	financement	financování	156 029
16.	fleurissement	kvetení	1 712
17.	fondement	základ	38 953
18.	hurlement	vytí, řvaní	2 721
19.	chevauchement	přečínávání, přesahování	1 403

20.	chiffrement	šifrování	2 775
21.	management	vedení, management	103 754
22.	nantissement	záruční / zástavní smlouva	1 331
23.	parlement	parlament	86 586
24.	redéploiement	přeřazení, přesunutí	2 907
25.	refroidissement	ochlazení	10 556
26.	remembrement	scelování (pozemků)	1 506
27.	sacrement	svátost	11 795
28.	saignement	krvácení	2 841
29.	sous-amendement	změna pozměňovacího návrhu	1 459
30.	téléchargement	stahování, stažení	39 129
31.	terrassment	pozemní práce	3 388
32.	vêtement	oděv	41 705

Dějový význam tedy podle významů ve slovníku Le Petit Robert předpokládáme u skupiny jmen s významem „*Action de*“ a „*Action de et son résultat*“. Toto tvrzení se pokusíme potvrdit pomocí testů zmíněných v kapitole „**4.4 Testy dějovosti jmen**“ v této práci.

5.4 Testy dějovosti jmen ze skupin „*Action de*“ a „*Action de et son résultat*“

Jako první se pokusíme pomocí korpusu zaznamenat možnost kombinace vybraných jmen z těchto dvou skupin s aspektuálními slovesy „*durer*“ a „*commencer*“. Pro tento test vybereme jména, která jsou v korpusu čteněji zastoupena. Ze skupiny „*Action de*“ se jedná o substantiva „*bombardement*“, „*lancement*“ a „*mouvement*“. Pro druhou skupinu jmen „*Action de et son résultat*“ to jsou jména „*déplacement*“, „*investissement*“ a „*remplacement*“.

Pro začátek jsme zkoumali, zda se se slovesy „*durer*“ a „*commencer*“ objevuje substantivum *bombardement*. Následují některé příklady takových kombinací v korpusu FrWac. Se slovesem „*commencer*“ se toto jméno objevuje 33 krát a se slovesem „*durer*“ 20 krát, pro každé sloveso uvádíme jeden příklad:

*Depuis le 6 janvier 1871, le **bombardement** de Paris est **commencé** et il se poursuivra jusqu' à la capitulation du 28 janvier.*⁷⁰

*Cette attaque déclenche sur notre secteur un **bombardement** qui **dure** plus de deux heures , mais est -il plus violent que d' habitude ?*

Obrázek 1- Ukázka vyhledávání v korpusu FrWac pro ověření kombinovatelnosti jména „*bombardement*“ se slovesem „*commencer*“

Hledat v korpusu

Korpus: frWaC ★

Typ dotazu: Fráze

Fráze: bombardement

Shoda velikosti:

▼ Specifikovat kontext

Filtrovat podle lemmatu

Velikost kontextu: vpravo 5 tokenů.

Lemma(ta): commencer kteroukoli z těchto položek.

► Specifikovat dotaz podle metainformací

Hledat

Stejným způsobem jsme postupovali i u dalších jmen:

lancement: 38 výskytů se slovesem „*commencer*“ a 11 se slovesem „*durer*“

*L' activité indienne sur les véhicules de **lancement** a **commencé** en 1963 et a notamment abouti à la mise en oeuvre du SLV 3 à la fin des années 1970.*

*Commencera alors la campagne de préparation au **lancement**, qui **durera** plusieurs mois jusqu' à ce que l' ATV soit lancé à bord d' une Ariane (...).*

⁷⁰ Všechny příklady pochází z korpusu FrWac dostupného z www.korpus.cz

mouvement: 413 výskytů se slovesem *commencer* a 119 výskytů se slovesem *durer*

*Le **mouvement a commencé** en Angleterre , très rapidement les agences immobilières se sont également spécialisée dans la préparation de biens à la vente.*

*Ce premier **mouvement dure** jusqu' en 1976 et disparaît avec la grande répression de 1977.*

déplacement: 27 výskytů pro sloveso „commencer“ a 16 výskytů pro sloveso „durer“

*Le **déplacement a commencé** par une prestigieuse visite de Londres en car, sous un magnifique ciel bleu qui nous laisse en mémoire des images grandioses.*

*Moyennant un abonnement de 29 euros par an, 5 euros par semaine ou 1 euro par jour, l' utilisation est gratuite si le **déplacement dure** moins de 30 minutes.*

investissement: 46 výskytů se slovesem „commencer“ a 16 se slovesem „durer“

*Ainsi proposera-t-on plutôt de revoir le système de l' **investissement** qui a **commencé** à déraiper il y a une quinzaine d' années.*

*On comprend l' extrême difficulté à être " initié " dans des sociétés comme celles que traverse Lévi-Strauss, puisque cela demande un **investissement** qui **durera** peut-être une vie entière.*

remplacement: 11 se slovesem „commencer“ a 31 pro sloveso „durer“

*Si start est négative, le **remplacement commencera** au caractère start en partant de la fin de la chaîne string.*

*Son mandat peut être renouvelé deux fois si ce **remplacement dure** moins d' un an.*

Ačkoli je tento způsob ověřování dějovosti jmen značně problematický (ne pro všechna námi vyhledávaná jména jsou k dispozici data v korpusu, korpus je špatně lemmatizovaný), pro námi zvolených 6 jmen se zdá být účinným.

Pro ostatní jména, málo zastoupená v korpusu, jsme zvolili první z testů Jean-Claude Anscombra, který je také zmíněn v kapitole „4.4 Testy dějovosti jmen“ v teoretické části této práce. Pro dvě skupiny jmen („Action de“ a „Action de et son résultat“) jsme vyhledávali jejich výskyty v přítomnosti spojení „méthode de“, „opération de“, „mode

de“, „effort de“, „acte de“ a „résultat de“. Výsledky tohoto vyhledávání jsou shrnuty v následujících dvou tabulkách (Tabulka 18 a Tabulka 19):

Tabulka 18 - Ověření dějového významu jmen „Action de“ podle J. - C. Anscombra

Jméno na - ement	méthode de	opération de	mode de	effort de	acte de	résultat de
acquittement	1	0	1	0	0	0
basculement	5	15	0	1	0	0
boisement	2	13	0	0	0	0
bombardement	2	16	0	0	0	2
contournement	13	7	7	0	14	0
creusement	2	8	2	1	0	1
dégrévement	0	0	0	0	0	0
déchiffrement	3	11	3	4	0	0
désabonnement	3	1	8	0	0	0
désarmement	0	9	0	0	0	1
désengagement	0	1	1	0	0	1
détournement	0	11	1	0	11	1
déversement	0	12	2	0	0	0
dévoilement	0	9	8	0	2	0
embarquement	0	43	1	0	0	0
enlèvement	1	48	1	2	4	0
franchissement	0	5	1	0	0	0

harcèlement	8	37	1	1	46	6
intéressement	4	2	14	0	0	4
lancement	5	89	26	0	19	20
licenciement	0	0	7	0	12	2
mouvement	0	28	42	38	10	68
nivellement	9	11	6	1	0	3
percement	0	2	0	1	0	3
plafonnement	0	2	8	0	0	0
rapatriement	3	94	1	0	2	0
réarmement	0	0	0	12	0	0
reboisement	0	72	1	6	0	1
recouvrement	23	52	62	2	24	1
regroupement	22	93	46	21	1	0
rechargement	2	17	22	0	0	0
réchauffement	2	11	2	0	0	0
versement	1	8	4	0	0	0

Tabulka 19 - Ověření dějového významu jmen „Action de et son résultat“ podle J. - C. Anscombra

Jméno na -ement	méthode de	opération de	mode de	effort de	acte de	résultat de
approfondissement	0	0	0	12	1	7
arrachement	2	0	0	1	2	0
arrangement	0	0	3	1	1	2

assainissement	12	68	32	60	1	5
bannissement	2	0	0	0	0	0
bouleversement	0	0	0	0	2	2
déclassement	0	8	0	2	10	1
décloisonnement	0	1	2	8	0	0
dédouanement	2	76	2	0	1	0
dédoublement	4	3	0	1	0	1
<i>déferlement</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
démantèlement	1	123	0	0	0	1
démembrement	0	6	0	0	1	0
déménagement	1	45	3	2	0	0
dénombrement	22	6	2	0	2	3
déplacement	19	24	1473	4	2	10
durcissement	1	0	6	0	0	1
effacement	2	23	1	1	1	1
endommagement	0	0	10	0	0	1
enfouissement	1	15	1	7	0	0
engraissement	2	1	1	0	0	1
investissement	20	630	56	504	7	92
jugement	18	9	24	1	21	12
perfectionnement	24	12	3	10	0	1
rationnement	1	0	0	0	0	0

remaniement	0	9	0	0	0	0
remplacement	41	48	10	2	4	1

Na první pohled můžeme vidět, že alespoň v jednom případě se první skupina jmen vyskytuje v přítomnosti vybraných konstrukcí, zatímco pro druhou skupinu vidíme, že pro substantivum „*déferlement*“ se ani s jednou z nich v korpusu nevyskytlo. Jedná se však o jméno s nízkou frekvencí v korpusu, a proto tento výsledek není plně směrodatný a je na místě provést vyhledávání i v jiných zdrojích. Jako další si můžeme všimnout, že pro dvě jména z první skupiny jsme v korpusu zaznamenali výskyt se všemi vyhledávanými slovy („*harcèlement*“ a „*recouvrement*“). Při následném porovnání zjistíme, že pro druhou skupinu je takových jmen 6 („*assainissement*“, „*déplacement*“, „*effacement*“, „*investissement*“, „*jugement*“ a „*remplacement*“). U těchto jmen jsme zároveň zaznamenali největší počet výskytů s těmito konstrukcemi. Podle Anscombra jsou jména vyskytující se s těmito konstrukcemi považována za dějová.

U ostatních jmen můžeme sledovat jejich velmi nepravidelný a někdy zanedbatelný výskyt s vyhledávanými konstrukcemi. Tento fakt si lze vysvětlovat několika způsoby. Za prvé by příčina mohla spočívat v čistě internetových zdrojích pro korpus FrWac – díky tomu se texty ve vyhledávání často opakovaly a jednalo se o stejné věty, ve kterých se vyhledávané konstrukce objevovaly. Jako další lze uvést fakt, že všechna vybraná jména nejsou v korpusu stejně zastoupena a je proto těžké porovnávat jejich souvýskyt s vyhledávanými konstrukcemi. Tento výsledek si lze vysvětlovat i tak, že pro zbylá jména je čistě dějový význam slabší, méně frekventovaný.

Výsledným závěrem je, že ani jeden z námi použitých testů nelze v korpusu FrWac plně aplikovat na vybraná jména. Pro některá z nich jsou použitelné více a pro některá méně.

5.5 Kolokabilita jednotlivých jmen se slovesy

Po získání těchto skupin jmen se sufixem *-ement* jsme tato jednotlivá jména vyhledávali v korpusu FrWac ve snaze najít slovesa, se kterými se nejčastěji vyskytují. Pro vyhledávání jsme tentokrát zadali dotaz (pro jméno „*acquittement*“):

```
[tag="V.*"] [] {0,2} [tag="N.*"&word="acquittement"]
```

Získanou konkordanci jsme seřadili podle frekvence lemmat a získali jsme seznam slov, která se v okolí námi vyhledávaného jména objevují nejčastěji. Nejedná se však pouze o slovesa, ale v seznamu je přítomno i velké množství diakritických znamének a někdy i tvary slov, které jsme nenašli ve slovníku. Z výsledného seznamu jsme pro jednotlivá jména ručně vybírali slovesa, se kterými se většina jmen nejčastěji vyskytovala. Nyní si uvedeme jednotlivá jména podle námi vytvořených skupin a u nich zmíníme slovesa, se kterými se jména objevovala ve frekvenčních seznamech.

Action de:

acquittement: *permettre, obtenir, bénéficié, recevoir, entraîner*

fázová slovesa: *aboutir à*

basculement: *procéder à, faire, effectuer, favoriser, permettre, faciliter, assurer, avoir, entraîner, provoquer,*

fázová slovesa: *entamer*

boisement: *faire, réaliser, pratiquer, conduire à*

bombardement: *procéder à, faire, effectuer, subir, conduire à, provoquer*

fázová slovesa: *commencer, déclencher, lancer*

contournement: *faire, réaliser, faciliter, encourager*

creusement: *effectuer, faciliter, conduire à, entraîner, entreprendre*

dégrèvement: *procéder à, effectuer, pratiquer, bénéficié, demander, obtenir, accorder*

déchiffrement: *effectuer, assurer, pratiquer*

fázová slovesa: *aboutir à, lancer*

désabonnement: *procéder à, permettre, faciliter, demander, entraîner, provoquer*

désarmement: *procéder à, faire, réaliser, favoriser, permettre, faciliter, conduire à*

fázová slovesa: *commencer, entamer, achever, aboutir à*

désengagement: *favoriser, permettre, faciliter, organiser, subir, conduire à, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *entamer, aboutir à*

détournement: *procéder à, permettre, organiser, pratiquer, constituer, commettre, conduire à, entraîner*

déversement: *procéder à, permettre, faciliter, assurer, conduire à, entraîner, provoquer, engendrer,*

fázová slovesa: *aboutir à*

dévoilement: *procéder à, organiser, pratiquer, constituer, recevoir, accepter, provoquer*

embarquement: *procéder à, faire, effectuer, réaliser, permettre, faciliter, assurer*

enlèvement: *procéder à, faire, effectuer, réaliser, permettre, faciliter, assurer, entraîner*

franchissement: *effectuer, réaliser, permettre, faciliter, assurer, autoriser, accorder, entraîner*

harcèlement: *procéder à, pratiquer, subir, victimiser*

intéressement: *favoriser, assurer, autoriser, constituer, bénéficier, encourager*

lancement: *procéder à, faire, effectuer, réaliser, favoriser, permettre, faciliter, assurer, autoriser, assister*

fázová slovesa: *aboutir à*

licenciement: *procéder à, effectuer, favoriser, permettre, faciliter, obtenir, subir, constituer, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *aboutir à*

mouvement: *faire, effectuer, favoriser, permettre, être en, engendrer, provoquer, entraîner*

fázová slovesa: *mettre en, lancer, commencer, entamer*

nivellement: *procéder à, effectuer, réaliser, favoriser, assurer, opérer, conduire à, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *aboutir à, achever, entreprendre*

percement: *procéder à, réaliser, permettre, assurer, entraîner*

plafonnement: *bénéficier, instituer, instaurer, entraîner*

rapatriement: *procéder à, effectuer, permettre, faciliter, organiser, assurer, obtenir, accorder, entraîner*

réarmement: *procéder à, faire, permettre, autoriser*

fázová slovesa: *commencer, lancer, aboutir à*

reboisement: *procéder à, effectuer, favoriser, permettre, assurer*

recouvrement: *procéder à, faire, effectuer, favoriser, permettre, faciliter, assurer, autoriser, obtenir, entraîner*

fázová slovesa: *aboutir à*

regroupement: *procéder à, faire, effectuer, favoriser, permettre, assurer, encourager, conduire à*

rechargement: *procéder à, faire, effectuer, permettre, faciliter, entraîner*

réchauffement: *effectuer, conduire à, entraîner, provoquer*

reversement: *procéder à, effectuer, bénéficier, conduire à, entraîner*

Fait de:

accroissement: *contribuer à, permettre, favoriser, conduire à, faciliter, constater, connaître, générer, assurer, concourir, entraîner, provoquer, engendrer*

fázová slovesa: *aboutir à*

alourdissement: *contribuer à, favoriser, conduire à, éviter, constater, subir, faire, entraîner, provoquer, engendrer*

fázová slovesa: *aboutir à*

amaigrissement: *contribuer à, permettre, favoriser, conduire à, éviter, constater, manifester, réduire, entraîner, provoquer, engendrer, déclencher, frapper de*

apaisement: *contribuer à, permettre, favoriser, conduire à, faciliter, empêcher, réaliser, provoquer*

comblement: *contribuer à, permettre, favoriser, effectuer, faire, réaliser, procéder à, provoquer, entraîner*

fázová slovesa: *commencer, débiter, aboutir à*

éclatement: *contribuer à, permettre, favoriser, conduire à, faciliter, empêcher, effectuer, subir, souffrir de, procéder à, encourager, entraîner, provoquer, engendrer, déclencher*

fázová slovesa: *aboutir à*

écroulement: *contribuer à, conduire à, éviter, empêcher, constater, réaliser, phagocyter, entraîner, provoquer*

endettement: *contribuer à, permettre, favoriser, faciliter, éviter, souffrir de, réduire, connaître, encourager, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *aboutir à*

enfermement: *permettre, favoriser, conduire à, éviter, souffrir de, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *commencer*

enlissement: *contribuer à, conduire à, éviter, empêcher, entraîner, provoquer, engendrer*

fázová slovesa: *commencer par, aboutir à*

épaississement: *contribuer à, permettre, favoriser, conduire à, faciliter, manifester, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *aboutir à*

événement: *permettre, constituer, faire, provoquer, engendrer, déclencher*

changement: *contribuer à, permettre, favoriser, conduire à, faciliter, éviter, constituer, effectuer, subir, faire, réaliser, procéder à, entraîner, provoquer, engendrer, susciter*

fázová slovesa: *aboutir à*

manquement: *constituer, constater, souffrir de, entraîner*

ralliement: *contribuer à, permettre, favoriser, conduire à, faciliter, empêcher, constituer, entraîner, provoquer, susciter*

fázová slovesa: *aboutir à*

ruissellement: *contribuer à, permettre, favoriser, faciliter, empêcher, constituer, effectuer, subir, réduire, entraîner, provoquer, engendrer, déclencher*

surgissement: *contribuer à, permettre, favoriser, faciliter, éviter, empêcher, effectuer, manifester, générer, provoquer, susciter*

fázová slovesa: *commencer*

État de:

éblouissement: *favoriser, éviter, réduire, minimiser, multiplier, aiguïser, provoquer, susciter, entraîner*

énervement: *manifester, favoriser, exprimer, indiquer, montrer, frétiler de, grogner de, provoquer*

fázová slovesa: *commencer, générer, attisser, refouler*

contentement: *manifester, exprimer, indiquer, montrer, éprouver, tirailler, hurler, ronronner, roucouler*

fázová slovesa: *éclater de*

délabrement: *manifester, conduire à, favoriser, éviter, réduire, minimiser, entraîner, provoquer*

dénuement: *conduire à, multiplier, trouver dans, provoquer*

dépérissement: *manifester, conduire à, favoriser, éviter, craindre, entraîner, provoquer, engendrer, déclencher*

fázová slovesa: *aboutir à*

Action de et son résultat:

approfondissement: *permettre, procéder à, faciliter, suivre, favoriser, assurer, constituer, poursuivre, susciter, entraîner*

arrachement: *permettre, procéder à, faciliter, faire, réaliser, empêcher, opérer, provoquer, engendrer, entraîner*

fázová slovesa: *entamer*

arrangement: *permettre, procéder à, suivre, faire, réaliser, constituer, connaître*

assainissement: *permettre, procéder à, suivre, favoriser, réaliser, assurer, pratiquer, organiser, poursuivre, entraîner, provoquer*

bannissement: *faciliter, suivre, pratiquer, constituer, entraîner, provoquer*

bouleversement: *subir, constituer, connaître, opérer, entraîner, provoquer, déclencher, engendrer*

fázová slovesa: *aboutir à*

déclassement: *permettre, procéder à, faire, subir, pratiquer, constituer, connaître, gérer, entraîner*

fázová slovesa: *aboutir à*

décloisonnement: *permettre, faciliter, favoriser, pratiquer, poursuivre, opérer*

dédouanement: *permettre, procéder à, faciliter, assurer, organiser, effectuer, gérer*

dédoublement: *permettre, opérer, entraîner*

déferlement: *suivre, empêcher, connaître, entraîner, provoquer, engendrer*

démantèlement: *permettre, procéder à, suivre, favoriser, faire, réaliser, assurer, empêcher, subir, organiser, poursuivre, entraîner, provoquer, entreprendre*

fázová slovesa: *commencer, achever, parachever, aboutir à*

démembrement: *permettre, procéder à, réaliser, empêcher, organiser, constituer, opérer, entraîner*

fázová slovesa: *aboutir à*

déménagement: *permettre, procéder à, faciliter, suivre, favoriser, faire, réaliser, assurer, empêcher, organiser, effectuer, entraîner, provoquer, engendrer, entreprendre*

fázová slovesa: *commencer*

dénombrement: *permettre, procéder à, faciliter, suivre, contribuer à, favoriser, faire, réaliser, connaître, effectuer, entreprendre*

fázová slovesa: *aboutir à, commencer*

déplacement: *permettre, procéder à, conduire à, faciliter, suivre, contribuer à, favoriser, faire, assurer, empêcher, organiser, effectuer, opérer, entraîner, provoquer, engendrer, déclencher*

durcissement: *permettre, conduire à, faciliter, contribuer à, favoriser, empêcher, subir, entraîner, provoquer*

effacement: *permettre, procéder à, conduire à, faciliter, contribuer à, constituer, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *aboutir à*

endommagement: *conduire à, suivre, contribuer à, empêcher, subir, gérer, entraîner, provoquer, engendrer*

enfouissement: *permettre, procéder à, faciliter, suivre, favoriser, faire, réaliser, assurer, poursuivre, provoquer*

engraissement: *permettre, faciliter, favoriser, assurer, subir, pratiquer, gérer*

fázová slovesa: *commencer (avec)*

investissement: *permettre, procéder à, conduire à, faciliter, suivre, contribuer à, favoriser, faire, réaliser, poursuivre, effectuer, gérer, entraîner, susciter, engendrer*

jugement: *permettre, procéder à, suivre, connaître, rendre, prononcer, annuler, porter*

fázová slovesa: *aboutir à*

perfectionnement: *permettre, procéder à, faciliter, suivre, contribuer à, favoriser, faire, réaliser, assurer, pratiquer, poursuivre, provoquer*

fázová slovesa: *démarrer, débiter à*

rationnement: *conduire à, faire, subir, pratiquer, organiser, entraîner*

remaniement: *procéder à, conduire à, suivre, faire, subir, connaître, entraîner, provoquer*

remplacement: *permettre, procéder à, conduire à, faciliter, contribuer à, favoriser, faire, assurer, empêcher, effectuer*

Specifická:

acharnement: *montrer, cacher, subir, connaître*

agacement: *caler, manifester, exprimer, subir, obtenir, provoquer, entraîner, susciter*

amendement: *adopter, proposer, rejeter, déposer, accepter, voter, soutenir, favoriser*

anéantissement: *permettre, conduire à, produire, assurer, empêcher, opérer, provoquer, entraîner*

fázová slovesa: *achever, aboutir à*

apurement: *procéder à, permettre, conduire à, envisager, assurer, opérer, faire, organiser, obtenir*

fázová slovesa: *aboutir à*

autofinancement: *permettre, favoriser, assurer, faciliter, faire, contribuer à, recourir à*

fázová slovesa: *aboutir à*

avènement: *permettre, favoriser, empêcher, conduire à, assurer, faciliter, réaliser, envisager, concourir à, provoquer, susciter*

fázová slovesa: *aboutir à, achever, commencer*

défilement: *permettre, faciliter, effectuer, faire, assurer, procéder à, réaliser, obtenir, provoquer, déclencher*

dénouement: *permettre, procéder à, connaître, contribuer à, conduire à, assurer, provoquer, entraîner*

fázová slovesa: *achever, aboutir à*

éclaircissement: *apporter, procéder à, contribuer à, permettre, faire, réaliser, conduire à, obtenir, subir*

échappement: *permettre, faciliter, conduire à, constituer, favoriser, empêcher, trouver, provoquer*

étonnement: *exprimer, cacher, montrer, manifester, produire, contribuer à, éprouver, provoquer, susciter*

fázová slovesa: *entamer*

financement: *assurer, contribuer à, faciliter, favoriser, envisager, organiser, approuver, accorder, empêcher, apporter, obtenir, recevoir, concourir/recourir à, entreprendre*

fázová slovesa: *aboutir à*

fleurissement: *contribuer à, réaliser, encourager, assurer, organiser, procéder à*

fondement: *constituer, faire, devenir, trouver, servir de, établir, connaître, assurer*

hurlement: *pousser, entendre, émettre, échapper, lancer, pratiquer, étouffer, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *aboutir à*

chevauchement: *éviter, supprimer, conduire à, permettre, pratiquer, envisager, entraîner, provoquer*

chiffrement: *permettre, procéder à, assurer, faire, effectuer, réaliser, offrir, introduire, recourir à*

nantissement: *remettre en, constituer, procéder à, donner*

redéploiement: *permettre, favoriser, envisager, procéder à, assurer, faciliter, organiser, conduire à, réaliser, faire, subir, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *achever, aboutir à, entamer, commencer*

refroidissement: *assurer, produire, permettre, favoriser, empêcher, conduire à, réaliser, contribuer à, effectuer, procéder à, faciliter, subir, obtenir, souffrir de, entraîner, provoquer*

remembrement: *procéder à, favoriser, réaliser, opérer, organiser, conduire à, permettre, assurer, faire, envisager, subir*

fázová slovesa: *entamer par, achever*

sacrement: *recevoir, donner, accéder à, produire, atteindre, aborder, envisager, recourir à*

saignement: *diminuer, réduire, augmenter, cesser, éviter, empêcher, favoriser, causer, produire, souffrir de, obtenir, entraîner, provoquer*

fázová slovesa: *entamer*

sous-amendement: *proposer, soutenir, adopter, accepter, rejeter, examiner, modifier*

téléchargement: *permettre, lancer, procéder à, faciliter, accéder à, effectuer, pratiquer, empêcher, mettre en, réaliser*

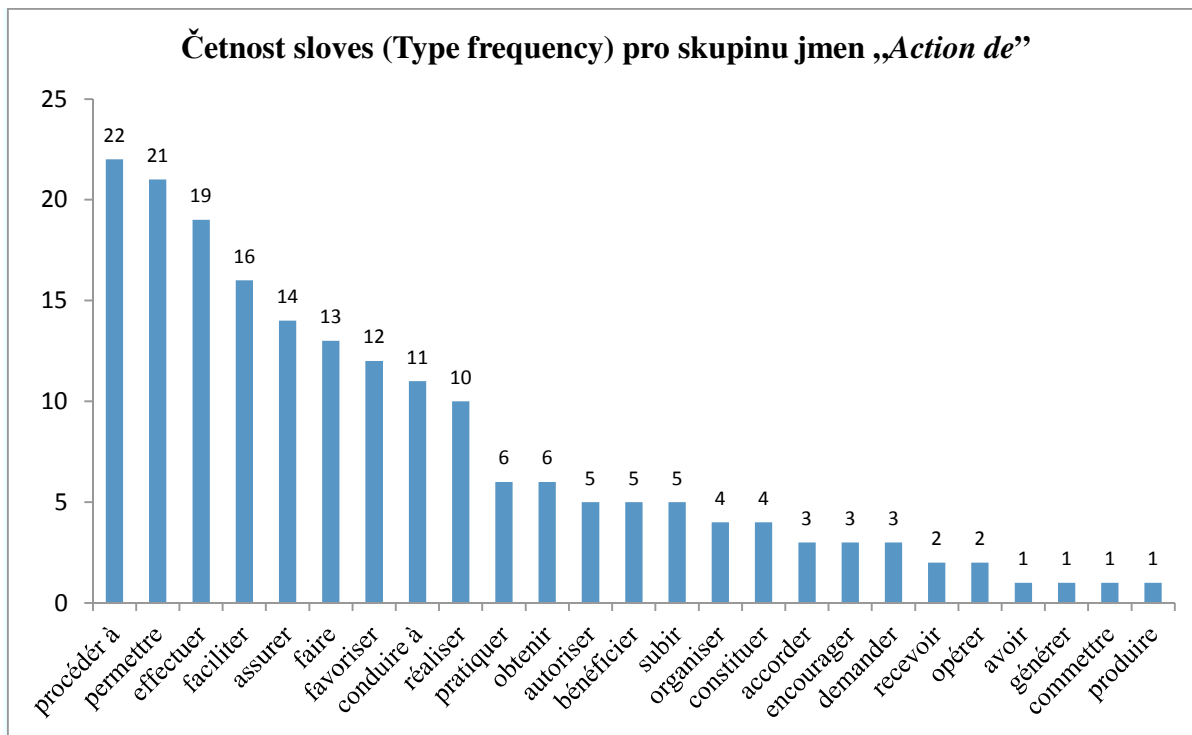
fázová slovesa: *commencer, recommencer*

terrassément: *faire, réaliser, procéder à, effectuer, permettre, construire, entraîner, provoquer, entreprendre*

Z uvedených seznamů sloves můžeme sledovat, že některá slovesa se opakují u velkého množství jmen. Pro nás je nejzásadnější porovnat skupinu jmen „*Action de*“ se skupinou „*Action de et son résultat*“, protože tato jména mají podle slovníku Le Petit Robert dějový význam a pokusíme se takto zjistit, zda je mezi těmito dvěma skupinami nějaký

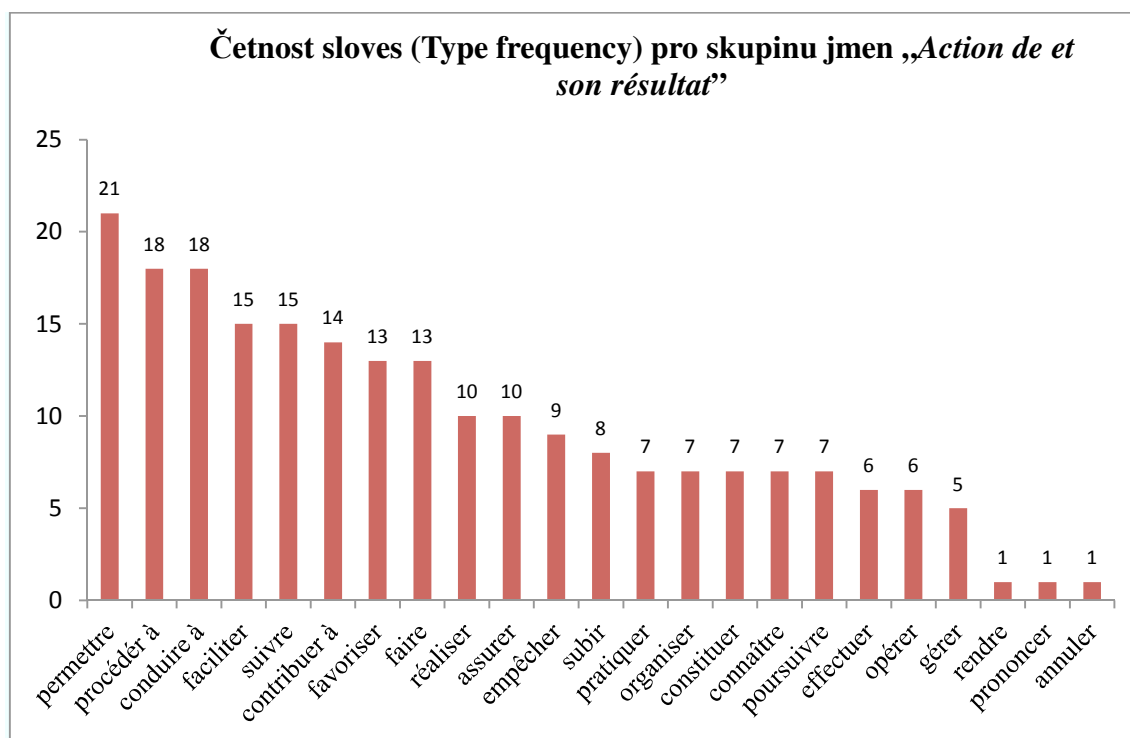
rozdíl právě ve slovesech, se kterými se objevují. Následující grafy ukazují nejčastější slovesa s počtem jmen v jednotlivých skupinách, se kterými se objevila⁷¹.

Obrázek 2 - Graf četnosti sloves (Type frequency) pro skupinu jmen „Action de”

⁷¹ V grafech nejsou zahrnuta fázová slovesa a slovesa kauzativní (například „entraîner“, „provoquer“ či „susciter“)

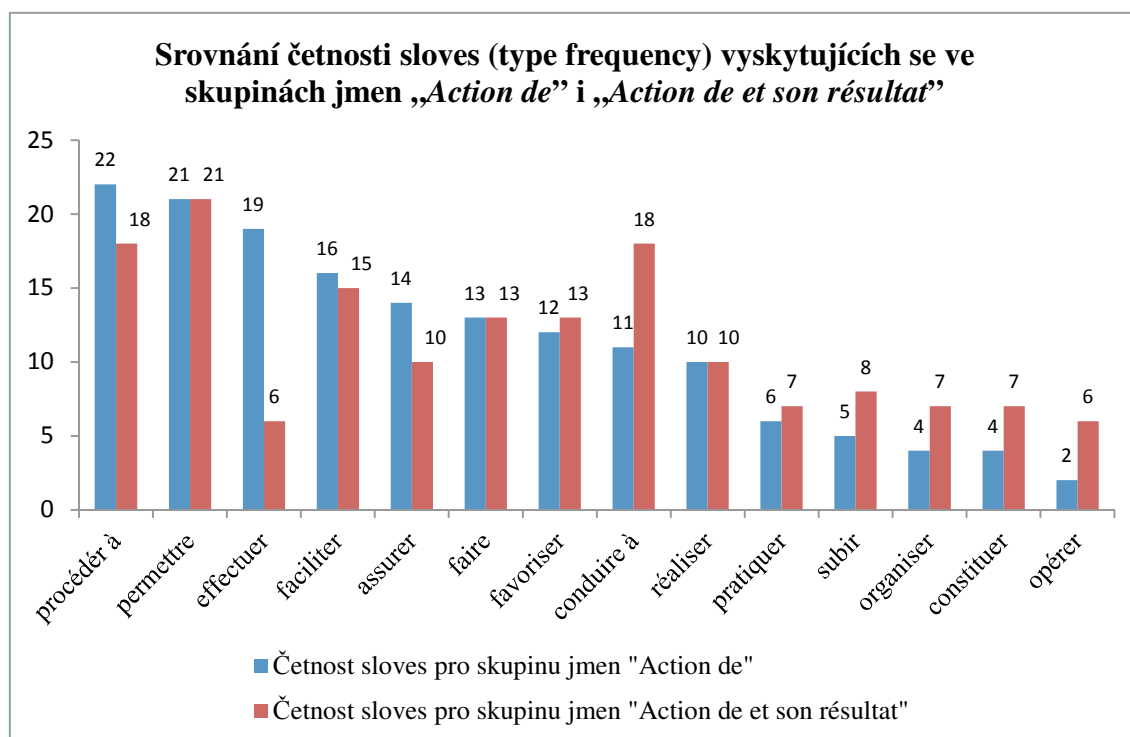
Obrázek 3 - Graf četnosti sloves (Type frequency) pro skupinu jmen „Action de et son résultat“

U obou grafů vidíme, že nejčastěji se s oběma skupinami jmen objevují slovesa „permettre“ a „procéder à“, jediný rozdíl je, že u skupiny „Action de“ je na prvním místě „procéder à“ a u skupiny „Action de et son résultat“ je to sloveso „permettre“. Dalším zajímavým slovesem je sloveso „effectuer“, které se u první skupiny objevuje, co se jeho četnosti týká, na třetím místě s výskyty u 19 jmen z 33. Pro druhou skupinu jmen je to pouhých 6 jmen z 27. Mezi další slovesa, která se u obou skupin vyskytují spíše častěji („Action de“ – „faciliter“ u 16 a „favoriser“ u 12 jmen; „Action de et son résultat“ – „faciliter“ u 15 jmen a „favoriser“ u 13 jmen). Jako další zvláštnost můžeme vidět častý výskyt slovesa „suivre“ u skupiny „Action de et son résultat“, které jsme u první skupiny jmen nezaznamenali. U obou skupin sledujeme poměrně častý výskyt slovesa „conduire à“, zatímco podobné sloveso „contribuer à“ se vyskytuje pouze u druhé skupiny jmen.

V následujícím grafu jsou uvedena slovesa, která se v korpusu vyskytovala s oběma jmény, čímž usnadňuje srovnání těchto dvou skupin.

Obrázek 4 - Graf srovnání četnosti sloves (Type frequency) vyskytujících se ve skupinách jmen „Action de” i „Action de et son résultat”

Podobnou analýzu jsme se pokusili provést i ve slovníku Le Petit Robert, avšak počet kolokací, které jsou ve slovníku obsažené je velmi malý a pro velké množství námi zkoumaných jmen dokonce nulový. Z tohoto důvodu jsme nakonec z této analýzy ustoupili a za reprezentativní považujeme analýzu z korpusu FrWac.

Další otázkou, která nás v této práci zajímá, je, zda některá z těchto sloves jsou slovesy kategoriálními. Větší počet z nalezených sloves kategoriální funkci nemají, neboť upravují význam celého spojení. Je také velmi komplikované určit pro skupinu jmen, ať už s podobným významem, kategoriální sloveso, se kterým se vyskytují, protože každé jméno je svým způsobem specifické a v textu se chová jinak.

Rozhodli jsme se zjistit, zda jsou slovesa, která se vyskytují vždy s nejčastějším jménem ze dvou skupin, kategoriální nebo ne. Za tímto účelem jsme použili test z kapitoly **„2.1.3 Testy pro rozpoznání analytického predikátu“**, který spočívá v zasazení syntagmatu do kontextu a v následném přidání slovesa („*le test d'ajout d'un verbe*“). Jedná se o substantiva „*mouvement*“ za skupinu „*Action de*“ a „*investissement*“ za skupinu „*Action de et son résultat*“. K oběma jménům jsme přidávali slovesa, která se podle korpusu se jménem vyskytovala nejčastěji. Pro jméno „*mouvement*“ se jedná o slovesa „*faire*“, „*effectuer*“, „*permettre*“, „*opérer*“, „*générer*“, „*produire*“

a „réaliser“. Se substantivem „investissement“ se nejčastěji vyskytovala slovesa „favoriser“, „réaliser“, „faire“, „permettre“, „faciliter“ a „effectuer“.

Jako prvním jsme se zabývali jménem „mouvement“, jehož syntagma („mouvement de Jean“) jsme nejprve zasadili do kontextu:

Mouvements de Jean sont maladroits.

Do této věty jsme následně vkládali jednotlivá slovesa, abychom mohli vyhodnotit, zda došlo ke změně významu v ohledu k původnímu syntagmatu:

Mouvements que Jean fait sont maladroits.

Mouvements que Jean effectue sont maladroits.

Mouvements que Jean permet sont maladroits.

Mouvements que Jean opère sont maladroits.

Mouvements que Jean génère sont maladroits.

Mouvements que Jean produit sont maladroits.

Mouvements que Jean favorise sont maladroits.

Mouvements que Jean réalise sont maladroits.

Z těchto výsledných příkladů můžeme vidět, že slovesa „permettre“, „générer“, „produire“ a „favoriser“ k původnímu syntagmatu přidávají nějakou sémantickou informaci a tudíž se nedají považovat za slovesa kategoriální pro substantivum „mouvement“. Sloveso „faire“ považujeme za kategoriální sloveso pro toto jméno a pro ostatní dále provedeme test přidáním dvou kategoriálních sloves z téže kapitoly („le test d'ajout de deux supports“):

**Jean fait les mouvements qu'il effectue.*

**Jean fait les mouvements qu'il opère.*

**Jean fait les mouvements qu'il réalise.*

Díky pleonasmu, který ve větách vznikl, můžeme tvrdit, že tato slovesa jsou taktéž kategoriálními slovesy pro substantivum „mouvement“.

Stejným způsobem jsme postupovali i u jména „*investissement*“, pro které jsme příkladové syntagma („*investissement de dix euros par le propriétaire*“) převzali z korpusu FrWac:

Investissement de dix euros par le propriétaire est négligeable.

Toto syntagma zasazené do kontextu jsme opět obohatili o nejčastější slovesa:

Investissement de dix euros que le propriétaire favorise est négligeable.

Investissement de dix euros que le propriétaire réalise est négligeable.

Investissement de dix euros que le propriétaire fait est négligeable.

Investissement de dix euros que le propriétaire permet est négligeable.

Investissement de dix euros que le propriétaire facilite est négligeable.

Investissement de dix euros que le propriétaire effectue est négligeable.

Na vzniklých příkladech vidíme, že pro substantivum „*investissement*“ nejsou kategoriální slovesa „*favoriser*“, „*permettre*“ a „*faciliter*“. Jako kategoriální vidíme slovesa „*faire*“, „*réaliser*“ a „*effectuer*“ a i u nich provedeme test přidáním dvou kategoriálních sloves:

**Le propriétaire fait un investissement qu'il réalise.*

**Le propriétaire fait un investissement qu'il effectue.*

I u těchto vět vzniklý pleonasmus potvrzuje toto tvrzení.

Na základě těchto testů předpokládáme, že pro jména „*Action de*“ a „*Action de et son résultat*“ lze považovat za kategoriální slovesa „*faire*“, „*effectuer*“ a „*réaliser*“, avšak nelze tento předpoklad označit za obecně platné pravidlo, díky specifičnosti jednotlivých jmen.

5.6 Srovnání se sufixem *-age*

V kapitole o vlastnostech sufixu *-ement* („4.5 Specifika dějových jmen se sufixem *-ement*“) jsme v Tabulce 7 „Srovnání četnosti sufixů *-ion*, *-ment* a *-age* podle Hélène Huot“ viděli, že sufix *-age* se podle autorky vyskytuje častěji. Toto tvrzení jsme

zkoumali u jmen ze skupin „*Action de*“ a „*Action de et son résultat*“, pro která jsme našli variantu i se sufixem „-age“. Jedná se o následující jména, v tabulkách (Tabulka 20 a 21) jsou uvedena jména i s jejich definicí ze slovníku Le Petit Robert:

Tabulka 20 - Jména se sufixem -age podle jmen se sufixem -ement ze skupiny „*Action de*“ a jejich definice

Jméno na -age	Význam 1	Význam 2
Déchiffrage	Action de déchiffrer.	Fait de déchiffrer (de la musique). Exécution d'une œuvre à la première lecture.
Creusage *	Action de creuser	
Contournage *	Opération par laquelle une machine-outil à commande numérique confère de manière continue à une pièce une forme ou un contour curviligne déterminés.	
Boisage	Action de boiser (1°), de garnir avec du bois de menuiserie.	Ensemble du bois servant à boiser.
Plafonnage	Action de plafonner; son résultat.	
Perçage	Opération par laquelle on perce (une matière).	
Nivelage	Action de niveler; son résultat.	
Franchisage	(terme du droit commercial) Contrat par lequel une entreprise (→ franchiseur) concède, moyennant redevances (et souvent droit d'entrée) à une entreprise (→ franchise) le droit d'exploiter sa marque, sa raison sociale ou un brevet en s'engageant	

	généralement à lui fournir son assistance. → franchise.	
Enlevage	Opération de teinturerie qui consiste à détruire soit la teinture, soit la substance qui fixe le colorant.	Action de précipiter le mouvement des rames en fin de course, cadence accélérée sur 10 ou 20 coups d'avirons.

* definice slov s tímto znakem byly vyhledány v Larousse (nebyly nalezeny ve slovníku Le Petit Robert)

Tabulka 21 - Jména se sufixem –age podle jmen se sufixem –ement ze skupiny „Action de et son résultat“ a jejich definice

Jméno na -age	Význam 1	Význam 2
Arrachage	Action d'arracher (une plante).	L'arrachage d'une dent.
Dédouanage *	Action de dédouaner un bagage, une marchandise ; fait d'être dédouané.	
Dédoublage	Action d'enlever un doublage, une doublure.	Action d'en abaisser le degré en ajoutant de l'eau.
Déferlage	Action de déferler (une voile, un pavillon).	
Effaçage *	Action d'effacer ; travail qui consiste à effacer.	
Engraisage *	Raffinage prononcé de la pâte à papier qui acquiert, à l'état humide, un toucher « gras ».	

* definice slov s tímto znakem byly vyhledány v Larousse (nebyly nalezeny ve slovníku Le Petit Robert)

Tato jména a jejich význam můžeme srovnat s následujícími tabulkami (Tabulka 22 a 23), kde jsou tato jména se sufixem *-ement*:

Tabulka 22 - Jména se sufixem *-ement* ze skupiny „*Action de*“ a jejich definice ze slovníku Le Petit Robert

Jméno na -ement	Význam 1	Význam 2	Význam 3
Déchiffrement	Action de déchiffrer (une écriture, un message chiffré dont on connaît le code).		
Creusement	Action de creuser.		
Contournement	Action de contourner.	Périphérique, route de contournement.	
Boisement	Action de boiser (2°), de garnir d'arbres un terrain.		
Plafonnement	Action de plafonner		
Percement	Action de percer, de pratiquer (une ouverture, un passage).		
Nivellement	Action de niveler, de mesurer les hauteurs comparatives (de différents points d'un terrain) par rapport à un plan horizontal donné (de la surface terrestre) ou par rapport au niveau de la mer.	Action de mettre de niveau, d'égaliser (une surface).	Action de niveler, de rendre égal.
Franchissement	Action de franchir.		

Enlèvement	Action d'enlever (une personne).	Action d'enlever (une position militaire).	Action d'enlever (des objets).
-------------------	----------------------------------	--	--------------------------------

Tabulka 23 - Jména se sufixem –ement ze skupiny „Action de et son résultat“ a jejich definice ze slovníku Le Petit Robert

Jméno na -ement	Význam 1	Význam 2
Arrachement	Action d'arracher; résultat de cette action.	
Dédouanement	Action de dédouaner (une marchandise); son résultat.	
Dédoubelement	Action de dédoubler; son résultat.	Trouble qui se manifeste par la présence, chez le même sujet, de deux types de comportement, l'un normal et adapté, l'autre pathologique, présentant un caractère d'automatisme. (terme de psychologie)
Déferlement	Action de déferler; résultat de cette action.	
Effacement	Action d'effacer; son résultat.	Action de s'effacer, attitude effacée
Engraissement	Action d'engraisser (les animaux); son résultat.	

Po porovnání jmen s oběma sufixy pro skupinu „Action de“ můžeme potvrdit předpoklad z kapitoly „4.6 Konkurence se sufixem –age“, že sufix –age se pojí spíše ke specifickým, technickým termínům – toto ukazují jména „contournage“, „perçage“, „franchisage“ a „enlevage“ a u druhého významu i jméno „boisage“. Zbylá jména mají

stejně jako jména na *-ement* význam „*Action de*“, což je v rozporu s tvrzeními z téže kapitoly, kde by sufix *-ement* měl vyjadřovat spíše dosažený výsledek nebo stav.

Pro skupinu „*Action de et son résultat*“ můžeme sledovat podobné tendence – jména se sufixem *-age* jako „*arrachage*“ a „*engraissage*“ patří ke specifickým, technickým termínům. Avšak toto tvrzení vyvracuje jméno „*dédoublement*“, které může mít kromě významu „*Action de et son résultat*“ také význam specifický z oboru psychologie. Naopak výsledky jsou souhlasné s tvrzením, že jména se sufixem *-age* vyjadřují děj jako takový.

Následně jsme v korpusu FrWac vyhledali samotný počet výskytů jednotlivých jmen, abychom mohli posoudit, zda se sufix *-age* vyskytuje častěji, než sufix *-ement*. Výsledky vyhledávání jsme shrnuli v následujících tabulkách (Tabulky č. 24 a 25):

Tabulka 24 - Počty výskytů (type frequency) jmen se sufixy *-age* a *-ement* ze skupiny „*Action de*“ podle korpusu FrWac

Jméno na <i>-ement</i>	Počet výskytů v korpusu	Jméno na <i>-age</i>	Počet výskytů v korpusu
boisement	1553	boisage	41
contournement	6667	contournage	66
creusement	2121	creusage	61
déchiffrement	860	déchiffrage	843
enlèvement	11433	enlevage	29
franchissement	4757	franchisage	62
nivellement	1757	nivelage	89
percement	1187	perçage	1722
plafonnement	3421	plafonnage	204

Tabulka 25 - Počty výskytů (type frequency) jmen se sufixy *-age* a *-ement* ze skupiny „*Action de et son résultat*“ podle korpusu FrWac

Jméno na <i>-ement</i>	Počet výskytů v korpusu	Jméno na <i>-age</i>	Počet výskytů v korpusu
arrachement	1113	arrachage	1578
dédouanement	1402	dédouanage	2
dédoublement	1804	dédoublage	7
déferlement	1336	déferlage	0
effacement	4511	effaçage	41
engraissement	954	engraissage	25

V tabulkách můžeme vidět, že pro skupinu „*Action de*“ tvrzení z teoretické části práce odpovídá pouze v jednom případě, a to u jména „*perçage*“, které se v korpusu vyskytuje více, než jméno „*percement*“, ale pro ostatní jména je tomu právě naopak – početnější jsou jména se sufixem *-ement* a v některých případech velmi výrazně („*enlèvement*“ a „*enlevage*“).

U druhé skupiny jmen můžeme sledovat podobnou tendenci. Pouze jedno jméno se sufixem *-age* se v korpusu vyskytuje častěji než jméno se sufixem *-ement* a to je jméno „*arrachage*“. V ostatních případech jsou jména se sufixem *-age* výrazně méně zastoupená v korpusu než varianty se sufixem *-ement*. Zajímavé je i jméno „*déferlage*“, které se v korpusu nevyskytuje ani jednou.

Tento fakt lze přisuzovat postupu, který jsme zvolili pro výběr jmen se sufixem *-ement* – nejedná se totiž o nejčastěji se vyskytující jména, ale o jména s jedním významem.

Naším dalším úkolem bylo v korpusu FrWac zjistit s jakými slovesy se jména se sufixem *-age* vyskytují, abychom je mohli porovnat se získanými poznatky pro jména se sufixem *-ement*. Vzhledem k tomu, že v korpusu se jména se sufixem *-age* vyskytovala méně, bylo i méně získaných sloves.

Naším dalším úkolem bylo v korpusu FrWac zjistit s jakými slovesy se jména se sufixem *-age* vyskytují, abychom je mohli porovnat se získanými poznatky pro jména

se sufixem *-ement*. Vzhledem k tomu, že v korpusu se jména se sufixem *-age* vyskytovala méně, bylo i méně získaných sloves.

Jména ze skupiny „Action de“

Boisage: *accélérer* (1 v.⁷²), *établir*, *installer*, *pousser*

Contournage: *réaliser* (2 v.), *faire* (2 v.), *comporter*

Creusage: *faire à*, *maîtriser*

fázová slovesa: *achever*, *terminer*

Déchiffrage: *permettre* (9 v.), *aborder* (5 v.), *faciliter* (5 v.), *faire* (3 v.), *procéder à* (3 v.), *contribuer à* (2 v.), *poursuivre*, *pratiquer*, *opérer*

fázová slovesa: *entamer*, *aboutir à*

Enlevage: *faire* (2 v.)

Franchisage: *fixer*, *accréditer en*, *spécialiser*, *lancer dans*

Nivelage: *procéder à* (3 v.), *effectuer* (2 v.), *être victime de*, *survivre à*

fázová slovesa: *terminer*

Perçage: *permettre* (14 v.), *effectuer* (9 v.), *réaliser* (8 v.), *faire* (6 v.), *procéder à* (4 v.), *suivre*, *assurer*, *favoriser*, *provoquer*, *entraîner*

Plafonnage: *cracquer*, *enlever*, *arracher*, *enduire*, *refaire*

Jména ze skupiny „Action de et son résultat“

Arrachage: *procéder à* (10 výskytů), *permettre* (8 v.), *entraîner* (7 v.), *pratiquer* (5 v.), *participer à* (5 v.), *aider à* (4 v.), *encourager* (4 v.), *faciliter* (3 v.), *réaliser* (3 v.), *provoquer* (3 v.), *recourir à* (2 v.), *favoriser* (2 v.), *conduire à* (2 v.), *produire*, *empêcher*, *effectuer*

fázová slovesa: *aboutir à*

⁷² Pokud není uvedeno jinak, sloveso se vyskytlo v korpusu jedenkrát

Dédouanage: v pouhých dvou výskytech tohoto jména nebyla žádná kombinace se slovesem

Déferlage: toto jméno se v korpusu nevyskytuje vůbec

Dédoublage: *avoir marre de, obtenir par*

Effaçage: *faire (2 v.), évoquer, subir, assurer*

Engraisage: *suivre de, entrer à, devenir de*

Podtržená slovesa u jednotlivých jmen jsou společná oběma sufixům. Pro jména ze skupiny „Action de“ jsou to slovesa „réaliser“, „faire“, „permettre“, „faciliter“, „procéder à“, „effectuer“, „poursuivre“ a „pratiquer“. Pro druhou skupinu „Action de et son résultat“ je jich méně: „procéder à“, „permettre“, „réaliser“, „faciliter“ a „empêcher“.

6 Závěr

Tato práce se věnuje analytickým predikátům s dějovými jmény se sufixem *-ement* ve francouzštině. V teoretické části jsme představili tyto predikáty z pohledu jejich vlastností, jejich možných analýz od různých autorů a také testů sloužících k jejich identifikaci. Popsali jsme je jako spojení dějového jména, které je nositelem významu, a kategoriálního slovesa, které má funkci aktualizátoru – zasazuje děj do kontextu.

Další kapitola věnovaná právě kategoriálnímu slovesu objasňuje jeho funkci, uvádí možnou typologii těchto sloves a zabývá se i vlivem kategoriálních sloves na aspekt. V následující kapitole zaměřující se na druhou složku analytických predikátů – na dějová jména, jsme shrnuli jejich vlastnosti, které se v mnohém podobají vlastnostem sloves. Dějovými jmény se zabývali mnozí autoři a my zde některá jejich pojetí uvádíme, avšak je velmi komplikované tvrdit, že je některé z nich kompletní, protože jsou tato jména velmi specifická a nebyla zatím určena kritéria jejich rozdělení platná pro všechna tato substantiva.

Jedna z podkapitol se věnuje sufixu *-ement* a vlastnostem jmen s tímto sufixem. Jedná se o substantiva mužského rodu, ve většině případů odvozená od slovesa. Podle analýzy Helène Huot by sufix *-ement* měl být nejméně produktivní mezi dějovými sufixy (*-ation* a *-age*), což ale pro námi zkoumaný vzorek jmen se sufixem *-age* neplatilo.

Původní záměr zkoumat nejčastěji se vyskytující jména se sufixem *-ement* nám zkomplikovala častá polysémie těchto jmen, proto jsme byli nuceni vyhledávat jména s jedním významem, který se také stal kritériem pro vytvoření 5 zkoumaných skupin jmen se sufixem *-ement*.

Ke zjišťování významu jsme použili elektronickou verzi slovníku *Le Petit Robert* z roku 2012, museli jsme však konstatovat nedostačující informace, které byly místy zmatečné a ani samotná manipulace se slovníkem nebyla bez problémů. Nakonec jsme se rozhodli pro práci i s ostatními slovníky (*Trésor de la Langue Française Informatisé* a *Larousse*), které jsou dostupné na internetu a nabízí širší a komplexnější škálu informací.

Po získání 5 skupin jmen, jsme pomocí testů z teoretické části zkoumali dějovost jmen ze skupin „*Action de*“ a „*Action de et son résultat*“, avšak ani jeden z testů se neukázal být v korpusu aplikovatelným stejnou měrou na všechna jména. Důvodem by podle nás

mohl být náš způsob výběru jmen, který nám poskytnul jména s malým výskytem v korpusu.

Následným zkoumáním kolokability jmen se slovesy v korpusu FrWac jsme identifikovali skupinu sloves, která se pro dvě dějové skupiny jmen opakovala nejčastěji. Jedná se o slovesa „*procéder à*“, „*permettre*“, „*effectuer*“, „*faciliter*“, „*favoriser*“, „*faire*“, „*réaliser*“, „*assurer*“ a další. U velkého počtu jmen jsme zaznamenali také výskyt fázových a kauzativních sloves jako například „*commencer*“, „*entamer*“, „*entraîner*“, „*provoquer*“ etc. Toto zjištění by si podle našeho názoru zasloužil podrobnější prozkoumání. Pro dvě nejčastěji se vyskytovaná jména se sufixem *-ement* z našeho výběru jsme pomocí testů zkonstatovali kategoriální slovesa „*faire*“, „*effectuer*“ a „*réaliser*“.

V porovnání se slovesy vyskytujícími se se jmény se sufixem *-age*, jsme zjistili, že společnými slovesy se skupinou jmen se sufixem *-ement* jsou slovesa „*réaliser*“, „*faire*“, „*permettre*“, „*faciliter*“, „*procéder à*“ a „*effectuer*“, ale bylo by zajímavé hlouběji prozkoumat častěji se vyskytující jména se sufixem *-age*. Dalším zajímavým podnětem je srovnání této práce s podobnou prací Soni Kalivodové, která se rovněž zabývala analytickými predikáty s dějovými jmény, ale soustředila se na sufix *-ation*.

7 Résumé

Ce travail décrit les caractéristiques et le comportement des prédicats analytiques ou verbonominaux à verbe support en français. Il se compose de deux parties : la partie théorique et la partie pratique.

Le premier chapitre de la partie théorique, présente d'abord les principaux traits syntaxiques des prédicats analytiques, les analyses possibles de ces prédicats – et tests existants pour l'identification de ce type de prédicat.

Le second chapitre traite du verbe support, qui est le constituant avec la fonction d'un actualisateur surtout en terme de temps et de mode et avec le sens affaibli à l'avantage de nom prédicatif. Ce chapitre présente aussi les divisions possibles de ces verbes et décrit les constructions avec les verbes supports qui peuvent être observées. Il aborde, enfin, la problématique de la relation entre le verbe support et l'aspect en français.

Le dernier chapitre de cette partie analyse les noms prédicatifs, notamment les noms d'action que nous avons présentés en s'appuyant sur les points de vue de différents auteurs. Enfin, ce troisième chapitre finit par la description des tests possibles pour identifier leur sens d'action, la description plus détaillée du suffixe « -ement » qui nous intéresse le plus dans ce travail ainsi que le suffixe d'action « -age » qui est, si on peut dire, en concurrence avec le suffixe « -ement ».

En ce qui concerne la partie pratique elle fait état des instruments utilisés pour notre recherche mais aussi des difficultés rencontrées pendant notre travail, surtout avec le dictionnaire électronique « Le Petit Robert » de 2012.

Notre recherche commence dans le corpus FrWac qui est accessible depuis le site du Corpus national tchèque dont les sources sont aussi des sites d'Internet français. De ce corpus, nous avons extrait les trente noms qui se terminent par le suffixe « -ement » dont nous avons examinés l'étymologie et le sens. Après la découverte de l'obstacle de leur polysémie, nous avons continué le recherche dans la liste des noms d'après leur fréquence dans le corpus, pour trouver des noms avec un sens unique – et que nous avons divisés en cinq groupes : « Action de », « État de », « Fait de », « Action de et son résultat » et la groupe avec le sens spécifique.

Dans la partie qui suit, nous avons soumis les deux groupes des noms (« Action de » et « Action de et son résultat ») aux tests pour prouver leur sens d'action. Il en ressort

que ces tests ne sont pas applicables à tous les noms dans le corpus. Cela est dû au choix de notre part des noms qui ne sont pas les plus fréquents du corpus.

Pour traiter l'aspect de collocabilité des noms, nous avons essayé de chercher les verbes le plus souvent associés avec les noms de deux groupes examinés. Le groupe des verbes finaux est le suivant : « procéder à », « permettre », « effectuer », « faciliter », « favoriser », « faire », « réaliser », « assurer » et autres. Nous pouvons ensuite nommer le groupe des verbes du type « commencer », « provoquer », « entraîner » ou « entamer » qui étaient aussi souvent présents avec ces noms. Notre attention s'est portée sur les verbes supports parmi les verbes précédents. Nous les avons testés par rapport aux noms les plus fréquents que nous avons choisis, par rapport aux noms « mouvement » de groupe « Action de » et « investissement » de groupe « Action de et son résultat ». Nous avons appliqué les tests des verbes supports et il en résulte que les verbes « faire », « effectuer » et « réaliser » sont des verbes supports pour les noms examinés.

La dernière problématique à laquelle nous nous sommes intéressés était la comparaison des différences entre le deuxième suffixe des noms d'action – le suffixe « -age » et le suffixe « -ement ». Nous avons comparé leur fréquence dans le corpus, en même temps que leur sens et leur collocabilité avec les verbes. Nous avons démontré que l'affirmation selon laquelle le suffixe « -age » a la fréquence plus élevée par rapport au suffixe « -ement » était fautive. Nous avons également commenté les différences et les similitudes dans leurs sens en comparaison avec les informations de la partie théorique. Nous avons constaté que certains verbes peuvent être associés à des noms ayant les deux suffixes. Ces verbes sont « réaliser », « faire », « permettre », « faciliter », « procéder à » et « effectuer ».

A la fin, nous voudrions suggérer la comparaison avec le travail similaire qui a été publié par Soňa Kalivodová et qui concerne les prédicats analytiques avec les noms d'action et le suffixe « -ation ».

8 Bibliografie

ANSCOMBRE, Jean-Claude (1986), *L'article zéro en français : un imparfait du substantif ?* Langue française, Volume 72, Numéro 1, p. 4-39.

CREISSELS, Denis (2006). *Syntaxe générale: une introduction typologique*. Paris: Lavoisier, xviii, 412 s. Langues et syntaxe. ISBN 2-7462-1398-2.

ČERMÁK, František a Jan HOLUB (2005). *Syntagmatika a paradigmatica českého slova*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 191 s. ISBN 80-246-0974-6.

DALADIER, Anne (1978). *Quelques problèmes d'analyse d'un type de nominalisation et de certains groupes nominaux français*, Thèse de 3e cycle, Université Paris VII.

DALADIER, Anne (1999). *Auxiliation des noms d'action*. In: Langages, 33e année, n°135. Les auxiliaires:délimitation, grammaticalisation et analyse. pp. 87 – 107

FORRÓOVÁ, Martina (2003). *L'aspect verbal dans une approche comparative du français et du slovaque*. In Etudes françaises en Slovaquie, Colloque international d'études françaises, Volume VII – 2002. Bratislava : Institut français de Bratislava, s. 17-28.

GROSS, Gaston (1996) (1). *Prédicats nominaux et compatibilité aspectuelle*. In: Langages, 30e année, n°121, Les supports. pp. 54-72.

GROSS, Gaston (1996) (2). *Les expressions figées en français: noms composés et autres locutions*. Paris: Ophrys, Essentiel français. ISBN 2-7080-0788-2.

GROSS, Gaston (1993). *Trois applications de la notion de verbe support*. In: L'information Grammaticale, N. 59. pp. 16-22

GROSS, Maurice (1981). *Les bases empiriques de la notion de prédicat sémantique*. In: Langages, 15e année, n°63. Formes syntaxiques et prédicats sémantiques. pp. 7-52.

GROSS, Gaston, KIEFER Ferenc (1995), *La structure événementielle des substantifs*. Folia linguistica, XXIX 1/2. Berlin, Mouton de Gruyter, s. 43-65.

GROSS, Gaston (2004). *Pour un Bescherelle des prédicats nominaux*. Les verbes supports : nouvel état des lieux, John Benjamins Publishing Co, pp.343-358, Linguisticae Investigationes, Fascicule spécial, 27(2).

GRIMSHAW, Jane (1990), *Argument structure*. Cambridge (Mass.) – London, The MIT Press, 202s.

HUOT, Hélène (2001). *Morphologie: forme et sens des mots du français*. Paris: Armand Colin, 191 str.

HUGHYE, Richard (2014). *La sémantique des noms d'action: quelques repères*. Cahiers de Lexicologie, Centre National de la Recherche Scientifique.

IBRAHIM Amr Helmy (2001), « *Une classification des verbes en six classes asymétriques hiérarchisées*. », *Syntaxe et sémantique* 1/2001 (N° 2) , p. 81-97 dostupné na:

www.cairn.info/revue-syntaxe-et-semantique-2001-1-page-81.htm.

DOI : [10.3917/ss.002.0081](https://doi.org/10.3917/ss.002.0081).

JELÍNEK, Milan (1967), *Jména dějová*. In: Dokulil Miloš, Kuchař Jaroslav, Daneš František, *Tvoření slov v češtině 2, Odvozování podstatných jmen*. Praha, Academia, s. 562 – 653.

KALIVODOVÁ, Soňa (2015). *Les prédicats analytiques français avec les noms d'évènement en -ation*. Diplomová práce, České Budějovice, Jihočeská univerzita a Université Paris Descartes.

KIEFER, Ferenc (1998). *Les substantifs déverbaux événementiels*. In: *Langages*, 32e année, n°131. Les classes d'objets. pp. 56-63.

MACHÁČKOVÁ Eva (1979), *Analytická spojení typu sloveso + abstraktní substantivum (analytické vyjadřování predikátů)*, Praha, Ústav pro jazyk český ČSAV, Kandidátská práce.

MARTIN, Fabienne, (2010), *'The Semantics of Eventive Suffixes in French'*, *The Semantics of Nominalizations across Languages and Frameworks*, de Gruyter.

RADIMSKÝ Jan (2014), *Quelles sont les « perspectives fonctionnelles » de la prédication analytique ? La structure thématico-rhématique des constructions à verbe support*. *Verbum – revue de linguistique*, Nancy, p. 107-118.

RADIMSKÝ, Jan (2012). *Vers une description des prédicats analytiques*. La linguistique, 2012/1 Vol. 48, p. 51-81. DOI:10.3917/Ling.481.0051. [online] dostupné na:

https://www.researchgate.net/publication/260139124_Vers_une_description_des_predicats_analytiques

RADIMSKÝ, Jan (2010). *Verbo-nominální predikát s kategoriálním slovesem*. Vyd. 1. České Budějovice: Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis. Acta philologica Universitatis Bohemiae Meridionalis. ISBN 978-80-7394-227-4.

ALFARED, Ramadan, BECHET, Denis et DIKOVSKY, Alexandre. *Calcul des cadres de sous catégorisation des noms déverbaux fran- 4 Chapitre 1. Introduction çais (le cas du génitif)*. (on computing subcategorization frames of french deverbal nouns (case of genitive)) [in french]. Dans Actes de la conférence conjointe JEP-TALN-RECITAL 2012, volume 2 : TALN, pages 71-84, Grenoble, France, June 2012. ATALA/AFCP. URL <http://www.aclweb.org/anthology/F/F12/F12-2006>.

SUCHÁ, Alena (2013). *Vybraná dějová jména ve slovníku Le Petit Robert*. Diplomová práce, České Budějovice, Jihočeská univerzita.

ŠABRŠULA, Jan (1986). *Vědecká mluvnice francouzštiny*. Praha: Academia Praha.

HAAS, Pauline (2009). *Comment l'aspect vient aux noms. Les propriétés aspectuelles des noms à l'épreuve des restrictions de sélection imposées par certaines prépositions*. Thèse de doctorat, Lille, Université de Lille III – Charles de Gaulle, Ecole doctorale – Sciences de l'homme et de la société.

VIVÈS, Robert (1993). « *La prédication nominale et l'analyse par verbes supports* », L'Information grammaticale no. 59, pp. 8-15; dostupné na:

http://www.persee.fr/doc/igram_0222-9838_1993_num_59_1_3136

Elektronické zdroje

DICTIONNAIRES LE ROBERT/SEJER. *Le Petit Robert 2012* [software, CD]. Paříž, 2011 [květen 2011]. Požadavky na systém: MS Windows XP/Vista/7, Pentium III nebo vyšší, 128 MB RAM, Internet Explorer 6 nebo vyšší, 300 MB na pevném disku. [citace dne 26.7. 2016].

frWac : corpus. Lexical Computing Ltd, East Sussex [online]. [citace dne 26.7. 2016].
Přístupný na: <http://www.korpus.cz>

Larousse: dictionnaire du français. [online]. [citace dne 26.7. 2016]. Přístupný na:
<http://www.larousse.fr/>

Trésor de la langue française informatisé: dictionnaire du français. [online]. [citace dne
26. 7. 2016]. Přístupný na:
<http://atilf.atilf.fr/dendien/scripts/tlfiv4/showps.exe?p=combi.htm;java=no;>

9 Seznam tabulek

Tabulka 1 – Analýza podle <i>Denise Creisselse</i>	13
Tabulka 2 – Analýza podle <i>Lexique-Grammaire</i>	13
Tabulka 3 – Analýza ve dvourovinné valenční syntaxi (Daneš)	13
Tabulka 4 – Upravená verze analýzy dvourovinné valenční syntaxe.....	14
Tabulka 5 – Typologie konstrukcí s kategoriálním slovesem	21
Tabulka 6 - Distribuční testy podle Pauline Haasové.....	37
Tabulka 7 - Srovnání četnosti sufixů <i>-ion</i> , <i>-ment</i> a <i>-age</i> podle Hélène Huot	48
Tabulka 8 - Suffixy pro tvoření jmen.....	48
Tabulka 9 - Shrnutí rozdílů mezi sufixy na základě 4 vlastností od Fabienne Martin ...	51
Tabulka 10 - Ukázka 50 nejčastějších jmen se sufixem <i>-ement</i> v korpusu FrWac (vyhledáno 23. 1. 2016)	56
Tabulka 11 - Ukázka 50 nejčastějších jmen se sufixem <i>-ement</i> v korpusu FrWac po změně vyhledávacích parametrů.....	58
Tabulka 12 - Etymologie nejfrekventovanějších slov se sufixem <i>-ement</i> podle slovníku Le Petit Robert 2012	60
Tabulka 13 - Skupina jmen se sufixem <i>-ement</i> a výhradně s významem „ <i>Action de</i> “, s českým překladem a počtem jejich výskytů	62
Tabulka 14 - Skupina jmen se sufixem <i>-ement</i> a výhradně s významem „ <i>Fait de</i> “, jejich překladem a počtem jejich výskytů	64
Tabulka 15 - Skupina jmen se sufixem <i>-ement</i> a výhradně s významem „ <i>État de</i> “, jejich překladem a počtem jejich výskytů	66
Tabulka 16 - Skupina jmen se sufixem <i>-ement</i> a výhradně s významem „ <i>Action de et son résultat</i> “, jejich překladem a počtem jejich výskytů a poněkud rozdílné jméno „ <i>jugement</i> “ a „ <i>dédoublement</i> “	66
Tabulka 17 - Skupina jmen se sufixem <i>-ement</i> a se specifickým významem, jejich překladem a počtem jejich výskytů	68
Tabulka 18 - Ověření dějového významu jmen „ <i>Action de</i> “ podle J. - C. Anscombra ..	72
Tabulka 19 - Ověření dějového významu jmen „ <i>Action de et son résultat</i> “ podle J. - C. Anscombra.....	73
Tabulka 20 - Jména se sufixem <i>-age</i> podle jmen se sufixem <i>-ement</i> ze skupiny „ <i>Action de</i> “ a jejich definice	91

Tabulka 21 - Jména se sufixem <i>-age</i> podle jmen se sufixem <i>-ement</i> ze skupiny „ <i>Action de et son résultat</i> “ a jejich definice.....	92
Tabulka 22 - Jména se sufixem <i>-ement</i> ze skupiny „ <i>Action de</i> “ a jejich definice ze slovníku Le Petit Robert	93
Tabulka 23 - Jména se sufixem <i>-ement</i> ze skupiny „ <i>Action de et son résultat</i> “ a jejich definice ze slovníku Le Petit Robert.....	94
Tabulka 24 - Počty výskytů (type frequency) jmen se sufixy <i>-age</i> a <i>-ement</i> ze skupiny „ <i>Action de</i> “ podle korpusu FrWac	95
Tabulka 25 - Počty výskytů (type frequency) jmen se sufixy <i>-age</i> a <i>-ement</i> ze skupiny „ <i>Action de et son résultat</i> “ podle korpusu FrWac	96

10 Seznam obrázků

Obrázek 1- Ukázka vyhledávání v korpusu FrWac pro ověření kombinovatelnosti jména „ <i>bombardement</i> “ se slovesem „ <i>commencer</i> “	70
Obrázek 2 - Graf četnosti sloves (Type frequency) pro skupinu jmen „ <i>Action de</i> “	86
Obrázek 3 - Graf četnosti sloves (Type frequency) pro skupinu jmen „ <i>Action de et son résultat</i> “	87
Obrázek 4 - Graf srovnání četnosti sloves (Type frequency) vyskytujících se ve skupinách jmen „ <i>Action de</i> “ i „ <i>Action de et son résultat</i> “	88

11 Přílohy

Příloha č. 1 Ukázka vyhledávané konkordance jmen se sufikem *-ement*

Korpus: frWAc | Dotaz: N. *, *ement (7 618 002 výskytů) ▶ Promíchat. ✓

Výskytů: 7 618 002 | i.p.m. 0. 4 720,49 vztazeno k celému frWAc | ARF: 3 841 120,61 | Výsledek je promíchán

Výběr řádků: základní ▼ (0 vybrané)

☐	http://www.citimef.u-bordeaux2.f...	bon prescripteur... Il ne faut cependant pas négliger l'	investissement	en temps que représente une telle démarche volontariste de l'
☐	http://noelmamere.fr/article.php...	Réglementation européenne relative à l'agriculture biologique. OGM : le	Gouvernement	bloque la loi mais défend le principe pollué payeur Non
☐	http://www.leparticulier.fr/fiche-j...	d'urbanisme La construction d'une maison : réglementation du	lotissement	La délimitation de la propriété : clôture et bornage Le
☐	http://laviecommeellevient.blog...	présente "Aucune rupture, aucune vraie réforme, aucun	changement	de fond [...]" . Jean-Marie LE PEN
☐	http://benchicou.unblog.fr/2007/...	échoué. Quand Ali Kaf m'a dit : ce	gouvernement	a échoué, nous mettons fin à sa mission,
☐	http://www.logimathique.fr/telech...	de modifier lors de l'affichage de la fenêtre "	Téléchargement	de fichiers"). Les fichiers téléchargés ne pourront
☐	http://www.chlorofil.fr/organisati...	le chemin accompli par les apprentis, pour un meilleur	épanouissement	. Cela correspond tout à fait au projet d'établissement
☐	http://intessol.free.fr/textesoffic...	aide en accord avec le directeur ou le chef d'	établissement	. 1. 2. ADAPTATION DES LOCAUX 1.2.1.
☐	http://www.pitstop.com/fr/ads/ar...	DERNIERES BREVES SUR: Supersport 1er décembre 2007 Supersport -	Classement	dés essais au Qatar 8 octobre 2007 Supersport - Sofuoglu
☐	http://astridbm.free.fr/index.php...	to Pierre-Marie, papa de Jean - Alexandre).	Établissement	dans lequel existe une section foot parrainée par le fils
☐	http://www.bricozone.fr/galeres...	devis" ... Je suis toujours d'accord avec moi-même	Statistiquement	, sur 5 demandes de devis : 2 ne viendront
☐	http://www.agglo-paysdax.fr/act...) et qu'elle préside, sa détermination sur le	développement	d'un véritable réseau express régional. " raccorder l'
☐	http://blognautes.blogomania.com...	publier "Pour la culture !" - Préparons le	changement	, le blog du MJS, reproduit la tribune de
☐	http://congres2005 parti-socialis...	. Chers camarades, notre congrès devait être celui du	déchirement	, de la confusion et même, selon notre camarade
☐	http://www.marches.cg49.fr/XTe...	l'ETAS sur la route départementale 775 et à l'	aménagement	de la RD 107 Conseil général de Maine-et-Loire 22/02/2008 16:00
☐	http://www.aeras-infos.fr/section...	La couverture du risque invalidité permet de rembourser à l'	établissement	préteur le capital restant dû, au cas où votre
☐	http://www.assembleenationale.f...	recherche scientifique et l'enseignement. Je soutiens donc l'	amendement	de Mme Billard . M. Patrick Bloche - Nous avions
☐	http://paysdefayence.free.fr/ine...	de sens à la première enquête, car on mélerait	jugement	sur le fond et postures culturelles (la proportion d'
☐	http://www.assembleenationale.f...	alors qu'il est réuni en formation restreinte. L'	amendement	20, repoussé par la commission et par le Gouvernement
☐	http://www.valenciennes-metrop...	intercommunalité plus forte : création de l' Association pour le	Développement	du Valenciennois (regroupant 81 communes) dont il a
☐	http://www.infos-dieppoises.fr/A...	d'eaux pluviales, Eric Viandier précise que « le	lotissement	va collecter toutes les eaux du bassin versant du plateau
☐	http://laureleforestier.typepad.fr/...	« discussion entre les candidats à Lyon pour faire émerger	collégialement	un leader ». « Il faut surtout qu'on
☐	http://www.odarc.corse.fr/medite...	participative, et présentant les grandes orientations retenues pour le	développement	du village à moyen terme, ou à l'échelle

traitement	gouvernement	enseignement	environnement	développement	Jméno
Comportement à l'égard de qq; actes traduisant ce comportement.	Action de gouverner	Précepte qui enseigne une manière d'agir, de penser.	Action d'environner; son résultat.	Action de donner toute son étendue à (qqch.).	Význam 1
Manière de soigner (un malade, une maladie); ensemble des moyens (médicaments, prescriptions hygiéniques et diététiques) employés pour guérir.	Le pouvoir politique; les organes de ce pouvoir (exécutif, législatif).	Action, art d'enseigner, de transmettre des connaissances à un élève.	Enceinte; environs d'un lieu.	Distance développée par un tour de pédale d'une bicyclette.	Význam 2
Rémunération d'un fonctionnaire; par ext. Gain attaché à un emploi régulier d'une certaine importance sociale.	Régime politique de l'État.		Contexte immédiat.	Action de développer (une pellicule photographique).	Význam 3
Manière de traiter (une substance); opération, procédé permettant de modifier (une matière).			Ensemble des conditions naturelles (physiques, chimiques, biologiques) et culturelles (sociologiques) dans lesquelles les organismes vivants (en particulier l'homme) se développent.	Action de se développer (organisme; organe); évolution de ce qui se développe.	Význam 4
Manière de traiter un sujet, un problème.			Configuration matérielle et logicielle propre à un ordinateur.		Význam 5
					Význam 6

financement	changement	logement	mouvement	fonctionnement	département	établissement
Ensemble des méthodes et moyens de règlement mis en œuvre pour la réalisation d'un projet.	Le fait de ne plus être le même.	Action de loger ou de se loger.	Phénomène physique, fait observable	Action, manière de fonctionner.	Chacune des parties de l'administration des affaires de l'État dont s'occupe un ministre.	Action d'établir (des personnes), de s'établir (quelque part).
Affectation de ressources à une entreprise, à un service public.	Le fait d'abandonner une chose, une personne pour une autre, de changer de...	Local à usage d'habitation; spécialt Partie de maison, d'immeuble où l'on réside habituellement.	Action de se mouvoir (d'un être vivant)		Division administrative de certains pays. En Suisse, Subdivision du pouvoir exécutif, fédéral ou cantonal.	Le fait d'établir
		Local réquisitionné chez l'habitant par l'autorité militaire pour y loger des troupes de passage.	En mouvement - Qui se déplace, bouge.		Division administrative du territoire français placée sous l'autorité d'un préfet et administrée par un conseil général.	Ensemble des installations établies pour l'exploitation, le fonctionnement d'une entreprise (siège social, usine, atelier, dépôt).
		Cavité dans laquelle prend place une pièce mobile ou non.	Ce qui traduit le mouvement, donne l'impression du mouvement			
			Mécanisme qui produit, entretient un mouvement régulier.			
			Changement, modification			

paiement	règlement	engagement	aménagement
Action de payer, exécution d'une obligation.	L'action de discipliner (qqch.); son résultat.	Action de mettre en gage.	Réglementation des coupes, de l'exploitation des forêts.
Ce qu'on donne pour exécuter une obligation, et qui éteint cette obligation.	Acte d'une autorité publique autre que le Parlement établissant des prescriptions ayant valeur de loi; décision administrative qui pose une règle générale, valable pour un nombre indéterminé de personnes ou de situations.	Action de se lier par une promesse ou une convention.	Action, manière d'aménager, de disposer.
Le fait de s'acquitter (d'une obligation morale); ce par quoi on s'acquitte.	Ensemble ordonné de règles, qui définit la discipline à observer à l'intérieur d'un groupe, qui préside au fonctionnement d'un organisme.	Recrutement par accord entre l'administration militaire et un individu qui n'est pas soumis à l'obligation du service actif.	Organisation globale de l'espace, destinée à satisfaire les besoins des populations intéressées en mettant en place les équipements nécessaires et en valorisant les ressources naturelles.
	jugement qui détermine quel tribunal devra connaître d'une affaire, lorsque plusieurs en sont saisis	État d'une chose engagée dans une autre.	Action d'adapter, de modifier qqch. pour le rendre plus adéquat.
	Le fait, l'action de régler (II, 3°) une affaire, un différend.	Introduction d'une unité dans la bataille; combat localisé et de courte durée.	
	Action de régler (un compte), de payer.	Acte ou attitude de l'intellectuel, de l'artiste qui, prenant conscience de son appartenance à la société et au monde de son temps, renonce à une position de simple spectateur et met sa pensée ou son art au service d'une cause.	

comportement	parlement	événement	management	recrutement	accompagnement	investissement
Manière de se comporter.	Cour souveraine de justice formée par un groupe de spécialistes détachés de la cour du roi (des Capétiens jusqu'à la Révolution).	Dénouement d'une pièce de théâtre.	Ensemble des connaissances concernant l'organisation et la gestion d'une entreprise.	Action de recruter des soldats.	Action d'aller de compagnie avec; personne(s) qui accompagne(nt).	Action d'investir (une place, une armée); résultat de cette action.
Ensemble des réactions objectivement observables.	En Angleterre, depuis le xiii ^e s., Nom donné collectivement aux deux assemblées (Chambre des lords, Chambre des communes) qui exercent le pouvoir législatif.	Ce qui arrive et qui a quelque importance pour l'homme.	Équipe dirigeante d'une entreprise.	Ensemble de recrues.	Ce qui accompagne, vient s'ajouter.	Action d'acquérir des biens de production (bâtiment, machine...) pour l'exploitation d'une entreprise; capital physique ainsi acquis.
Manière d'être, de se mouvoir (d'un élément concret).	Nom donné à l'assemblée ou aux chambres qui détiennent le pouvoir législatif dans les pays à gouvernement représentatif.				Légumes qui accompagnent une viande, un poisson.	Fait d'investir
Variation d'une valeur dans une situation donnée.					Action de jouer une partie musicale de soutien à la partie principale; cette partie.	
					Action de soutenir.	
					Action de soutien.	

hébergement	lancement	enregistrement	classement	équipement
Action d'héberger.	Action de lancer, de projeter.	Transcription ou mention sur registre public, moyennant le paiement d'un droit fiscal, d'actes, de contrats, de déclarations, en vue d'en constater l'existence et de leur conférer date certaine.	Action de ranger dans un certain ordre; façon dont un ensemble est classé, présenté.	Action d'équiper; ce qui sert à équiper.
Mise à disposition par un fournisseur spécialisé (hébergeur) d'un espace disque sur un serveur afin d'héberger un site.	mise à l'eau d'un navire par glissement sur un plan incliné	Action de consigner par écrit, de noter comme réel ou authentique.	Attribution d'une place, d'un rang (selon le mérite, la valeur).	Action de pourvoir (un navire) des objets nécessaires pour le mettre en état de naviguer et assurer la subsistance de l'équipage (agrès, appareils, provisions).
	Lancement d'un pont métallique	Action ou manière d'enregistrer sur un support (des informations, signaux et phénomènes divers).		Objets nécessaires à l'armement, à l'entretien d'une armée, d'un soldat.
	Action de lancer (un produit, une entreprise commerciale, financière, littéraire, artistique) par des moyens publicitaires destinés à assurer son succès.			Action d'équiper, et (cour.) tout ce qui sert à équiper une personne, un animal, une chose en vue d'une activité déterminée (objets, vêtements, appareils, accessoires).

déplacement	appartement
Action de déplacer, de se déplacer; résultat de cette action.	Partie de maison composée de plusieurs pièces qui servent d'habitation.
Mouvement qui fait passer un objet d'une place à une autre; d'un lieu à un autre.	Ensemble de pièces dans une demeure luxueuse.
le poids du volume d'eau dont un navire tient la place lorsqu'il flotte.	
Action de déplacer (qqn), de faire changer de poste.	
Transformation (telle que la translation, la rotation) conservant l'égalité des figures.	
Transfert total ou partiel, par voies associatives, de l'énergie psychique investie dans une représentation sur une autre (objet phobique, substitut, formations de l'inconscient).	